

# KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:  
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:  
Főszerkesztő és kiadásért felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.  
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.

Szerkesztőség:  
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:  
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

## AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

### Ülésnapok a Köztelken.

1908 február 13. d. u. 4 órakor. Közgazdasági szakosztály ülése.  
" " 25. d. e. 10 órakor. Igazgatóválasztmány ülése.

### Meghívó

az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“  
**közzgazdasági szakosztályának**  
1908. évi február hó 13-án (csütörtök) d. u. 4 órakor a „Köztelken“ tartandó ülésére.

#### Tárgy:

A közös birtokok jogi helyzetéről.  
Sebess Dénes dr. előadása.

Zselénski Róbert gróf s. k.,  
szakoszt. elnök.

### Felhívás műtrágyázási versenyre.

A műtrágyázási verseny jelentkezési határideje január 20-ára volt kitűzve, de indokoltan látta egyesületünk a jelentkezési határidő meghosszabbítását, úgy, hogy a jelentkezési határidő február hó 29-re állapított meg. Felkérjük a résztvevni óhajtókat, hogy jelentkezéseiket február 29 ig okvetlen küldjék be az OMGE. titkári hivatalának. A verseny iránt érdeklődőknek a titkári hivatal megkeresésére megküldi a pályázati feltételeket.

### Gazdasági előadások a Közteleken.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a mezőgazdasági élet fontosabb kérdéseinek megbeszélése céljából gazdasági előadásokat rendez.  
Az előadások ideje: 1908. évi február hó 22., 23. és 24. napja.

Az előadások színhelye: Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz. (Az OMGE. székházának nagy ülésterme.)

Résztvételi jegy kötelező. Ára 2 korona. Jogosit az előadások meghallgatására, esetleges felszólításra az előadások után és a rendezendő kirándulásokban való részvételre.

#### Programm:

Első nap, február 22. szombat.

**Délelőtt:** 9–11 óra: Eljárások a szálastakarmány-növények termesztésének biztosítására. Előadó: **Kerpely Kálmán**.

11 óra: A Kellner-féle keményítőérték-elmélet gyakorlati alkalmazása. Előadó: **Cselkó István**.

**Délután:** A Magyar Élelmiszer Szállító R.-T. hűtőházának megtekintése.

Második nap, február 23. vasárnap.

**Délelőtt:** 9 órától: Az Országos Növénytermesztési Kísérleti Állomás működésének főbb eredményei. Előadó: **Cserháti Sándor**. Ezt követően: Magánjárógözekék. Előadó: ifj. **Sporzon Pál**.

**Délután:** Az állami mintapincze és a Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete pinczegazdaságának megtekintése Budafokon.

Harmadik nap, február 24. hétfő.

**Délelőtt:** 9 órától: A tengeri amerikai rendszerű művelésének eredményei. Előadó: **Teleki Arvéd gróf**.

Ezt követően: Gabnafélék kapálása és magnemesítés. Előadó: **Marton Andor**.

Bezárólag: A tenyészkiválasztás eredményei a tehenészet és a tejtermelés fejlődéséről szemponjtából. Előadó: **Ujhelyi Imre**.

**Délután:** A m. kir. mezőgazdasági muzeum megtekintése.

Résztvételi jegy 2 K-ért váltható az OMGE. pénztáránál (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.)

### Luxuslővásárok a Tattersallban.

Az „OMGE.“ védnöksége alatt a *Budapesti Tattersall-társaság* által rendezett f. évi tavaszi luxuslővásárok a következő napokon tartatnak: az első tavaszi XXXVIII. sz. vásár március hó 21., 22. és 23-án, a második tavaszi XXXIX. sz. vásár április hó 26., 27. és 28-án. Mindkét vásár díjazással lesz egybekötve, melyeknél a díjazás feletti bírálatot az „OMGE.“ kebeléből kiküldött bizottságok végzik. Az első vásár bejelentési határideje március 5-én, a második vásáré április 10-én jár le. Bejelenteni csakis a vásárszabályokat magukon foglaló bejelentőlapokon lehet, melyeket bárkinek felszólítására a „Tattersall“ titkársága (Budapest, Kerepesi-ut 5.) küld meg.

### XXV. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület XXV. tenyészállatvásárját f. é. március hó 7. és 8. napján tartja meg Budapesten a Tattersall R.-T. istállóiban (szemben a keleti pályaudvarral).

A vásáron bemutatandó állatok díjazására **Darányi Ignác** dr. földművelésügyi miniszter 16,600 K.-t engedélyezett, mely összegből egy 2000 K., egy 1000 K. értékű nagy díj és 68 egyéb díj alakított. Ehhez járul a főváros által adományozott 1000 K.-ás tiszteletdíj, úgy, hogy összesen 71 díj 17,600 K. értékben áll a bíráló-bizottságok rendelkezésére.

Aki a tenyészállatvásáron résztvevni óhajt, kérjen vásártervezetet és bejelentési íveket az OMGE. titkári hivatalától (Budapest, IX., Köztelek).

Felkérjük a vásárra állatokat bejelenteni szándékozókat, hogy bejelentéseiket mielőbb, de mindenesetre a bejelentési határidő lete előtt egyesületünk titkári hivatalához beküldeni sziveskedjenek, mivel istállókkal csak korlátozott számban rendelkezünk s így későbbi bejelentéseket esetleg helyhiány miatt el nem fogadhatnánk.

Bejelentési határidő február 15.

A rendező bizottság.

## MEGJELENT

### BAROMFITENYÉSZTÉSI OSZTÁLYUNK

## ÁRJEGYZÉKE

diszes kiállításban,  
~ számos ábrával. ~

A mesterséges keltetés hiveinek különös figyelmébe ajánljuk. Minden érdeklődőnek egyszerű óhajra szívesen megküldjük.

**Magyar Mezőgazdák Szövetkezete**  
Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Mai számunk 24 oldal.

## Közgazdasági szakosztály ülése.

(1908 február 6.)

Jelen voltak: Zselénski Róbert gróf, később Emödy József elnöke alatt Desseffy Aurél gróf, az OMGE. elnöke, Bujanovics Sándor, az OMGE. alelnöke, Bernát István, Bund Károly, Dáni József, Eröss Rezső, Galgóczy Károly, Heller Farkas dr., Haraszthy Oszkár, Jeszenszky Andor, Kállay András, Kodolányi Antal, Koppély Géza, Léderer Artur, Malatinszky György, Mayer Pál, Mezey Gyula, Meskó Pál, Mendl Jeromos, Nagy György, Nagy János, Orczy Andor báró, Pogány Lajos, Propper Samu, Reusz Henrik, Rosenthal Lajos, Schopf Mihály, Somssich László gróf, Szalay Géza, Tóth Jenő dr., Vidor Ede, Zalesky Jenő, Zoltán Elek, Zoltán József szakosztályi tagok; a tisztviselőkar részéről Rubinek Gyula igazgató, Buday Barna szerkesztő-titkár, Jeszenszky Pál ügyvezető-titkár, Mutschenbacher Emil dr. segéd-titkár, Fabricius Endre és Kovácsy János gyámkornokok és Szilassy Zoltán szövetségi titkár, mint előadó.

Zselénski Róbert gróf, a szakosztály elnöke üdvözlőlvén a megjelent tagokat, az ülést megnyitja s bejelenti, hogy a mai ülésen való képviselőket írásban bejelentették a Komárom-, Szabolcs-, Torontál-, Hont-, Bihar-, Nyitra-, Liptó-, Szepes- és Tolnavármegyei Gazdasági Egyesületek, de ezeken kívül is több gazdasági egyesület van az ülésen képviselve. Az ülés tárgya az adóreform folytatásos tárgyalása. Felkéri az előadót előterjesztése megtételére. (Halljuk! Halljuk!)

Szilassy Zoltán előadó: Tisztelt szakosztály! A szakosztály múlt ülésén határozatba ment, hogy az előadó által beterjesztett határozati javaslat, valamint a Zselénski Róbert gróf, Lázár Pál és Bund Károly által beadott határozati javaslatok azzal adattak ki a tanácsnak, hogy a felszólalások során elhangzottak figyelembevételével és a beadott javaslatok felhasználásával egy új határozati javaslatot terjeszzen a szakosztály elé, hogy ezáltal ebben a kérdésben lehetőleg egyhangu határozatra alkalmas előterjesztés történjék. Ezt az új határozati javaslatot van szerencsém az előző ülésen beadott javaslatokkal együtt benyújtani.

Mielőtt magát a határozati javaslatot s az abban foglalt változtatásokat és módosításokat ismertetném, méltóztassék megengedni, hogy mint előadó röviden kiterjeszkedjem a múlt ülésen elhangzottakra, mert akkor oly hosszú időre húzódtott a vita, hogy mint előadó az akkor elhangzott igen értékes fejtegetésekre a magam részéről megjegyzéseimet megtenni alkalmam nem volt. (Halljuk! Halljuk!)

A leglényegesebb megjegyzéseket Öxezellenziája Zselénski Róbert gróf ur, a szakosztály elnöke tette, aki egész külön és részletesen kifejtett határozati javaslatot is nyújtott be, amelyben elfoglalt álláspontja azonban tökéletesen elvi ellentétben áll azon állásponttal, amelyet én az egyesületi tanács nevében benyújtott határozati javaslatban elfoglalni szerencsés voltam.

Önagyméltósága a kormány által benyújtott törvényjavaslatokat, illetőleg az ezen javaslatokban foglalt adórendszert a limine visszautasítandónak itéli, főként azon okból, mert magukban a törvényjavaslatok elvi alapjában lát ellentétet, amennyiben a hozadéki adókat a jövedelmi adórendszerrel megtéti és ennek következtében a helytelen és igazságtalan hozadéki adórendszert még egy új jövedelmi adóval súlyosítja. Öxezellenziájának ezen elvi álláspontjában elméletileg tökéletesen igaza van, azonban azt hiszem, gyakorlatilag kivihetetlen, mert a hozadéki adókat máról holnapra nálunk megszüntetni nem lehet s mert a tisztán személyes adórendszerre való áttérés valósággal sötétbe ugrás volna. Hiszen nagyon jól tudjuk, hogy nálunk az egyéni, a szellemi munka nincs annyira kifejlődve, hogy annak jövedelméből oly adóalapot teremthetnénk, amelynek igénybevételével az államháztartás szükségleteit fedezni és biztosítani lehetne. Ennek következtében azt gondolom, hogy a magunk részéről a határozati javaslatban akkor is és az újonnan megszerkesztett határozati javaslatban most is egy gyakorlatilag elfogadható és helyesíthető álláspontot foglalunk el, midőn a hozadéki adórendszer hiányainak lehető kiküszöbölése mellett állást foglalván, egyúttal a jövedelmi adók rendszerének is bizonyos mértékig való felkarolása mellett foglalunk állást épp azon szempontból, hogy azon hibák, aránytalanságok és igazságtalanságok, amelyek a hozadéki adórendszerrel el nem választhatók, a személyes jövedelmi adórendszer behozatalával és az adóalapot lehető kipuhatólása által kiküszöböltesse.

De hogyha figyelemmel olvassuk el azt a határozati javaslatot, melyet a múlt szakosztályi ülésen az egyesületi tanács nevében beterjesztettünk és Zselénski Róbert gróf ur javaslatát, azt gondolom, hogy a kettő közt tulságos nagy elvi ellentét nincs, mert hiszen dacára annak, hogy Önagyméltósága javaslatában a hozadéki adók megtartása és ezen rendszernek kifejlesztése és igazságosabbá tétele mellett foglal határozottan állást, azért ő is a jövedelmi adóban bizonyos mértékig koncedálja azt, hogy ezen adórendszert az Öxezellenziája által enyhébb formában képzelt jövedelmi adóval kiegészíteni és tökéletesíteni lehet és kell. Ennek következtében azt gondolom, hogy amint a javaslatok elvi álláspontja közt nincs oly tulságos nagy különbség, hogy az egyik a másikat kizárna és a két javaslatban foglalt álláspont áthidalható ne volna, hogy az azokban foglalt helyes és jó elvi megállapodások s gyakorlati intézkedések, melyek mindkettőben megvannak és egymást kiegészítik, a gazdaságosság érdekében értékesítve hasznosíthatók ne volnának. Az új határozati javaslat megszerkesztésénél az egyesületi tanácsot éppen az a cél vezérelte, hogy mindkét javaslatban foglalt diszpozíciók lehetőleg egyesíttessenek és ezáltal a gazdaságosság állásfoglalásának oly biztos alap adassék, amelynek révén a gazdai érdekeket a fennálló lehetőségek keretén belül

biztosíthatjuk, mert a törvényjavaslatok elvetése helyett gyakorlati szempontból sokkal helyesebb álláspontot foglalunk el akkor, hogyha ezen törvényjavaslatokban foglalt helytelenségek kiküszöbölésére törekszünk és ezáltal ezen törvényjavaslatok megalkotását a gazdák és a földbirtok érdekében lehetővé tesszük, mint hogyha egyáltalában a törvényjavaslatokat a limine elutasítva magunktól, elzárjuk az utat arra nézve, hogy velünk az illetékes tényezők szöba álljanak, mert ezeket a törvényjavaslatokat a kormány és törvényhozás nélkülünk is meg fogja valósítani. Ennek folytán azt hiszem, hogy a leghelyesebb álláspontot foglalta el a tanács, midőn ezen újonnan benyújtott határozati javaslatot, melynek elvi alapját a multkorai javaslatban foglaltak képezik, de egyrészt a mult ülésen elhangzott kívánságokkal és helyes megjegyzésekkel kiegészítve, másrészt a tanács körében és a tanácskozást megelőző bizalmas és szakszerű megbeszélések anyagával kiegészítve terjeszti a választmány elé.

A határozati javaslatnak megalkotásánál az egyesületi tanácsot az a törekvés vezérelte, hogy lehetőleg a gazdaságosság összes érdekeinek megvédelmezését az egyesület az ő hatalmas sulya által igyekezzék biztosítani.

Az a határozati javaslat, amelyet a mult ülés alkalmával az előadó javaslat, illetőleg annak egynéhány pontjai ellen Lázár Pál ur adott be, a reambulációt, a kataszter egész revízióját általánosságban megengedhetőnek tartotta, egyedül azzal a megszorítással, hogy ez csak azon helyeken legyen eszközölhető, ahol a tényleges állapot az aránytalanságokban legalább 20%-os eltérést mutat. Ezen elv elfogadása a lehető legveszedelmesebb volna a mezőgazdaság és földbirtok szempontjából, mert ezen elv keresztülvitele végtelen sorozatát nyújtana a reambuláció iránti kérvények beadásának, a közvéleménybe új izgató anyagot hozna be, amely elől kitérni nem lehetne és sem a pénzügyi közegek, sem az érdekeltség ellenállani nem tudnának és így azon szociális bajokat és ellentéteket, amelyek bizonyos mértékig a fennálló aránytalanságok ellen amugy is hangoztattatnak, állandosítaná és ki is terjesztené. Ennek következtében én a leghatározottabban állást foglalok a Lázár Pál által benyújtott módosítások elfogadása ellen.

Ezek után méltóztassék megengedni, hogy a most benyújtott határozati javaslatra vonatkozólag röviden még néhány megjegyzést tehessek. (Halljuk! halljuk!)

Ez a javaslat tulajdonképpen a mult ülésen benyújtott határozati javaslat elveit foglalja magában, azonban egész más formát adunk neki azért, hogy még csak a látszatát se nyujtsuk a gazdaságosság, törvényhozás és kormány előtt annak, mintha az ezen törvényjavaslatokban lefektetett intézkedéseket a magunk részéről teljes mértékben helyeselnék és olyanok tartanók, amelynél jobbat elképzelni se tudunk. Az egyik fővád éppen az volt a mult ülésen beterjesztett határozati javaslat ellen s ha jól emlékszem Biró tagtárs ur kifejezésére,

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!



**ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZEKÉNT TÁRSULAT BUDAPEST**

ugyszintén **MAGANJARÓK** (utimozdonyok) cséplési, vontatási és szántási czélokra, (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.) Referenciák az ország minden vidékéről.

Legtökéletesebb rendszerű

# Gőzcséplő-készletek

hogy a javaslat tulságosan szimpatikus hargu. Arra törekedtünk tehát elsősorban, hogy a javaslatnak ezt a kifogásolt szimpatikus színezetét megszüntessük.

Másik új részén ezen javaslatban az országos földadó-bizottság hatáskörére vonatkozó kívánságunk kifejezése. Méltóztatnak emlékezni, a múlt ülésen is szóba került, hogy amennyiben aránytalanságok vannak a földadókataszterben és esetleg új kiigazításoknak, új kataszteri tisztajövedelmi fokozatoknak a megállapítása is szükségessé válnék s amennyiben ellenállásunk dacára a törvényjavaslatban az erre vonatkozó intézkedés mégis benn maradna, akkor kívánjuk és követeljük, hogy e tekintetben ne a pénzügyminiszter határozzon véglegesen, hanem minden egyes eset az országos földadó-bizottsághoz utasítsassék, mely végérvényesen határozzon abban, mikor van helye i y tényleges új osztályba sorozásnak és új kataszteri tisztajövedelmi fokozatok felállításának. A határozati javaslat azt is kívánja, hogy az országos földadó-bizottságnak a pénzügyminiszter által kinevezendő 15 tagja a földmiv. miniszter kijelölése alapján neveztessek ki, mert a földbirtok szempontjából csakis ez nyújt némi garanciát a tekintetben, hogy a törvényjavaslat 1. §-ának 2. pontjában tervezett kiigazítások nem fognak tulajdonképpen egy új kataszter készítésére vezetni s ezzel a mostani kataszter félretolásával egy nagy költséggel készített új katasztert és a jelenlegi viszonyoknak egész felfordulását okozni, mire annál kevésbbé van szükség, mert a törvényjavaslat indokolása is kijelenti azt, hogy a mai kataszter nem tulságosan rossz s a felpanaszolt aránytalanságok a pénzügyminiszter által teljesített előmunkálatok szerint nem olyan nagyszámúak és nem is oly nagymérvűek, hogy ezek új kataszter készítésének szükségességét kívánják.

Második újítás ebben a javaslatban, hogy a kereseti adóról és jövedelmi adóról szóló törvényjavaslatoknak azon intézkedése ellen foglal határozott állást, amelyek szerint hogyha a kereseti adó a 28 millió korona, a jövedelmi adó pedig a 46 millió korona adókontingens el nem érné és a különbség a kivetett és tényleg előirt adó közt legalább 5%-ot tesz ki, akkor a pénzügyminiszternek a törvényjavaslat szerint pótelőírásra adassék felhatalmazás és pedig a kereseti adónál olyan előírásra, amelynek határa nincs, míg a jövedelmi adónál az előirt adónak egész 40%-áig.

A törvényjavaslatnak ezen két rendelkezése ellen már multkori beszédemben is határozottan állást foglaltam és jeleztem, hogy e tekintetben a javaslatot ki kell egészíteni. Ki is egészítettük, mert azt hiszem, nincs oly pénzügyminiszter, akinek egy törvénynyel ily hatáskört lehessen biztosítani, mert akkor az adózó polgárok sohasem tudják, hogy adó tekintetében meddig lesznek megtróva, másrészt a pótelőírás által éppen azok lennének legnagyobb mértékben sújtva, akik becsületesen bevallották jövedelmüket. Ennek következtében a leghatározottabban állást kell ezen rendelkezés ellen foglalni, melynek megszüntetése nélkül a törvényjavaslatokat egyáltalában elfogadni nem lehet.

Harmadik újítás ezen határozati javaslatban a földbirtok jövedelmi adóalapjának a kiszámítására vonatkozik. Tudjuk ugyanis a törvényjavaslat a jövedelmi adónál a jövedelmi adóalapot a tényleges jövedelemből óhajja kimunkálni, jól tudjuk azonban azt is, hogy a tényleges jövedelem megállapítása először az öbbevallás, másodsor a kipuhatólás alapján történhetik csak s az ingatlanl nem bír

hozadéki adókat szolgáltató jövedelmeknél egyáltalában alig tud valamely pozitív tételre támaszkodni, minek folytán a jövedelmi adónál épp úgy, mint a kereseti adónál különösen az iparosok, kereskedők és tőkések körében az adó eltávolítása a legnagyobb mértékben fogna a jövőben bekövetkezni és így az a jövedelem, amelyet a pénzügyminiszter a kereseti és jövedelmi adókból vár, a legnagyobb terheket az ingatlanlajdonosokra fogja róni, akik a jövedelmük alapját képező vagyont eltagadni nem tudják, sőt akik ezen vagyonának kataszteri tiszta jövedelmében a valóságos jövedelem megállapítására is határozott támpontot szolgáltatnak. Ezek alapján az egyesületi tanács azon nézetben van, hogy a törvényjavaslatban egy bizonyos czinuzurát kell felállítani arra nézve, hogy a földbirtok jövedelmi adója bizonyos határozott alapon munkáltassék ki, amely határozott alap összefüggésbe hozandó a kataszteri tiszta jövedelemmel. A tanács tehát azt a diszpozíciót gondolja a javaslatba felvehetőnek, hogy a tényleges jövedelem kipuhatólása mellett a tiszta jövedelem nagyobb mértékben nem állapítható meg, mint a kataszteri tiszta jövedelem két és félszeresének alapul vétele mellett. Ez oly tétel, amelyet a diszkusszió folyamán lehet alacsonyabbra is venni, de mivel a pénzügyminiszter memorandumában is ez az alap van felvéve, mint minimum, (Egy hang: Így is sok!) a tanács tehát azon nézetben van, hogy a helyes középút választja akkor, midőn a két és félszeres, mint maximumot veszi fel. (Egy hang: Még így is sok!)

Az ötödik újítás ezen határozati javaslatban, amelyre különösen a földadó kimunkálásánál Zselénski Róbert gróf is különös súlyt helyezett, hogy az előirt kontingensnél nagyobb összegben befolyó adóösszegek ne mint a törvényjavaslat mondja, az adómentes létminimum csökkentésére használtassanak fel, mert mi ezt a minimumot ugyis 800 K-ra akarjuk felemelni, hanem szolgáljon az az adókules leszállítására, csökkentésére. A kereseti és jövedelmi adóknak a jövőben leendő kellő kiképzése után ekként mi is oda juthatunk, ahová a porosok elértek, hogy a földadó átengedhető lesz a községeknek és törvényhatóságoknak, hogy azokat a maguk szükséglete szerint esetről-esetre megállapítván, a törvényhatósági kiadásokat a földadóból fedezhessék.

A hatodik újítás végül a határozati javaslatban az, hogy az erdészeti érdekekre vonatkozólag a múlt ülésen előadott kívánságok egy része szintén felvetelett, azon óhajokat pedig, melyeket az Országos Erdészeti Egyesület titkára által előadottakból be nem vettünk a javaslatba, az egyesületi tanács olyanoknak tartja, amelyek speciális erdészeti érdekeket képezvén, ezeket nézve magának az Országos Erdészeti Egyesületnek kellene propagandát kifejtenie.

Ezek előterjesztése után a tanács nevében vagyok bátor elfogadásra ajánlani a következő határozati javaslatot. (Olvassa.)

#### Határozati javaslat.

Mondja ki a közgazdasági szakosztály, hogy:

1. A pénzügyminiszter által benyújtott s az egyenes adók reformjára vonatkozó törvényjavaslatokat jelenlegi formájukban el nem fogadhatja, mert bár

a személyi jövedelem fokozatos megadóztatásának rendszerével egyet ért,

s nem emel kifogást az ellen sem, hogy a személyi jövedelem megadóztatása mellett a javaslatok a nyugati államok példája ellenére a hozadéki adókat is fenntartják,

sőt továbbmenőleg határozottan örömmel üdvözli a törvényjavaslatok azon általános elvi irányzatát, mely szerint a kisebb keresettel és jövedelemmel bíró adóalanyokat a közterhek viselése tekintetében kiméletben részesíteni óhajja:

a jövedelemadóról, az általános kereseti adóról szóló törvényjavaslatok egyes rendelkezéseit általában minden adózóra nézve, a földadó-kataszter kiigazításáról és a földadó százalékanak megállapításáról szóló törvényjavaslatot pedig az egész gazdaközönségre nézve sérelmesnek tartja és azt jelenlegi formájában sem nem helyesli, sem el nem fogadhatja.

Nem helyeselheti pedig, hogy:

1. a jövedelmi adónál 40%-os, az általános kereseti adónál korlátlan pótdókiivetési joga van a pénzügyminiszternek abban az esetben, ha a jövedelmi adó 46 millió koronára, az általános kereseti adó 28 millió koronára előirányzott kontingensét az első adókiivetés nem fedezné, mert a pénzügyminiszternek ezen pótdókiivetési joga az egész adóreform kiindulási pontját, alapelvét: az adóerköles feléledését teszi illuzóriussá az által, hogy a jövedelmét bevalló adófizetőt jövő adóterhe tekintetében teljes bizonytalanságban hagyja;

2. hogy a jövedelmi adó minimuma s nem maximuma van kontingentálva, még pedig 46 millió koronával oly magasra, amely kontingens belátható hosszú időn belül el nem érhető s így a pótdókiivetésének kárát elsősorban a könnyen megállapítható jövedelmek, mint föld, házbirtok és szolgálati illetmények és azok valják, akik jövedelmeket becsületesen mondják be;

3. hogy elejti

a) az 1883. évi XLVI. t.-cz. 1. §-ában megállapított földadó-kontingens;

b) az 1881. évi XL. t.-cz. 3-ik §-ában megállapított földterhermentesítési járulék kontingensét, ellenben

c) a felpanaszolt aránytalanságok megszüntetésére nemcsak a művelési ágváltozások kiigazítását, hanem új osztálybasorozást és új kataszteri tiszta jövedelmi fokozatok felállítását is tervezi (1. §. 2. pont), ami egészen új kataszteri munkálat készítésével egyenlő, holott annak eredménye nem állana arányban a reafordítandó költségekkel és emellett a birtokosoknak elkeresítő zaklatását és még nagyobb szociális ellentétek felidézését okozná. A törvényjavaslat ezen szándéka teljesen ellentétben is áll az indokolással, mely szerint a végzett előmunkálatok szerint az aránytalanságok egyáltalában nem akkorák, hogy azok miatt új kataszter készítése indokolt volna. Egyébként is a személyes jövedelmi adó éppen ezen aránytalanságok kiegyenlítésére fog szolgálni.

Követeljük ennélfogva:

II. A földadókataszter kiigazításáról és a földadó százalékanak megállapításáról szóló törvényjavaslat kapcsolatában, hogy:

1. a földadó az 1883. évi XLVI. t.-cz. 1. §-a célzatának megfelelően legfeljebb 52 millió korona összeggel kontingentáltassék s az ezen kontingens meghaladó jövedelmi többletek, melyek a kataszteri kiigazítások által előállanak, az adókules csökkentésére szolgáljanak, hogy:

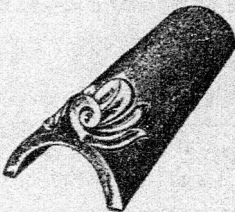
2. a törvényjavaslat a felpanaszolt aránytalanságok megszüntetésére az új tiszta jövedelmi fokozatok felállításának és az új osztályba sorozásnak (1. §. 2. pont) elhagyásával a művelési ágváltozások kötelező felvételét és kataszteri tiszta jövedelmének megállapítását s (1. §. 1. pont) rendelje el, hogy:

3. ha az új osztályba sorozás a törvény-

A kontinens legmodrabb és legmunkaképesebb

**CZEMENTCSERÉPGÉPEI,**

sajtól s aczélfarmál, mindentelö czementáru készítésére.  
Valódi czementfestékek közvetlen Angliából.



**KRISHABER és BECK**

műszaki vállalata

Budapest, V., Nádor-utca 14. sz.

Üzamben lévő telepek megtekinthetők az ország minden részében

hozás által mégis elrendeltetnék, úgy annak szükségessége felett az országos földadó-bizottság döntően végérvényesen, hogy:

4. a földadó-konjingsnek megfelelő földadókulcs a többi egyenes adók reformjáról szóló törvényjavaslatok életbeléptetésével egyidejűleg léptetessék életbe.

5. Nem helyeselhetjük továbbá, hogy a törvényjavaslat a földadó százalékát a földtehermentesítési járulékkal egyesíti és ezáltal az egyesített járulékok százalékát 25<sup>1/2</sup>%-ról 20%-ra szálítja ugyan le, ámde tekintettel arra a körülményre, hogy a földtehermentesítési járulék fizetésének kötelezettsége 1958-ban önmagától megszűnik, mivel az 1888. évi XXXII. törvényzikk szerint az akkor konvertált földtehermentesítési kötvények valamennyije beváltatnák, így a törvényjavaslat szerint a földtehermentesítési járulék perpetuáltainak, ami sem az 1848. évi VII. törvényzikknek, mely a földtehermentesítést a nemzeti becsület oltalma alá helyezte, sem az 1848. évi 12. t. cikknek, mely a megváltás összegét státus adósnak nyilvánította, sem az 1868. évi XXXIII. t. cikknek, mely ezt szabályozta, sem az 1881. évi XL. t. cikknek, mely a földtehermentesítési járulék legmagasabb összegét 11 millió forintban (22 millió koronában) állapította meg, intenciója nem volt, hanem csak az, hogy a földtehermentesítési járulék törlesztése után a földbirtok terhe csökkentessék; követeljük ennél fogva, hogy a földtehermentesítési járulék külön a földtehermentesítési tartozások évi 18.200.000 korona összes kamat és törlesztési szükségletének 40%-ában állapítsák meg, ami megfelel a földtehermentesítési járulék fizetésére mai nap kötelezett hat egyenes adóból befolyó összeg arányának, ezen összeg biztosítására az adóleengedések és visszatérítések figyelembevételével évi 8 millió korona vetessék ki és szedessék be 1958-ig (1888. évi XXXII. t.-cz.), amidőn ez önmagától megszűnik.

6. Bár az 1. §. 2. p. alatti kiigazításoknak szükségét nem látjuk és így a vármegyei földadóbizottságokra sincs szükség, mégis amennyiben ezen bizottságok a törvényjavaslat szerint szervezetenek, követeljük, hogy a vármegyei földadóbizottság tagjai (10. §.) csak a birtokosok közül választassanak mindaddig, míg a mezőgazdasági kamarák törvény útján szervezettek, amidőn is a vármegyei földadóbizottság tagjait a kamarák nevezzék ki.

7. Az országos földadóbizottság rendes és póttagjai sorába mindaddig, míg az országos mezőgazdasági kamara törvény útján szervezettek, a pénzügyminiszter által kinevezendő 15 tagot a földbirtokosok sorából a földmivélségi miniszter jelölje ki. Az országos mezőgazdasági kamara szervezése után ezeket a tagokat a kamara legyen jogosítva kinevezni.

Követeljük továbbá:

III. A jövedelemadóról és az általános kereseti adóról szóló törvényjavaslat kapcsolatában, hogy:

1. úgy a jövedelmi adónál, mint az általános kereseti adónál a pénzügyminiszter pótkivetési joga töröltessék s csak az adóforrások maximális bevételi összege határozassék meg s amíg az általános kereseti adóból származó bevételi

többlet az adóketés alapjául szolgáló adókulcs csökkentésére, addig a jövedelmi adóból származó bevételi többlet a hozadéki adók fokozatos megszüntetésére fordítottassék;

2. a jövedelmi adónál a progresszió legmagasabb tétele 5%-nak felel meg, ami a sokkalta gazdagabb Ausztria hasonló adójával egyforma ugyan, azonban az emelkedés aránya helytelen és az Ausztriában érvényesnél sokkalta súlyosabb azért, mert a középjövedelmeket terheli meg tulságos mértékben. Követeljük ezért, hogy az adómentes lé minimum a tervezett 600 K. helyett 800 K. összegben állapítsák meg és az adó fokozatának emelkedése az osztrák jövedelmi adó progressziójának feleljen meg;

3. az adókető-bizottságok akként szervezendők, hogy a földbirtok tiszta jövedelmét a mezőgazdasági kamarák szervezéséig a vármegyei gazdasági egyesület vagy ennek híján a vármegyei mezőgazdasági bizottság javaslatára az alispán által kizárólag a földbirtokosok sorából kinevezett bizottság a francia adóreformjavaslat mintájára 10 évről 10 évre állapítsa meg s a földbirtok tiszta jövedelme a kataszteri tiszta jövedelem két és félszeresében mint maximumban korlátoztassék;

4. ugyancsak a kereseti adót összeíró és kető bizottságokban — tekintettel a földhasznosítókra és mezőgazdasági iparvállalatok tulajdonosaira — a mezőgazdasági érdekeltég a létesítendő mezőgazdasági kamarák útján szintén képviseletet nyerjen;

5. kívánjuk, hogy az erdőüzemek tiszta jövedelmének kiszámításánál az új erdőtelepítésekre fordított összegek a jövedelemből levonhatók legyenek, valamint a természeti csapások következtében a birtokos akarata ellenére, kényszerűségből, vagy egyenesen az adófelügyeleti hatóságok rendelkezésére bocsátott fából eredő bevétel is levonassék és a törvényjavaslat 16-ik §-ának utolsó bekezdése elhagyassék, mert ellentétben áll a szünetelő üzemihasználás lehetőségével;

6. követeljük, hogy a porosz és osztrák jövedelmi adótörvények mintájára a háztartás jövedelméből a családtagoknak tüke nélkül szerzett munkajövedelme, valamint a kereset nélküli családtagok után a családtagok számának megfelelő összeg a családfő jövedelmi adóalapjából levonassék, ugyancsak az osztrák jövedelmi adótörvény mintájára a gyermektartás és neveltetés, a vagyontalan hozzátartozók eltartása iránti kötelezettségek, tartós betegség, eladósodás, valamint különös sorscsapások a jövedelemadó fokozatának mérséklésére kötelezőleg szolgáljanak.

IV. Kívánjuk végül, hogy az egyenes adók reformját köve öleg a törvényhatósági, községi, egyházi pótadók új szabályozása is mielőbb eszközöltessék.

Zselénski Róbert gróf elnök: Kérde a szakosztályt, vajjon az előterjesztett határozati javaslatot általános vita tárgyává kívánja-e tenni, vagy pedig a javaslat pontonként tárgyalassék? Szóló, mint egy határozati javaslat benyújtója érdekelt fél lévén, felkéri Emödy József alelnököt az elnöklésre és a tanácskozás vezetésére.

Emödy József alelnök elfoglalván az elnöki

széket, felkéri előadót az írásban beérkezett vélemények és javaslatok előterjesztésére.

Szilassy Zoltán előadó: Előadja, hogy Döry Frigyes egyesületi tag az adóreformjavaslatokra vonatkozólag írásban terjesztette be véleményét. Döry véleménye szerint a határozati javaslatban világosan kifejezésre kell juttatni, hogy a földadó és az alap tényleges szükségletéhez mért földtehermentesítési járuléknak a földbirtokot terhelő része együttvéve (vagy esetleg az új egységes földadó) 60.800.000 koronában kontingentáltassék s az ennek alapján megállapítandó adókulcs tekintet nélkül a kiigazítási munkálatok állására, az új jövedelmi adó életbeléptetésével egyidejűleg alkalmazassék.

Előadó abban a véleményben van, hogy javaslattevő indítványa az egyesület régebbi álláspontjának sem felel meg, ennél fogva azt melőzni kéri.

Javaslattevő a második pontnál azt kívánja, hogy a határozati javaslatban foglalt következő mondat: „az új osztálybasorozás és új tiszta jövedelmi fokozatok felállításával” elhagyassék, vagyis a szakosztály a törvényjavaslat eredeti álláspontjára helyezkedjen. A múlt ülésen is és a jelen alkalommal is nemcsak szóló, de más földszóvalók is eléggé kifejtették azt, hogy éppen a földbirtokosok szempontjából ez lehetetlen diszpozíciója a törvényjavaslatnak, úgy, hogy javaslattevő ezen indítványa sem fogadható el.

Harmadik javaslata Dörinek, hogy „a jövedelemadó alapjául saját kezelésű birtoknál a kat. tiszta jövedelemnek legfőleg 1<sup>1/2</sup>-szerese vétessék, bérbeadott birtokoknál pedig a hasznosítási és egyéb szolgáltatások a bérbeadó által viseendő összes terhek és köztartozások levonásával. Kívánja végül, hogy a törvényjavaslatban foglalt adótelek változatlanul tartassanak fenn.”

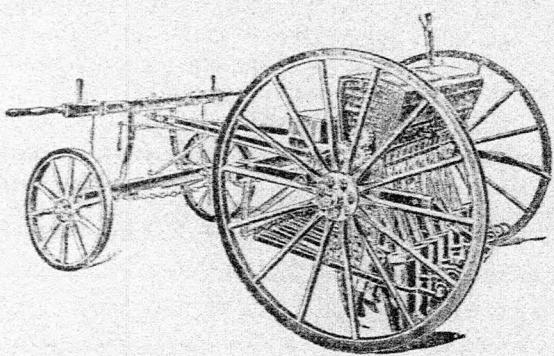
Szóló abban a nézetben van, hogy Döry Frigyes ezen javaslata, mely elvileg helyes és elfogadható, még diszkusszió tárgyát kell, hogy képezze.

Ecséri Lajos dr. szintén írásbeli véleményt küldött, amelyben két dologra fektet súlyt, 1, hogy a kontingentálandó földadó fokozatosan leszállítottassék, t. i. az adókulcs mindig kisebb legyen azon arányban, amint a kiigazítások folytán előálló többlet a kontingentált adóösszeget meghaladja; 2. a földtehermentesítési járadék további külön kezelését Ecséri nem tartja helyesnek s inkább az eredeti törlesztési időből még hátralevő néhány évnek megfelelő emelését a mostani földadó-konjingsnek tartaná célszerűnek.

Mind a két kívánalom összeegyeztethető s teljesen fedezi a határozati javaslat álláspontját.

Emödy József elnök kérdi ezután a szakosztályt, folytatni kívánja-e a múlt ülésen felhagyott általános vitát vagy pedig részletekbe kíván bocsájtkozni?

Zselénski Róbert gróf szerint elsőbbséget kellene jönni afelett, hogy a két egymással szemben álló határozati javaslatból, melyik vétesék részletes tárgyalás alapjául, tanácsjavaslata-e, vagy szólóé. Bevallom — ugymond — hogy a tanács előbbi javaslatával teljesen ellentétes álláspontot foglaltam el, mert azt az agrárérdekek szempontjából veszedelmesnek tartottam. Most



## LOSONCZI DRILL

tolókerekes SORVETŐGÉP, alul- és felülvető szerkezettel.  
Első losonczi mezőgazdasági gépgyár  
BASCH ÉS TARJÁN mérnökök LOSONCZ.  
Kizárólagos vetőgépgyár. Tessék árjegyzéket kérni.

Kitüntette:

1906. Kolozsvár: Aranyérem.

1906. Nagyvárad: Elismerő oklevél.

1906. Nagyvárad: Elismerő oklevél újításokért.

1907. Sepsiszentgyörgy: Aranyérem.

1907. Pécs: Allami ezüstérem.

is fenntartom, hogy az a tanácsi határozati javaslat nem folyománya a gazdakongresszusoknak és az OMGE. eddigi álláspontjának, azért szerkesztettem egy külön határozati javaslatot. Most azonban a tanács új javaslata lényeges módosításokon ment keresztül, úgy, hogy valamivel jobban védi az agrár álláspontot, mint az előbbi. De miután principiális eltérés van a két javaslat között, szeretném, hogy a szakosztály elhatározza, hogy melyiket fogadja el tárgyalás alapjául.

Az én javaslatom főelve az, hogy agrár-szempontról veszedelmesnek tartom, hogyha egy hozadéki adót, mely el nem tagadható, tetézzünk egy jövedelmi adóval, szemben a többi kereseti ágak adójával, melyek nehezen foghatók. Ha elfogadjuk az OMGE. tanácsának javaslatát, előre kimondtuk, hogy a földnek, háznak és a fix fizetésnek, de főképpen a föld és háznak legalább kétszerannyi adót kell fizetnie, mint a többi jövedelmi forrásnak. Az én javaslatomban ez ellen praeventialva van, mert ki van mondva, hogy a föld és ház semmiféle jövedelmi adóval nem terhelhető, tehát az én javaslatomban fizet a föld és ház egy fix hozadéki adót, de másodsor egyenes adóval nem terhelhetik. Az én javaslatom következtében is többet fog fizetni a föld és ház mint a kereset, mert míg az adómorál annyira nem emelkedik, addig mindig a föld fizet több adót, mert az jövedelmét el nem tagadhatja.

Hogy miként fogunk állani az OMGE. javaslatának effektuálása esetén egy pár példával illusztrálni fogom. (Halljuk! Halljuk!) Egy pár birtokot, melynek jövedelmét ismerem, beállítottam a jelenlegi adóalapba és beállítottam egy olyan reformba, amely megfelel az egyesület tervezetének. Egy aradmegeyi birtok, melynek utolsó tizenkét év alatt az évi tiszta jövedelme 141,523 korona volt, jelenleg fizet (50% pótdóval) 30,594 korona adót és fog fizetni, ha elfogadjuk a tanács javaslatát, 31,939 koronát. Egy gyár, amely 141,523 koronát jövedelmez, fog fizetni 16,981 koronát, tehát a föld fizet jelenleg 21% ot, fog fizetni az OMGE. javaslata szerint 22% ot, míg egy egyenlő jövedelmű gyár 11% ot.

Egy temesmegyei birtok, melynek az utolsó 12 évi jövedelme 80,727 kor. volt, jelenleg 50% pótdóval fizet 31,476 koronát, fizetni fog a javaslat szerint 38,066 koronát. Egy ugyanilyen jövedelmű gyár fizetni fog ugyanilyen jövedelem mellett 9624 koronát. Tehát a birtok jelenleg 39% ot fizet, a javaslat szerint 34% ot fog fizetni, míg egy ugyanolyan jövedelmű gyár fizet 11% ot. Egy szóval az eredmény az, hogy jó föld a reform után valamivel többet mint eddig, a rossz valamivel kevesebbet fog fizetni. De az egészen bizonyos, hogy ha alapul vétetik az egyesület által ajánlt reform, a föld többet fog fizetni, kétszer, majdnem háromszor annyit, mint például egy gyár. Ezzel bebizonyítottam tartom, hogy a tanács reformja abszolút nem felel meg egy agrárszág adó-reformjának. Hozzáteszem, hogy daczára annak, hogy két-háromszor annyit fog fizetni a föld, mint mondjuk egy gyár, hogyha tudnám, hogy ez a reform keresztül megy, úgy, amint előadó

ur javasolta, elfogadnám. De nem fog keresztül menni, legalább annak lényegesebb tételei nem fognak keresztül menni s akkor mi hozzájárultunk egy oly reformhoz, amelynek eredménye sokkal rosszabb lesz, mint a jelenlegi adó-szisztéma. Ellenben hogyha az én javaslatomat fogadják el, akkor egy gyárnak és a földnek jövedelme között különbség jóval kevesebb lesz.

Ezek előrebocsajtása után ajánlom javaslatomat elfogadásra, ha pedig nem fogadnák el, megtettem kötelességemet s azt kívánom az OMGE.-nek, hogy vigye keresztül az ő javaslatát, vagy annak nagyobb részét. Félek azonban, hogy erre képes nem lesz.

Desseoffy Aurél gróf elismerését fejezi ki, hogy Zselénski gróf, aki évek óta előadó volt az adóügyekben, itt javaslatát előadta. De itt egy másik javaslat fekszik előttünk, a kormány javaslata, melylyel foglalkoznunk kell a földbirtok érdekei szempontjából s keresztül kell vinnünk, amennyire lehet azt, ami keresztül-vihető.

En — ugymond a szóló — magam is agrárius vagyok, de az elől nem lehet elzárkózni, hogy akkor, mikor általában évek óta azzal a váddal állunk szemben, hogy a földbirtok nincs eléggé a kataszteri munkálatok által megadóztatva, amelyet a törvényhozás az általános jövedelmi pótdó behozatalával pótol, ami nem egyéb, mint a földadónak 30% -kal való felemelése.

Általában a pozsonyi gazdakongresszus óta úgy a sajtóban, mint a közvéleményben folyton hangoztatják, hogy a nagybirtokok és latifundiumok jobban kedvezményeztetnek a kataszteri munkálat által, nekünk tehát nem lehet ridegen elzárkózni a javaslatok elől s ha a tanács javaslataiban foglaltaknak érvényt szerzünk, elérjük azt a célt, ami kívánatos. Ajánlja a szakosztálynak a tanács javaslatát elfogadásra.

Kállay András: Ö Exczellenziájának elhangzott szavai után azt hiszem, hogy mindnyájunk érzületét tolmácsolom és az egész szakosztály óhaját adok kifejezést, amidőn üdvözölve Zselénski elnök ö Nagyméltóságát, felszólalása és tanulságos előadása alkalmából őt arra kérjük, hogy valamint eddig tette talán már két évtizeden át, úgy ezután is mindnyájunk által tisztelt és szeretett vezére maradjon a szakosztálynak és vezető tagja egyesületünknek.

En részemről ennél tovább is megyek és kijelentem, hogy csaknem mindenkiben és elvileg egyetértek ö Nagyméltóságával.

Csak hogy éppen igen tisztelt elnökünknek azon megjegyzése, miszerint nem hiszi még azt sem, hogy az előttünk fekvő, a tanács által újból átdolgozott és megjavított javaslatot a miniszter s így az országgyűlés elfogadná, érleli meg bennem azon meggyőződést, hogy a törvényhozás annál kevésbé tenné magáévá a Zselénski gróf javaslatában foglalt alapelveket s ezeket elfogadva a gazd. együletnek nem lenne többé módjában a törvényjavaslathoz hozzászólani.

Ezért fogadom el tárgyalás alapjául a Szilassy képviselő, egyleti titkár által benyújtott javaslatot.

Szalay Géza szintén abban a nézetben van, mint Zselénski gróf, hogy az új adóreformjavaslatok esetén tulságosan meg lesz terhelve a földbirtok s egy vexatorius jövedelmi adónak lesz kitéve a földbirtokos-osztály. Ki lesz téve annak, hogy a kontingentált adótétel rövid idő alatt újból emeltetni fog és súlyosabb adótétel alá fogunk kerülni, mint hogy ha megmaradunk az egyenes hozadéki adóknál. A földbirtok csakis hozadéki adó alapjául szolgálhat s mivel a kataszteri jövedelmi adóalapon kivett hozadéki adó is jövedelmi adó, a javaslat szerint nem következik be más, mint a földbirtok kétszeres megadóztatása. Szóló tehát Zselénski gróf indítványához járul, hogy t. i. a földbirtokot fogadjuk el hozadéki adóalapul és ne fogadjuk el a jövedelmi adóalapot.

Jeszenszky Andor: Zselénski gróf kijelentése érlelte meg éppen a szólóban azt az elhatározást, hogy a tanácsi javaslatot fogadja el.

Zselénski gróf szerint, ha a tanácsi javaslat fogadtatik el, akkor annak adunk kifejezést, hogy mi hozzájárultunk azon törvényhez, melyet az országgyűlés hozni fog. Ez téves felfogás, mert az OMGE. javaslata a földbirtok érdekeit akarja megóvni, hogy az ne terheltesék túl szemben más kereseti ágakkal. Ezen szempontok alapján szóló elfogadja a tanács határozati javaslatát.

Ami a törvényjavaslatnak a progresszív adóra vonatkozó részét illeti, azt nagy örömmel üdvözölte, de mégis csalódott, mert igaz, hogy a javaslat létminimumról szól s az az után felüli jövedelmeket kívánja megadóztatni s azután megy egész 20,000 koronáig. Itt aztán egy nagy ugrás következik (Ellenmondások) és ugrik éppen a középbirtok jövedelménél és csak azután lassan fokozódik kéttized % -kal. A nagy jövedelmeknél azonban, amelyeket erősebben lehetne megadóztatni, mindig csak az 5% -on marad.

Szól ezután szóló részletesen a létminimumról, mely szerinte nem egyéb, mint azon összeg adómentessége, amely szükséges ahhoz, hogy egy személy megéljen anélkül, hogy éhezne vagy fázna s ami ezen felül van, az megterhelhető adóval. Szerinte a javaslatban a létminimum nem terjeszkedik ki a családra, megadóztatja a családfőt tekintet nélkül arra, hogy a családfő hány családtaggal bír, pedig nálunk igen nagy kérdés volna, hogy ne csak a családfő létminimuma állapíttassék meg, de adassék még ehhez bizonyos összeg minden egyes családtag után. Elfogadja a tanács határozati javaslatát.

Emődy József elnök: Az általános vitát be-zárja és most következik a határozathozatal. Szavazásra bocsátja a kérdést, először az előadói javaslatot tüzi ki szavazásra és amennyiben ez elfogadtatik, akkor Zselénski és Lázár javaslatai elesnek. (Helyeslés.)

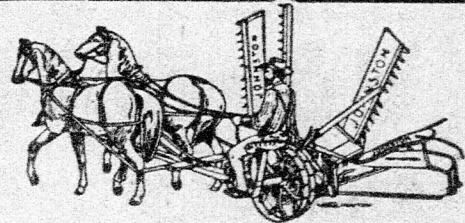
Felkéri azokat, akik az előadói határozati javaslatot általánosságban elfogadják. (A szakosztályi tagok nagy többsége feláll.)

Emődy József kimondja a szakosztály határozataként, hogy az előadói javaslat általánosságban elfogadtatik.

Ellenpróba kéretvén, megállapítja az elnök, hogy az előadói javaslat mellett 31-en és Zselénski Róbert gróf javaslata mellett 4-en szavaztak.

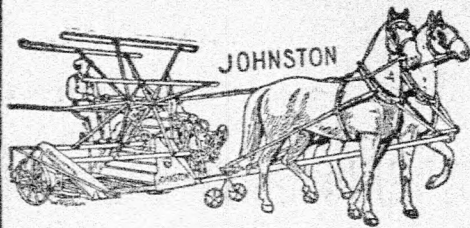
# JOHNSTON

mélyvágású fűkaszalógépei  
marokrakó aratógépei  
és kévekötő  
szénaforgató és szénagyűjtőgépei



a legjobbak a világgiacon

és kiválóan alkalmasak a magyar viszonyokra. A Johnstonspek dől, kavardott gabonában is jó munkát végeznek s feltűnően csekély vonóerőt igényelnek.



A gépek szerkezetének tökéletességéért s anyaguk elsőrendű voltáért kész éggel szavatolunk.

Vezérképviselet és főraktár: **Bächer Rudolf Melichar Ferencz** czégnél

**BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.**

Tessék ismertető leírást kérni. Tessék ismertető leírást kérni.

Szilassy Zoltán előadó olvassa a határozati javaslat 1. és 2. pontját.

A szakosztály a pontokat egyhangulag elfogadta.

A javaslat 3. pontjánál felszólal Kállay András.

Kállay András: A jelenlegi földadókataszter megváltoztatásának és megjavításának 4 módja van: 1. egy új kataszter, 2. a jelenleginek kiigazítása, a jelenlegi kat. osztályzatok és tisztajövedelmi fokozatok keretén belül, 3. új kat. osztályok és ezeknek megfelelő új tisztajövedelmi fokozatok kitalálása és végül a művelési ágváltozások felvétele.

Mivel a törvényjavaslatban kikötött véghatáridőig egy új kataszter el nem készülhet, afelett ez indokból is napirendre térhetünk.

A kat. kiigazításokat, t. i. a fennálló kataszteri osztályzatok és tisztajövedelmi fokozatok szerinti kiigazításokat nézetem szerint mellőzni nem lehet az igazság és az adóteher arányos elosztása érdekében, valamint kívánatos a művelési ágváltozásoknak lelkiismeretes felvétele, ami különben is folyamatban van.

A leghatározottabban kell azonban állást foglalni az új kat. osztályzati és új kat. tisztajövedelmi fokozatok kitalálásának szándékával szemben, ami egy részleges és így előreláthatólag hibás új katasztert jelentene, de merőben felesleges is lenne, mert hiszen nincs az egész országban olyan darab föld, amely a most fennálló kat. osztályokba beilleszthető nem lenne.

Kérem ezért az idevonatkozó számok alatti szövegnek ily értelemben módosítását.

Mezey Gyula: Előtte szóló beszédénél közbeszólt és így indítva érzi magát, hogy felszólaljon. Az, amit Kállay kíván, benne van a törvényjavaslatban. Szóló vidéken is vannak oly esetek, hogy ugyanazon határban levő földbirtokosra nézve is különbözők az adótételek, kisebb jövedelmű keresetek ugyanazon határban nagyobb adóval vannak megterhelve. Ez nagy anomália s ennek kiigazítására módot kell nyújtani a törvénynek és a szóló felfogása szerint a törvényjavaslat éppen ezt akarja. Szóló a felszólalásokból azt látja, hogy mindenki a kataszteri aránytalanságok kiküszöbölését kívánja, de attól fél mindenki, hogy ezt rövid idő alatt felhasználja majd egy fináncz kormány arra, hogy ezen a czímen új osztályozást csináljon. Csodálatos tehát, hogy nagyon könnyen belemernek a felszólalók abba, hogy a művelési ágak kiigazítását helyénvalónak tartják agrár szempontból. Utal a szóló arra, hogy e szakosztályban két-három évvel ezelőtt szatmármegyei birtokosok s a nemrég elhunyt Domahidy Sándor is felszólaltak amiatt, hogy az ország egyes vidékein művelési ágváltozás czímen egész községek határai revidáltak és a tiszta jövedelem emeltetett. Nem lehet kifogást emelni a kataszteri aránytalanságok kiküszöbölése ellen és e tekintetben a törvény intenciója helyes. Arra azonban orvoslást kellene keresni, hogy miképpen történjék és kinek legyen joga megmondani, hogy vannak-e aránytalanságok vagy nem. Ezt a pénzügyi közegekre bízni nem lehet, de az egyesületi elnök kifejtette, hogy egy országos földadó-bizottságra bízhatók ez.

Szóló a maga részéről a kontemplált bizottságban garanciát lát s hozzájárul a javaslat ezen pontjához.

Rubinek Gyula szerint a kiindulási alap az, hogy mi a jelenlegi kataszter megbolygathatónak nem tartjuk s akik Zselénski gróf javaslatát helyeselték, szintén ezen alpra helyezkedtek. Tisztában vagyunk tehát úgy azzal, hogy a jelenlegi kataszter aránytalanságokat tartalmaz, valamint azzal is, hogy az új kiigazítással ugyanoly aránytalanságok fognak előfordulni. A törvényjavaslat szerint, ahol feltűnő aránytalanságok mutatkoznak, ott új fokozatok felállításának van helye. Ez helyes, de mihelyt kiigazította az egyik járást, ez egyúttal a szomszédos járásnál jelent aránytalanságot s hogyha ezen feltűnő aránytalanságokat mi magunk előtérbe helyezzük, akkor azt eredményezzük, hogy egy teljesen új kataszteri munkálattal indítunk meg, mert az egyik kat. becslőjárás a másikkal fokozatos kapcsolatban van. Ennek folytán az egész országban meg kellene bolygatni a helyzetet. Ami az új osztályba sorozásokat illeti, ugyanezen eset áll be, mindnyájan tudjuk, hogy aránytalanságok vannak a kataszterben s a tervezet szerint a jövedelemadó fogja ezen aránytalanságokat kiegyenlíteni. Szóló a jövedelmi adóra vonatkozólag később módosítást fog előterjeszteni, melynek lényege az, hogy a jövedelem kiszámításánál a közadókat vonják le, mint terhet, mert lehetetlen, hogy az állampolgárok kétszeresen adóztassanak meg. A tanács, midőn a kérdést tárgyalta, elismerte az aránytalanságokat, de veszedelmet lát a kataszter megbolygatásában; hogyha megadjuk erre a támpontot, akkor a törvényhozás szélső elemei éppen álláspontunkba fognak kapaszkodni és még többet fognak követelni. Szóló ajánlja, hogy a határozati javaslat második és harmadik pontjait változatlanul fogadja el a szakosztály.

Propper Samu: A javaslat 3-ik pontját törölni kéri, mert ez gyengítené az egyesület álláspontját.

Desszeuffy Aurél gróf bővebben fejtegeti a 3-ik pont értelmét. A felszólalók mind elfogadják azt, hogy a művelési ágváltozástól elzárkózni nem lehet s az ez alá kerülő területeket osztályba kell sorozni, aminek fogantatása felett a tanácsi javaslatban kontemplált országos földadó-bizottság dönt.

Többek hozzászólása után Emödy József elnök azon véleményét fejt ki, hogy a felszólalók többsége a harmadik pontba még azt kívánja felvenni, hogy ha az új osztályba sorozás a művelési ágváltozás folytán szükségessé válik, az csakis a már fennálló osztályok és tisztajövedelmi fokozatok szerint történjék. (Egy hang: Ez más dolog!)

Szilassy Zoltán előadó: Szintén felszólal röviden a kérdéshez. Azt tartja, hogy a 3-ik pontot leghelyesebb volna változatlanul fenntartani, mert igaz, hogy látszólag gyengíti az álláspontunkat, de megvan szóló győződve arról, hogy a kormány és törvényhozás nem lesz képes ellentállani azon nyomásnak, melylyel a nagy aránytalanságok kiigazítását követelni fogják. Azt kéri, vajjon mi jobb, az-e, hogyha az új osztályba sorozások elrendelésére a tör-

vényjavaslatban jelenleg kontemplált miniszteri intézkedés legyen végérvényesen határozó, vagy pedig amit mi akarunk, hogy egy országos földadó-bizottság alakíttassék és ez határozzon; a bizottság állana a törvényhozás által kiküldött tagokon kívül a földművelésügyi miniszter ajánlatára a pénzügyminiszter által kinevezett tagokból s ezzel a gazdasági ingerenciája biztosítva volna. Szóló a határozati javaslat e pontjának fenntartását javasolja.

A szakosztály a javaslat 3., 4., 5. és 6. pontját változatlanul elfogadja.

A 7. pontot előadó azon módosításával fogadta el a szakosztály, a házadóról szóló törvényjavaslatba vétessék fel az, hogy a gazdasági egyesületek és rokonzélu intézményeinek épületei is adómentesíthetők.

A III. 1. pontját a szakosztály változatlanul elfogadta, ugyszintén a 2. pontot is.

Előadó olvassa a harmadik pontot. Előterjeszti egyúttal Döry Frigyes javaslatát, mely szerint a földbirtok kataszteri tiszta jövedelmének másfélszeresében kontemplálja megállapítani az adót.

Emödy József azt tartja, hogy a tanácsi javaslatban foglalt két és félszeres arányt sem bírjuk keresztülvinni, annál kevésbé Döry javaslatát. Indítványozza, hogy a tanácsi javaslat e pontja tartassék fenn.

Eros Rezső szintén sokalja a 2 és félszerest, mely csak az intenzíven kezelt gazdaságból hozható ki, de a kiszagad az el nem érik.

Propper Samu, Léderer Artur és Eros Rezső felszólalása után Rubinek Gyula szólal fel. A mult ülésen nem említette, hogy a pénzügyminiszter az általa összegyűjtött statisztikában 4 és félszeresre teszi a birtokok valóságos jövedelmét. A pénzügyminiszter 48 ezer bérlet adatait gyűjtötte össze s 80 forintos bérletárakat számított ki átlagul; ebből látszik, hogy a bérletek tulnyomó része apró bérlet, melyek természetesen óriási bérösszeget mutatnak fel. A pénzügyminiszter által összegyűjtött adatokban nincs körvonala az, hogy adóval vannak-e ezen bérletek értelmezve vagy adó nélkül s hogy mily egyéb szolgalmányok vannak összekötve a bérlettel; hiszen tudjuk, hogy egy bérszerződésnek mindenféle egyéb kikötései vannak. Nyersen odaállítani tehát a bérösszeget kritika nélkül nem lehet alapja oly országos jellegű következtetésnek, mint amit a miniszter levon és így a miniszter által összegyűjtött adatok semmi körülmények között sem fogadhatóak el irányadóknak. Szóló azon véleményen van, hogy a jövedelmi adónál a birtok valóságos jövedelme maximálisan kétszeresben fogadtassék el.

A szakosztály ily értelemben határozott.

Előadó olvassa a javaslat 4-ik pontját, mely változatlanul elfogadtatott.

Az 5-ik ponthoz a szakosztály Bund Károly következő kiegészítését fogadta el:

Ellenben kimondassék, hogy abban az esetben, ha akár szünetelő üzem, akár az erdők fatermésének több évre előre való eladása esetén a birtok bevételei egyes években felhalmozódnak, a jövedelemadó ugyan az egész bevételnek megfelelő tiszta jövedelem után

## Vöröslóhere-magot vásárolok.

Kisarankás áruért 190 koronáig, Arankamentes áruért 200 koronáig fizetek métermázsanként ab vidéki állomás, ott átvéve és kifizetve.

Ajánlatot és 5 kilós mintát utánvétellel kér, az eladó mennyiség közlésével

Mauthner Ödön cs. és kir. udvari nagykereskedése Budapest, VII., Rottenbiller-utca 33.

fizetendő, de csupán azon adókulcs után, amely az évi fatermésből eredő tiszta jövedelemnek megfelel.

A 6-ik pontot a szakosztály változatlanul elfogadta, ugyszintén a IV. pontot is Erős Rezső és Malatinszky György által előterjesztett módosításokkal.

**Emőd József** elnök: A szakosztály az összes javaslatokat letárgyalván, azok effektuálás végett az igazgató-választmány elé fognak terjesztetni. A szakosztály nevében köszönetet mond az előadónak érdekes és szakavatottan megírt előadói munkálatáért. Ezzel az ülést berekeszti.

### Műszaki bizottság ülése.

(1908 február 8.)

Jelen vannak **Bolla Mihály** elnöklete alatt **Blantz Jenő, Dénes Manó, Frank Endre, Hofherr Albert, Karkovány Akos, Kühne Károly, Lázár Pál, Loós Adolf dr., Melegh Béla, Murányi Nándor, Ország Róbert, Propper Samu, Renner Gusztáv, Reusz Henrik, Rosenthal Lajos, ifj. Sporzon Pál, Szabó Ferencz, Szählender Gyula, Vajda Ödön**; az egyesület tisztviselő-kara részéről **Kovácsy János** gyakornok és **Jeszenszky Pál** ügyvezető-titkár, mint előadó; kimentették magukat **Ánosházy László, Lintner Sándor, Kerpely Kálmán** és **Thalmayer Viktor**.

**Bolla Mihály** elnök megnyitván az ülést, hosszabb szünet után üdvözlöi a tagokat a bizottság működésének kezdetén s kéri, hogy a most megnyilatkozó buzgalmat és munkakedvet az esztendő végéig tartsák meg.

#### Aratógépbemutató Felső-Magyarországon.

**Jeszenszky Pál** előadó: Az aratási munkálatok zavartalan végzése körül meglehetősen baj van az egész országban, de különösen a Felvidék panaszokdók, hogy a nagymérvű kivándorlás miatt olyan a munkáshiány nemesek a rendes évi cselédekben, de egyáltalában a munkásokban, hogy a legnagyobb mértékben nehézségekre ütközik az aratás zavartalan lebonyolítása. Ennek következtében már tavaly azzal a kérelemmel fordult hozzánk a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület, hogy egy aratógépbemutató rendezésében legyünk segítségükre. Akkoriban a bizottság elhatározta, hogy az aratógépbemutatót a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve Eperjes környékén rendezni fogja, de közbejött a pécsi kiállítás, a gyárosok ott el voltak foglalva és nem volt meg részükről a hajlandóság, hogy részt vegyenek a bemutatáson, különösen azért is, mert az aratógépek iránt rendkívül nagy volt a kereslet és nem volt elegendő szabad gépjük. Ha azonban most még idejekorán megindulnak az akciók, ebben az irányban, talán sikerülni fog a gépgyárosokat megnyerni ennek az eszmének. Kéri a jelenlévő gépgyárosokat, sziveskedjenek abban az irányban nyilatkozni, vajjon számíthatunk-e az esetleg rendezendő gépbemutató részvételükre.

**Kühne Károly, Bolla Mihály, Propper Samu, Lázár Pál, Renner Gusztáv, Blantz Jenő, ifj. Sporzon Pál** és az előadó hozzászólása után elhatározta a bizottság, hogy a Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület kivánságának megfelelően az ideai aratógépbemutatót az ő vidékükön fogja rendezni, július hó második felében. A részletes program kidolgozásával a bizottság ifj. **Sporzon Pált** bizza meg.

#### Motoros szántógépek versenyének megbeszélése.

**Jeszenszky Pál** előadó: Kétségteljesen jelentősebben fontosabb kérdés a különböző rendszerű motoros ekéknek a kipróbálása, mint a már sok ízben kipróbált aratógépeké. A motoros szántógépeknek a kipróbálása minden tekintetben indokolt, mert a mélyszántásnak előnyét és szükségét mindenki elismeri; a motoros szántógépek őrvedetesen terjednek, de mind-ezideig a különböző rendszerek egyugyanazon viszonyok között teteményképességükre és

használhatóságukra nézve még ki nem próbáltattak. Bizottságunk már 1904-ben elhatározta egy motorikus szántógépversenyt rendezését az ilyenmü gépek alapos kipróbálása céljából. A verseny összes részleteit el is készítettük már és felkértük a földmívelésügyi kormányt, hogy tegye lehetővé a versenynek a rendezését, mert ez oly nagy költséggel kapcsolatos, amelyre az egyesületnek eszközei nincsenek és amelyeket fedezni a földmívelésügyi kormány hivatott. De fiaszkót vallottunk ezzel a kezdeményezésünkkel, mert a miniszter nem volt hajlandó a körülbelül 16—17,000 koronára rugó rendezési költséget megadni.

Szólok abban a véleményben van, hogy a kérdés olyan fontos, hogy daczára ennek az elutasításnak, ezt a kérdést újból fel kell eleveníteni. Napról-napra óriási számban érkeznek hozzánk kérdések, hogy melyik szántógépet ajánljuk, hogyan viszonylik egyik a másikhoz stb. és mi a sötétben tapogatozunk, nem tudunk ezekre a kérdésekre korrekt feleletet adni. Azt hiszi, hogy a bizottság is abban a véleményben van, hogy tényleg elérkezett az ideje annak, hogy tegyünk egy újabb kísérletet a földmívelésügyi kormánytól s kérjük meg a minisztert, hogy bocsássa rendelkezésünkre a szükséges költségeket. Miután pedig a bizottság már egy ízben kimondotta ennek a versenynek feltétlen szükségességét, szóló azt hiszi, hogy ez alkalommal is az azelőtti határozathoz hiven a bizottság el fogja határozni ennek a versenynek a rendezését.

**Bolla Mihály** elnök megemlíti, hogy amikor 1904-ben elhatároztuk ennek a versenynek a rendezését, akkor tényleg meglehetősen nehéz pénzügyi viszonyok voltak és drága volt a mi programunk is, ez tehát bennünket egyáltalában nem riasztson vissza az újabb kezdeményezéstől. Tudjuk, hogy a motorikus ekékre igen nagy jövő vár Magyarországon és látjuk, hogy bemutatás nélkül is igen terjednek.

Ifj. **Sporzon Pál** nagyon fontosnak tartja a motorikus ekeversenyt. Akárhog mutassuk azt be, a gazdaközönség valóságilag tódul oda, mert kíváncsi rá. A legfőbb kérdés, hogy milyen ekéket próbáljunk ki. A motorikus ekéket t. i. két csoportba lehet osztani: indirekt és direkt működőkre. Direkt működő van vagy ötféle rendszerű, de ezek valamennyien egy eszmére vannak felépítve a kiviteli módot illetőleg. Ezek oly általános ismertek, hogy azokat felesleges versenyre bocsátani.

Indirekt működő kevés van Magyarországon, tudomása szerint a Nicholson-gyárban készül kétféle rendszer, azután a Közégszele kapáló-gép és az Első Magyar Gépgyárnak ugynevezett magánjáró gépe. Ezek egy elütnek egymástól, hogy alig lehet őket összehasonlítani. De külföldön, különösen Angliában ugy születnek, mint a gomba. Ajánlja tehát, hogy az OMGE. bizzon meg valakit, aki kimegy tavaszszal Angliába és ott közvetlenül az illető motorgyárosokkal beszélhet, mondja el nekik, hogy mi a cézünk és nyerve őket a versenyen való részvételre.

**Bolla Mihály** elnök nem tartja helyesnek, hogy csak a magánjáró ekéket próbáljuk ki, hanem csináljuk ezt a versenyt egyetemesen, amelyen valamennyi rendszer bemutatás alá kerüljön, hogy így a gazdaközönség teljesen tájékozva legyen e kérdésben.

**Lázár Pál**: Egy rendkívül nagy kérdést tesz ma vita tárgyává a bizottság, amelyről nem hiszi, hogy ma dülőre fog jutni, mert ennek a kérdésnek a megítéléséhez hiányzik az alap. Mi t. i. még nem ismerjük teljesen azokat a rendszereket, amelyekről szó lehetne. Oszítja **Sporzon** nézetét, hogy csak a magánjáró gépeket próbálják ki annyival is inkább, mert ezek a szisztémák mind teljesebbek. Ha egyik rendszeret is bemutatunk, vagy olyan kérdés tisztázásába megyünk bele, amelyet még kellőleg nem ismerünk, ezt időelőttinek tartja. Egyébként a kérdés kritériuma az, hogy rá tudjuk-e birni a gyárosokat arra, hogy szerkezeteiket bemu-

tassák. Ez esetben a mi feladatunk csak az ellenőrzés és az eredmény összeállítása lehet.

**Vajda Ödön, Propper Samu, Kühne Károly** és **Blantz Jenő** hozzászólásai után elhatározta a bizottság, hogy egy külön bizottságot küld ki, amely a versenynek részleteit fogja kidolgozni. E bizottság tagjai: **Lázár Pál, Sporzon Pál, Karkovány Akos, Propper Samu, Renner Gusztáv**, az elnök és az előadó. Elhatározta továbbá a bizottság, hogy felkéri az OMGE.-t, hogy a motorikus szántógépek tanulmányozására küldjön ki valakit, aki az OMGE. megbízásából tárgyaljon a gyárosokkal és tőlük információkat szerezzen.

**Propper Samu** ajánlja, hogy igyekezzék az OMGE. erről a készülöben levő versenyről a külföldi szaksajtót már ma értesíteni.

A külföldi lapok informálását a bizottság egyhangulag elhatározta.

#### Tanulmányi kirándulás tervezetének megbeszélése.

**Jeszenszky Pál** előadó: Amikor két évvel ezelőtt a magyarvári főhercegi uradalomba egy tanulmányi kirándulást tettünk, megnyilvánult az az óhaj, hogy az ily tanulmányi kirándulást gyakrabban megismételjük és amikor most a nagy német tanulmányutat rendeztük, a résztvevők hangsúlyozták, hogy ismerve most már a németországi viszonyokat, kívánatos volna a belföldi intenzívebben kezelt gazdaságokat is megismerni.

Ajánlja tehát, hogy az idén egy, esetleg két intenzívben kezelt uradalomba rendezzünk kirándulást. Kéri a bizottságot, hogy adjon neki megbízást, hogy tapogatózzék a dolog iránt.

Az előterjesztés alapján a bizottság kiválasztott két intenzívben kezelt uradalmat, amelyek megtekintésére májusban vagy júniusban tanulmányi kirándulást rendez, ha ehhez az illető uradalmak is hozzájárulni fognak.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

## Egy meghívó

### Szerbia marháinak.

**Benyovszky Sándor** gróf földbirtokos és törvényhozó, kifakadt a delegáció ülésén, hogy miért nem sietnek Szerbiával kereskedelmi szerződést kötni. A husarak halatlannal magasak, a legelők megfogyatkoztak, az állattenyésztés csökkent és mindez azért, mert a szerb állatbehozatal megszűnt. Meg kell nyitni tehát a vámsorompót a szerb marha előtt, hogy a drágaság megszűnjék, a legelők hizzanak és a magyar állattenyésztés fellendüljön.

Nehogy csendes hallgatás közben állithasson ki a delegáció eféle sürgős meghívó-jegyet a szerb marhák számára a magyar mezőgazdaság nevében, sietünk e helyen ezredszer is megállapítani, — hogy a szerb marha ugy kell a mi mezőgazdaságunknak, mint a felszólalt nemes grófnak a fogfájás.

Ismerünk olyan élelmezési politikát a fővárosban, mely a husuzsora s a fogyasztók kiaknázásának száz fogása ellenében mit sem téve, a szerb állatbehozatalt sürgeti. De még ez az élelmezési politika se a magyar állattenyésztés fenyegetett érdekeire hivatkozik; ennyi hipokritaság nincs benne. Még ez a politika is inkább csak amellet érvel, hogy a mezőgazdaság fenyegetett érdekei kisebbek, mint az, hogy a magyarországi fogyasztók milliói olcsó hushoz jussanak.

k.  
nájg  
e.  
ével  
33.

Hogy azonban valaki a magyar állattenyésztés érdekében követelje a szerb állatbehozatal, ez megdöbbentően új dolog. Hogy valaki a legelő megfogytatkozását szerb állatokkal akarja orvosolni; hogy valaki akkor kezdjen ijedezni a depekorrációtól, mikor állatkivitelünk nyugati utjai ugyszólván teljesen bezáródtak s hogy valaki az állattenyésztést a magas husárártól féltve, csak éppen a keleti marhavész-től ne féltse: ez nem egyéb, mint az ellenmondásoknak a jóhiszeműség keblén való durva viaskodása.

Ma már kitapasztalt dolog, hogy a Balkán állatbehozatal elmaradása önmagában véve csak igen kismértékben oka a husdrágaságnak; sokkal nagyobb oka és igazi adószedője ennek, a közgazdasági mozgalmak nyomán nyerésszerű spekuláció. De feltéve, hogy a mai magasabb állatárak fenntartására csakugyan a határzár ad lehetőséget, ebből még mindig nem lehet bebizonyítani, hogy az állatárak magasabbak, mint lenniök kellene.

Tíz év óta iszonyatosan drágult minden. Egymásután takarmányszük esztendők sújtottak reánk. Rendkívül emelkedett a föld ára, a haszonbér. Drágult a töke. A munkás követelése lavinaként nő. Az állattenyésztőnek dologi és személyes kiadásai is nagy arányokban emelkedtek. Röviden: megdrágult maga az állattenyésztés is. Világos tehát, hogy az élő hus magasabb előállítási költségeit vagy be kell venni a fogyasztókon, vagy pedig fel kell hagyni a hustermeléssel.

De vajjon megpróbálta-e Benyovszky gróf kiszámítani, hogy az élő hus előállításának költségei és az állatárak között milyen az arány? És ebből a számitásból azt az eredményt nyerte-e, hogy az állattenyésztés haszna ma nagyobb a tiszt polgári haszonnál? És ekként jutott-e arra a következtetésre, hogy az állattenyésztés hasznát csökkenteni kell a fogyasztók érdekében? Ha számitott, akkor a czeruzája rossz; ha nem számitott, akkor a jelszava rossz.

A szerbeknek jó, de nekünk borzasztóan rossz.

#### KÜLFÖLDI SZEMLE.

Rovatvezető: Paikert Alajos.

\* A magyar Mezőgazdasági Múzeum a külföldön. Örömmel regisztrálhatjuk, hogy Darányi földművelési miniszter legújabb és talán legmonumentálisabb alkotása, a budapesti Mezőgazdasági Múzeum egyre nagyobb és komolyabb érdeklődés tárgya a külföldön.

Az orosz kormánynek eddig három kiküldöttje speciálisan ezen múzeum berendezésével és szervezetével foglalkozva tanulmányozta legújabb mezőgazdasági intézményünket oly célból, hogy a pétervári már teljesen elavult mező-

gazdasági múzeum a budapesti mintára újra szerveztesse. Az itt járt angol előkelőségek hasonlóan részletesen tanulmányozták és róla otthon jelentést tettek az illetékes fórumokon, sürgetve egy hasonló múzeum felállítását Angliában.

Szintugy tanulmányozta és kormányának jelentésben utánzásra ajánlotta az Egyesült Államoknak Magyarország és Ausztria részére akkreditált nagykövete, továbbá a mexikói és az argentinai budapesti főkonzulok, Románia részéről pedig a királyi uradalmak főigazgatója. Legutóbb a bolgár fejedelem maga két napot szentelt a múzeum legrészletesebb tanulmányozására, utasításokat adva kísérőinek is a berendezés és az itt követett irányelvek feljegyzésére. A berlini mezőgazdasági főiskola tanárai és hallgatói, kik eddig büszkén saját múzeumukat vallották legelsőnek a világon, budapesti tartózkodásuk alatt maguk elismerték, hogy a budapesti múzeum elvitte előlük a pálmát.

\* Az új amerikai élelmiszertörvény. Az Unió már többször megkísérelte az élelmiszerek hamisítatlanságát törvény által biztosítani. A legújabb törvény (The Food and Drugs Act) nagy részletességgel és körültekintéssel kizárni igyekszik nemcsak a belföldi hamisításokat, hanem ami bennünket különösen érdekel és amiért hálásak is lehetünk az Egyesült-Államoknak, a hamis elnevezések alatt vagy meghamisítva, a valódinál rosszabb minőségben bevinni szándékolt külföldi termékeket az Egyesült-Államok területére be sem ereszt. Ezen intézkedés mindenestre az európai bevitt nemilleg csökkenteni fogja, de ezen csökkenés egészséges és kívánatos, mert arra szorítja a külföldi államokat, hogy csak tiszta, hamisítatlan, jó termékeket szállítsanak az Unióba. Magyarország nemcsak közvetlenül milliókat veszített azáltal, hogy kiváló minőségű mezőgazdasági terményeit meghamisítva és megrontva szállították a külföldre, sőt sokszor ott gyártottak is hamisításokat magyar cégér alatt, de például a magyar bor egykori hírnevét ily hamisítások annyira tönkretették, hogy annak visszaállítása évtizedekre lehetlenné vált.

Az új amerikai törvény megtiltja oly élelmiszerek előállítását vagy bevitelét, mely hamisítva van, vagy hamis elnevezés alatt kerül forgalomba. Sőt lojalisan ily hamisított élelmiszerek kivétel is épp oly szigorúan tiltja. Az élelmiszerek vizsgálatát, az új törvény értelmében, a földművelési miniszterium kémiai intézete végzi.

\* A lincolshirei gazdaszövetség nagygyűlése, melyre az egész angol gazdaközönség fészült érdeklődéssel készült, most tartották meg Lincolnban, január hó 31-én. A gyűlésen az angol földművelési miniszter, Earl Carrington, nemcsak részt vett, hanem a gyűlést követő banketten általános tetszés és helyeslés közepette nagyhatalú beszédet mondott, energikus, céltudatos, a gazdát védő politikát helyezvén kiállításba. Szintugy fontos kijelentéseket tett Earl Onslow a megalakítandó angol agrárpárt érdekében. Örül, ugymond, hogy e nevezetes ülésen az angol gazdák politikai felébredésén jelen lehetett és meg van győződve, hogy az új párt megalakul és annyira megerősödik, hogy egy kormány sem vonhatja ki magát befolyása alól. A gyűlésen több szónok sürgette az új párt mielőbbi létrejöttét, sőt annak alkotmányos költségeire alapítványokat is tettek.

Mi magyar gazdák meglepedettséggel tekintetünk ezen nekünk rokonszenves törekvésekre, de némi megbocsátható büszkeséggel is, mert

ami úgy a gazdák politikai szervezetségét, mint az összes mezőgazdasági ügyek egységes vezetését illeti, Magyarország a jelen földművelési miniszter és a jelen gazdavezérek alatt messzire felülmuta a mai Angliát.

\* Indiában az ottani földművelésügyi miniszterium az egyes indiai tartományokban, amerikai mintára, lehetőleg minden egyes tartomány részére egy-egy gazdasági akadémiát (college) és egy-egy kísérleti állomást szervez. The Agricultural Journal of India szerint az indiai császári földművelésügyi miniszterium a tartományi földművelésügyi hivatalokkal egyetértve, számos szakértőt alkalmazott már és sok fiatal erőt tanított az európai és amerikai egyetemeken, kik hivatva vannak az indiai gazdasági akadémiák és kísérleti állomások vezetését átvenni, illetőleg annak munkáiban résztvenni. Eddig a központi kísérleti intézetet kívül nyolc akadémiát és kísérleti állomást, valamint számos kísérleti és mintagazdaság van tervbe véve.

\* Amerikai mezőgazdasági szakgyűlések.

Az Experiment Station Record legutóbbi száma részletesen ismerteti az amerikai hivatalos mezőgazdasági vegyészeti szövetkezetek huszonegyedik évi közgyűlését, melyen J. P. Street, Connecticut állam állomása részéről elnökölt. A tanácskozmány számos szakkérdés elintézése után kegyelettel adózott a nemrég elhunyt dr. Calkwell és dr. Atwater emlékének. Több felszólaló sürgette a vizsgálati eljárások és mértékek egységesítését, lehetőleg nemzetközi megegyezés alapján.

Nevezett folyóirat egyuttal az amerikai gazdasági előadók (Formers Institute Workers) szövetkezetének tizenkettedik évi közgyűléséről is megemlékezik. Ez ülést Washingtonban tartották meg és azon a Unió 24 állama és Kanada 4 tartománya volt képviselve. E tanácskozmányon E. A. Burnett, a nebraskai egyetem és állomás részéről elnökölt, felemlítve, hogy évről-évre nehezebb arravaló előadókat szereznii, egyuttal ajánlotta, hogy az Unió kormányának támogatása igénybe vétessék, miáltal az előadások egysége és sikere is fokozatnék. A washingtoni földművelési miniszterium külön megbízottja jelentésében felemlítette, hogy az elmúlt évben az Unió területén 11,448 előadási ciklust tartottak, 1,592,202 hallgatóval. Ezenkívül még 26 államban speciális gyűléseket tartottak 104,224 hallgatóval és hat állami előadó külön vonatokon tartott előadásokat 51,505 hallgató részére. Az elmúlt év gazdasági előadások összes hallgatóinak száma volt tehát az Unióban 1,747,931. Az erre fordított összeg 285,950 dollárt, vagyis több mint egy millió koronát tett ki.

△ Mezőgazdasági jellegű egyesületek Franciaországban. A francia Társadalmi Múzeumnak Rocquigny gróf vezetése alatt álló mezőgazdasági osztálya mostanában tette közzé Franciaország valamennyi mezőgazdasági jellegű egyesületének és szövetkezetének statisztikáját. Ebből az összeállításból kitűnik, hogy míg 1904-ben az ilyen társas alakulatok száma 18,000 volt, addig e szám 1907-ben 23,500-ra emelkedett, ami a társulási szellemek valóban jelentékeny terjedésétől tesz tanuságot. A különféle célú és jellegű gazdasági egyesületek között 8000 kölcsönös biztosító szövetkezet, 6000 kölcsönös önmegéltető szövetkezet, 2500 mezőgazdasági hitelszövetkezet és közel 3000 termelő, értékesítő és fogyasztási szövetkezet szerepel, amelyeknek legnagyobb része a statisztikai adatok beszedés tanusága szerint nagyon üdvös és eredményes tevékenységet fejtett ki

**HEUCKE A.** Hauselndorfl gőzeke-gyár  
kifutó rendszerű **gőzeke-készleteit**  
szállítja a magyarországi vezérképviselőt:  
**Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t., Komáromban.**

tagjai és közvetve az egész francia mezőgazdaság javára.

\* Anglia gazdasági állapotlómánya a legújabb adatok szerint: következőképen oszlik meg:

	1907.	1906.
Ló	1.556,400	1.568,000
Ebből egy éven aluli	126,500	136,900
Szarvasmarha	6.912,500	7.010,900
Ebből egy éven aluli	1.323,300	350,900
Juh	26.116,500	25.420,400
Ebből egy éven aluli	10.645,000	10.260,400
Sertés	2.636,800	2.323,500

Látható tehát ebből, hogy az állattenyésztés Eldorádójában, Angliában úgy a ló-, mint pedig a szarvasmarhaállomány csökken.

\* Oroszország buzatermése. Az orosz kormány most közzétett adatai szerint Oroszország buzatermése quarterekben az utóbbi években így alakult:

1907	61.600.000
1906	63.115.000
1905	75.000.000
1904	84.000.000
1903	72.000.000
1902	60.000.000
1901	51.000.000

Vagyis 1904 óta állandóan hanyatlak.

△ Lókvitel Nagy-Britanniába. Élőállatoknak, u. m. szarvasmarháknak, juhnak és sertéseknek az európai kontinensről Angliába való bevitelére tudvaleg tilos, de a ló és szamár mindaddig kivételt képezett. Egy f. hó 1-én érvénybe lépett kormányrendelet azonban bizonyos egészségügyi rendszabályokat ír elő, melyek lovak, szamárak és öszvérek bevitelénél pontosan betartandók a takonykór angol területre való behurcolásának megakadályozása céljából. Minden tenyésztő, aki Angliába kíván lovat vagy öszvért szállítani, köteles hites állatorvosi bizonyítványt szereztetni arról, hogy alapos vizsgálat eredménye szerint az illető állaton a hajóra szállításkor sem nyílt betegségnek sem volt nyoma és a partraszállításnál ez a bizonyítvány az angol hatósági állatorvos által is hitelesítendő, másként a legnemesebb paripát is könnyőtenül visszautasítják. Az angol kormány e szigorú óvintézkedésének kedvező hatásá máris mutatkozik a némely tájon elbarapodott ragály tetemes csökkenésében.

△ A londoni francia kiállításról. A magyar kiállítású egyidejűleg Londonban f. év május-október havában rendezendő francia kiállításra fár dhatatlan buzgalommal és sok körültekintéssel készülődik a francia mezőgazdaság, melyet nagy érdekek fűznek az angol piacához, a francia mezőgazdasági és kertészeti termékek egyik legjobb és legbiztosabb fogyasztójához. A francia kormány 795 ezer franknyi hitelt kér egy most e ötévesített törvényjavaslatában a londoni kiállításon méltóképpen való részvétel költségeire, amely összegből a földmívelésügyi miniszter 100 ezer frankot kíván igénybe venni, hogy egyrészt maga is részt vehessen a kiállításon a vezetése alatt álló intézményekkel s hogy másrészt egyes mezőgazdák számára is segítségére lehessen e tekintetben hathatós anyagi és erkölcsi támogatásával. A

tekintélyesebb francia gazdasági szaklapok mind nagy reményeket fűznek a londoni francia kiállításához s e varakozásuk a két állam között már régóta fennálló kereskedelmi kapcsolat és a kedvező földrajzi fekvés folytán teljesen megokolnak, sőt természetesnek tekinthető. De el is követ az agilis előkészítő-bizottság minden lehetőséget a siker érdekében; a szépszámu részvételi jelentkezések e törekvés kedvező eredményének legékebben szóló bizonyosságai.

△ Német gazdák panasza a munkásközvetítő ügynökök ellen. A munkások a német mezőgazdaságnak jelenleg egyik legsúlyosabb problémája. Általános a panasz, hogy nincs elég munkás, a drága pénzen szerzett külföldi munkaerő pedig többnyire hasznavehetetlen és megbizhatatlan. A szerződészegés, főleg az orosz és lengyel munkások körében, napirenden van és a gazdák ugyancsak kevés haszna van belőle, ha megszókött munkásait, aratóit karhatalommal esetleg vissza is kényszerítik hozzá, mert az ilyen emberek munkájában bizony nincs köszönet. Legtöbb bajt okoz az a temérdek kétes existenzia, amely mint munkásközvetítő ügynök kereszttül-kasul járja az egész német birodalmat s míg egyrészt a munkásokat igyekszik mézes-mázos ígéretekkel mentül gyakoribb helyváltoztatásra bírni s így ugyanazon munkás után minél több közvetítői jutalékot beszélni, addig másrészt a munkádó gazdáknak is megbecsülhetetlen kárt okoz, hasznavehetetlen munkásokat hozván a nyakukra, vagy éppen cserben hagyván őket a legszorgo-abb munkaidőben, miután nyugodt lélekkel zsebre rakták a busás provizóit. Nemetszágban azonban legalább meg van adva a mód ezen visszaélések leküzdésére a kamarák munkásközvetítőirodáiban és a porosz munkásközvetítő központban, amelyek — a német gazdák követelése monopólium nélkül is — erős ver-nyitár-ai a megbizhatatlan magánügynököknek. Nálunk azonban a munkásközvetítés annyira aktuális kérdés az OMGE. munkásügyi bizottságának minden igyekezete dacára sem sikerült — sajnos — mindaddig kielégítő megoldásra jutni, pedig bizony a mi gazdánk is elég szomorú tapasztalatot szereztek a közvetítő ügynökök káros visszaélései tekintetében.

△ A cukoradó leszállítása. A megújított brüsszeli konvenczió nyomán, mely a Nagy-Britanniának megadott kivételes engedmények és az Oroszországnak nyújtott kedvezmények folytán bizonyára észrevehetően meg fogja apasztani a kontinentális államok cukorkivitelét, fokozott nyomatekkel lépett fel a cukorfogyasztási adó csökkentésére irányuló törekvés, amelynek első eredménye az osztrák cukoradónak 8 koronával történő leszállítása volt. Ezt követte a német birodalmi gyűlés többségi párijainak megegyezése a kormányval az adótételek 14 márkáról 10 márkára való leszállítása iránt, mihelyt a birodalmi költségvetésben az esetileges bevételi hiány pótlásáról gondoskodni sikerül. Most pedig Franciaországból veszszük hívil, hogy az összes mezőgazdasági testületeknek egyértelmű követelése a 25 frankos cukoradónak a megállapítandó német adótétel színvonalára való mérséklése, egyrészt a francia cukortermelés versenyképességének, másrészt a

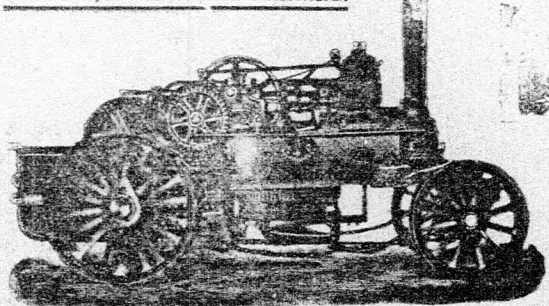
francia piac fogyasztásának növelése céljából. Latjuk tehát, hogy egész Közép-Európa levonta a módosított brüsszeli konvencziókat alátámasztva nyomában az egyezmény megkötése után hangoztatott tanulságait, de vajjon mikor vezet sikerre nálunk is a mi hasonló régi törekvésünk, hogy a lehetetlenül magas 38 koronás cukoradót legalább némiképp mérsékeljék.

### Gazdatársadalmi mozgalmak.

A Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése január 29-én volt Sopronban, a tagok élénk érdeklődése mellett. A közgyűlésen Soós Géza elnököt és Eber Ernő dr. titkár adott elő. A közgyűlés mindenekeelőtt a múlt évről szóló számadásokat hagyta jóvá, amelyek 5157 korona pénztári maradvánnyal zárultak és 37.000 korona tiszta vagyont mutatnak ki. A közgyűlés legfontosabb tárgya az 1908. évi működési terv megállapítása volt, amelyet a közgyűlésen Eber Ernő titkár adott elő. A működési tervből kiemeljük a következőket: Az egyesület ez évben is folytatni fogja a *kisgazdák szervezését*, amely már a múlt év elején is sikeresen indult meg. Az év elejétől kezdve „A Gazda” czimen összes tagjai részére gazdasági hetilapot küld és ezzel a szükérelmet kívánja fejleszteni. Ezen célból a földmívelésügyi miniszter támogatásával *népies gazdasági előadásokat* fog rendezni, nyáron át gyümölcsészei és kertészeti *vándortanítókat* fog alkalmazni, a *gazdasági ismélő oktatás* ügyében megfelelő intézkedéseket fog kívánni. A megyei háziipar fejlesztése érdekében *háziipari tanfolyamokat, háziipari szövetkezeteket* és községi meg uradalmi *fűttelepek* létesítését fogja kezdeményezni és a *fafaragás* Csehországban való tanulmányoztatását fogja a földmívelésügyi minisztertől kérni. *Gyümölcs és szőlőoltványok* beszerzésénél segítségére lesz tulajnak, az állandóan alkalmazott szakértőkkel igyekszik majd a gyümölcstermelést emelni. Az állattenyésztés érdekében a megye hét járásában *állatdíjazásokat* kíván rendezni, az *apaállathányon* megfelelő intézkedésekkel segíteni fog, 6 egész éven át tartó *tejelversenyt* és egy *vajversenyt* fog rendezni tejszövetkezeti szakosztálya által, *tejjazda-ági laboratóriumot* fog berendezni, amelyben a városi tejviszgalatok is eszközölhetők lesznek, egy soproni *vajközpon*t létesítése érdekében a további lépéseket meg fogja tenni. A bromfityénysztést *tojás- és fajbaromfikoztással, keltetőgép-ki próbálással* fogja majd emelni. A megyei lótenyésztés emelésére a lótenyésztésbizottság fog meleg és hidegvérű lovak részére *díjazásokat* rendezni. A *sörárpának* Délhémetszágban igyekszik majd jó piacot szerezni, *gőzekező-velkezet* fog szervezni, a műrágya, köszén, gép, stb. *közös beszerzését* ez évben még erősebben fogja kézbe venni, mivel a múlt év ezen tevékenysége kielégítő eredménnyel járt. Ezen működési tervhez a közgyűlés még két jelentős kibővítést fogadott el. Az egyik *Baán Endre főispán* azon indítványa volt, hogy Sopronban *vinczeller- és kertészeti iskola* állíttassék fel, mivel a vármegyének ez nagy érdeke. A másik indítvány *Seligman Kelemené* volt, amely arra

**BOROSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST**

Kedvezményes árak és üzletelt feltételek.



■ Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák. ■

**Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket**

legtökéletesebb kivitelben szállit:

**KEMNA J. gőzeke- és gépgyár ■ ■ ■ Magyarországi igazgatósága BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.**

irányult, hogy a megyei *hidegverü lötenyésztés* a törzkönyvezés bevezetésével és hidegverü lötenyésztő szövetkezetek létesítésével fellendítésék. A gazdasági egyesület egyébként február 15. és 16-án művelő gazdák részére gazdasági előadásokat rendez.

**A Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület** jan. hó 31-én igazgató-választmányi ülést tartott *Pálffy István* gróf elnöke alatt. A választmány *Pálffy István* gróf elnök indítványára — aki szép szavakkal emlékezett meg úgy *Balogh Vilmos* földmívelési államtitkár, valamint *Dezasse Emil* gróf elhunytáról — jegyzőkönyvileg adott részvételenek kifejezést az elhalálozások felett. A választmány azután szerencsekívánatait fejezte ki *Horváth Jenő* ügyvezető titkárnak, hogy a kereskedelmi miniszter kinevezte az országos közlekedési tanács tagjává. *Horváth Jenő* ügy. titkár előterjesztésére az ig.-választmány a kisgazdák árpatermesztésének feljavítása céljából a benyújtott minták közül a Magyar Mezőgazdák Szövetk. pozsonyvármegyei származású utántermesztett hanna-árpáját választotta, amelynek q-ját a szövetkezet 21:50 koronáért szállítja Pozsony vasúti állomásra. A 21:50 korona vételárból 5 koronát a földmiv. miniszter térít meg és így a kisgazdák 16:50 korona mellett jutnak kiváló vető árpához. Foglalkozott ezután a választmány *Wippen Frigyes*, a hg. Hohenlohe-Kraft Keresztély morvaszeatjánosi uradalom felügyelőjének folyamodványával, melyben gazdatiszti alaki kiegészítés hiánya alóli felmentést kér. Hosszu tanácskozás után a választmány elhatározta, hogy a földmiv. miniszterhez *Wippen Frigyes* folyamodványának kedvező elintézése érdekében indokolt felterjesztést fog intézni. A mezőgazdaságról és mezőrendéségről szóló 1894. évi XII. t.-cz. kérdésének tanulmányozása és előkészítése a választmány megbízta *Bartal Aurél* II-od elnököt és *Horváth Jenő* ügy. titkárt, hogy e célból bizottságot alakítsanak s e bizottságba vonják be a községi jegyzőket és járási főszolgabírókat. A választmány határozott még az 1908. évi állatdíjazások rendezésének tárgyában is, mely szerint f. é. őszén Morvaszeatjánoson és Szentgyörgyön fog tenyészállatdíjazást tartani.

**A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület** f. évi január hó 30-ikán Gyöngyösön *Kabay Zoltán* elnöke alatt tartott igazgató választmányi ülése a vármegye állattenyésztési ügyének érdekében Heves vármegye területére egy külön állattenyésztési-felügye őség létesítése tárgyában kérvény felterjesztését határozta el a földmívelésügyi miniszterhez. Továbbá ugyancsak a m. kir. földmívelésügyi minisztertől kérelmezni határozta el a hasznosi hutában egy állami mintaméhésztelepnek államköltségen leendő felállítását. A lépfene elleni oltások általánossá és kötelezővé tétele érdekében szintén felirat benyújtását rendelte el; a baromfitenyésztés és a vele kapcsolatos mesterséges keltetés fejlesztése érdekében a Baromfitenyésztők Országos Egyesületétől Heves vármegye területén 7 helyre és pedig Eger, Gyöngyös, Tiszafüred, Heves, Mezótarkány, Hatvan és Gyöngyöshalmajra egyenként 2, összesen 14 darab keltetőgépnak kérelmezését rendelte el, hogy az illető helyeken szakavatott egyének által a gazdaközönség gyakorlati szemlélet és magyarázat útján sajátíthassa el a mesterséges keltetést. Ezenkívül több más folyó ügy nyert még elintézt.

#### LEVÉLSZEKRÉNY.

**Katonalovak trágyatermelése.** 87. kérdés. Egy lónak a napi trágyája mennyit érhet? Ugyanis az itteni honvédszárezred laktanyában a lovak trágyája kerül árverésre és pedig az ajánlatban ki kell tenni, hogy naponta és fejlenként mennyit ajánlanak; továbbá hogy ezen lótrágyát agyagos talajban tisztán vagy pedig marhatrágyával keverve lenne-e jobb használni?  
R. M.

**Felelet a 87. sz. kérdésre.** Egy kaszárnyaló után, tekintettel arra, hogy az alommal nagyon takarékoskodni szoktak és a trágya kezelésére rendszerint nagyobb gondot nem fordítanak, évenként 60 q.-nál több középéretű trágyára alig lehet számítani, melynek gazdasági értéke, aszerint, hogy a trágya kisebb vagy nagyobb távolságra szállítandó, q kint 30—40 fillérre tehető, miszerint egy ló évi trágyájának értéke 18 és 24 K. közt változhat s így a napi trágya értéke kerekén 5—7 fillért tehet. Mint-hogy a lótrágya a heves trágyák sorába tartozik, nagyon czélszerű azt marhatrágyával keverten használni.  
Hensel Árpád.

**Impregnált répamag.** 88. kérdés. Van-e gazdasági értelme a Mauthner-féle impregnált répamagnak, mert egy gazdatársam azt mondja, hogy az Mauthnernek csak egy reklámja, én meg az tapasztaltam, hogy az impregnált mag tényleg hamarabb kikelt és jobban fejlődött eleinte, mint a nem impregnált és az impregnált magból 6 kg. vetésnél (1200 öles holdankint) sokkal egyenletesebben és sűrűbben kelt tavaly is a répavetés, mint szomszédomnál, ki 8 kg.-ot vetett; kérem szíves felvilágosításukat, hogy mint vélekednek az impregnált répamagról.  
R. K. S.

**Felelet a 88. sz. kérdésre.** Annyi tény s azt magam is tapasztaltam, hogy az impregnált répamag hamarabb kikelt és a vetés sűrűbb, egyenletesebb fejlődésű. Igaz, hogy ebből meg nem következik az, hogy nagyobb termést is adjon, mert kedvezőbb időjárás esetén a fejlődési különbségek az impregnált s impregnálatlan mag vetése között hamarosan elenyésznek. Miután azonban a répa fejlődésének kezdetén legényesebb, a gyors kelés és sűrű fejlődés csak előnyül tudható be. Igaz, hogy ezen előny akárhánszor nem talán az impregnálás eredménye, hanem az impregnálásra használt magomoly kitűnő fejlettségének, I-ső rendű minőségének a következménye, de ezen körülményt az impregnált mag hátrányául betudni legalább is helytelen lenne.  
K. K.

**Vadászati jog adója.** 89. kérdés. Uradalmunk a község urbéréseitől és zsellereitől a vadászatot bírja haszonbérbe; az összes adókat az uradalom köteles fizetni. A vadászati bér 260 kor. A pénzügyigazgatóság ezen bér után kivetett 10% tőkekamat- és járadékadót, 35% általános jövedelmi pótdadót, betegápolási, községi és utadót. Jogos-e a tőkekamat- és járadékadó s a 75% általános jövedelmi pótdadó kivetése, mert amint tudom, ha a tulajdonos bérbe adja is a vadászatot, utána semmiféle adót nem köteles fizetni, mert a vadászat mar a földadóból megvan adóztatva, csak a vadászatot bérlő köteles III. oszt. kereseti adót és pedig 10%-ot fizetni.  
M. F.

**Felelet a 89. sz. kérdésre.** A vadászati jog mint nem feltétlen tartozéka a földbirtoknak, a földadóból nincsen megadóztatva s pénzügyi szempontból önálló adóalapot képez. Így azon földbirtokos, aki vadászati jogát haszonbérbe adja, a nyert bérjévedelem után járadékadót köteles fizetni és pedig 10%-át a jövedelemnek járadékadó címén, ezen adónak 35%-át általános jövedelmi pótdadóból s mindazon köztartozásokat, amelyek az egyenes állami adó alapján vettettek ki.  
Hollady Nándor.

#### Gazdatisztek küldöttsége a földmívelésügyi miniszternél.

A „Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete“ mult évi május hóban, terjedelmes beadványban a gazdatisztek jogviszonyainak és különösen a kötelező nyugdíjbiztosítás törvényszerű szabályozását kérte a földmívelésügyi minisztertől. Miután e kérdés elintézésére — valószínűleg a törvényhozás egyébnemű és nagymérvű elfoglaltsága folytán — mi sem történt, holott általános nemzeti szempontból nagyon is kívánatos, hogy e kérdés még a jelenlegi törvényhozás által rendeztessék, az egyesület igazgató-választ-

mánya a kérelem megismétlését határozta el és evégből *Bujanovics Sándor* egyesületi elnök, udvari tanácsos vezetése alatt e hó 8-án újabb küldöttséggel járult a földmívelésügyi miniszterhez. A küldöttség tagjai voltak az elnökön kívül:

*Nick Ede* alelnök, *Jeszenszky Pál* ügyvezető, *Csitáry Béla* orsz. képviselő, *Balla Kálmán*, *Deiminger Imre*, *Fromm Antal*, *Förster Lajos*, *Grassl Hugó*, *Gemesi Károly*, *Gressler Vilmos*, *Hahn Miksa*, *Köhler Albert*, *Pellet Gyula*, *Szalay Béla* és *Székács István*.

Az egyesület kérelmét *Bujanovics Sándor* elnök, a küldöttség vezetője, a következőkben adta elő:

Nagyméltóságú Mini-zter Ur! Kegyelmes Uram! A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületének választmánya nevében bátorkodunk Exzellenziádnál megjelenni és kegyességét és nagybecsű figyelmét kikérni arra a kérdésre nézve, amely a gazdatiszti osztályt évek hosszu sora óta foglalkoztatja.

Ez a kérdés a nyugdíjbiztosítás kérdése, amelylyel az utolsó éviüzedben minden gazdatiszti gyűlés foglalkozott és sürgette annak megoldását.

Mi a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete voltunk az elsők, akik ebben a kérdésben állást foglaltunk, még pedig már a 80-as években megtartott gazdatiszti kongresszuson. Mi látva ezen kérdésnek nehézségeit akkoriban, nem is akartuk bevárni azt, hogy e kérdés törvényhozás útján rendezve legyen, hanem addig is, míg ez a rendezés megtörténik, megalakítottuk a gazdatisztek nyugdíjintézetét, egy kizárólag magánintézetet és kizárólag az érdekelt gazdatisztek hozzájárulása alapján. Ez a nyugdíjintézet fennáll ma is, vagyona érintetlenül megvan; de meggyőződünk arról, hogy a gazdatiszti nyugdíjkérdés, úgy amint azt mi a nyugdíjintézetünkkel megoldatni óhajtottuk, meg nem oldható. A gazdatiszti osztály ezen tapasztalatból folyólag most már arra az álláspontra helyezkedik, hogy a gazdatiszti nyugdíj kérdése egy általános kötelező, a gazdatisztek és a szolgálatadók kötelező hozzájárulása alapján törvényhozás útján oldandó meg. Tulajdonképpen ez volt kezdettől fogva a mi álláspontunk is, csak hogy mi számolva a nehézségekkel, egyelőre megcsináltuk a mostani nyugdíjintézetet, hogy a kérdés megoldásáig is módot nyújtsunk az erre rá szorulóknak agkori nyugdíjbiztosításokra. Azóta is állandóan foglalkozva a nyugdíjkérdés megoldása ügyével, egyesületünknek a mult év tavaszán tartott közgyűlésének megbízásából egy beadványt nyújtottunk át Exzellenziádnak, amelyben rámutatva ezen kérdésnek sürgősségére és rámutatva azokra a nehézségekre, amelyekkel a gazdatiszti osztálynak küzdenie kell, kértük Exzellenziádat, hogy kegyeskedjék a gazdatiszti nyugdíj kérdését újabb tárgyalás alá venni és kegyeskedjék már a törvényhozás által is elfogadott azt az alapelvet figyelembe véve, hogy a nyugdíjhoz a szolgálatban levő és a szolgálatadó együttesen hozzájárulni tartozik: ezen alapon a nyugdíjkérdés megoldását kezébe venni.

Mi bizalommal viseltetünk Exzellenziád iránt, tudjuk, hogy Exzellenziád figyelmé kiterjed a gazdasági élet minden ágára és tapasztaltuk is Exzellenziád jóakarátát a mi egyesületünkkel szemben is. És mégis, hogyha dacára ennek a bizalomnak, bátorkodunk Exzellenziádnál újabb alkalmatlankodni, ezt ne méltóztassék akadékoskodásnak vagy okvetetlenkedésnek venni, hanem méltóztassék annak a körülménynek tulajdonítani, hogy mint a gazdatiszti osztály érdekképviseletének immár 30 év óta letéteményesei, e kérdésben nem maradhatunk tétlenül és nem engedhetjük meg, hogy a gazdatisztek nyugdíjkérdése a napi-rendről lekerüljön.

A mi kérésünk Exzellenziádhoz az, kegyeskedjék a tavasszal benyújtott memorandumunkat, amely a gazdatiszti nyugdíj megoldásáról szól, a legkomolyabb figyelemre méltatni és

sokoldalú gondoljai közepette e kérdést is elővetetni és általunk mindenkor tapasztalt jóakarattal akképpen megoldásra juttatni, hogy jövőben a gazdatisztek az ő aggkoruk iránti gondjaiktól felmentve gazdasági hivatásuknak annál pontosabban, annál buzgóbban és odaadóbban megfelelhessenek.

Kérjük Exczenziádat, méltóztassék eme kérésünket jóakarattal figyelembe venni, az általunk beadott memorandumot méltányolni és annak értelmében a kérdést megoldásra juttatni. (Zajos éljenzés.)

A küldöttség kérelmére a földművelésügyi miniszter a következőkben válaszolt:

Méltóságod elnök ur! Tisztelt uraim! A méltóságod bölcs vezetése alatt álló országos egyesület működését évek során át élénk figyelemmel kísérem és miután láttam buzgó működésük eredményeit, kötelességemnek tartottam az egyesületet nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is támogatni.

Bizonnyal méltóságod és a vezetése alatt álló egyesület is velem együtt azon nézetben volt, hogy ezen egyesületnek nyugdíjintézetéből talán kiemeltetjük azt az országos és egyetemes intézményt, amely mindnyájunk szeme előtt lebeg. Azt hiszem azonban, hogy most már konstatahaljuk, hogy azt a célt, amelyet szem előtt tartottunk, ezen az uton elérni nem fogjuk. Ennélfogva egy más utra, egy más megoldásra kell, hogy áttérjünk. Miután az a terv, amelyre méltóságod utalni méltóztatott, azon elven alapszik, hogy nemcsak a gazdatisztek, hanem maguk a gazdák is hozzájáruljanak a viselendő terhekhez: ennélfogva nekem, mint parlamentaris miniszternek, aki minden lépését az érdekeltek közbenjöttével kell, hogy tegye, kötelességem lesz egy a gazdatisztekkel, mint a gazdákkal érintkezésbe lépni és közölni az ügy megoldására nézve lehetőleg teljes egyetértést létesíteni.

Szociális kérdéseket megoldani általános megnyugvás és együttműködés nélkül helyesen alig lehet. Én remélem, hogy lehetséges lesz az érdekelteket összehozni s ennek megtörténte után fogok végleges álláspontot elfoglalni és fogom a kormánynak a törvényhozási akció iránt javaslatomat megtenni.

Arról biztosíthatom méltóságodat és a vezetése alatt álló egyesületet, de általában minden magyar gazdatisztet, hogy én, aki az ő hazafias működésüket ismerem, aki tudom azt, hogy mily teherrel jár sokszor távol központokban neveltetni gyermekeiket, aki tudom azt is, hogy az élet fokozódó igényei és követelményei mindig elementárisabb erővel tolnak előtérbe, ezen kérdést azzal a humánus érzéssel, azzal a jóakarattal, becsüléssel és rokonszenvvel iparkodom megoldani, amelynek a gazdatiszti osztály irányában eddig is mindenkor tanujelét adtam és amelyről ezentul sem fogok elfeledkezni. (Élénk éljenzés.)

E válasz szerint a földművelésügyi miniszter a gazdák és a gazdatisztek közös megegyezésével kívánja e kérdést dűlőre vinni, ami mindenestre a leghelyesebb eljárás. Nézetünk szerint azonban csak a gazdatisztek kötelező nyugdíjbiztosítását keresztülvinni most nagyon bajos lesz, mert a gazdatiszti erősen hanyatló intézmény, a gazdákat pedig az új cseléd- és munkástörvények annyira újabb kiadással terhelik, hogy bizony nagyon is érthető vonakodásuk az újabb személyzeti terhek elvállalását illetőleg. Az állami kötelező nyugdíjbiztosítás törvényszerűleg tehát csak az összes magánhivatalnokra nézve volna szabályozható, amely természetesen a gazdatisztekre is kiterjesztetnék. S hogy e szabályozás még a mostani törvényhozás által végrehajtható, azt nemcsak az általános humanitás követelményei, amelyek teljesítését a kulturnemzetek törvényhozásainak immár bajos megtagadni, hanem a legközelebbi választás esélyei is föltötte kívánatosá teszik.

### Dongafa-eladás.

A földművelésügyi miniszter alkalmat kíván nyújtani a kisiparosoknak és szövetkezeteknek a dongafa jutányos áru beszerzésére és evégből a következő körlevelet intézte valamennyi gazdasági egyesülethez (kivéve Arva, Liptó, Trencsén, Turóc, Zólyom, Szepes, Sáros, Maramaros, Csik, Háromszék, Brassó és Fogaras vármegyék gazdasági egyesüleit) s a szőlészeti és borászati egyesületek és szövetkezetekhez.

„A vinkovezei m. kir. főerdőhivatal kezelése alatt álló szlavóniai kincstári erdők koros tölgyeinek kihasználását az 1921. évig meghosszabbítván, a hordógyártással foglalkozó kisiparosoknak módot kívánok nyújtani arra, hogy dongafaszükségletét közvetlenül ott szerezhessek be.

E czélból utasítottam a nevezett főerdőhivalt, hogy az évenként kihasználandó fakészletek értékesítése alkalmával a hordógyártással foglalkozó kisiparosok és kisiparos szövetkezetek dongafaszükségletének fedezésére az időnkint mutakozó igényekhez képest külön kisebb dongakészítésre alkalmas vágások akitandók, melyek külön megtartandó árveréseken lesznek eladásra bocsátandók. Az ezen vágasterületeken lévő fák ott helyben tövön bocsátatnak árverésre és a vevő által vágatandók ki. Ezen árveréseken a hegyközségek, pinczeszövetkezetek és olyan egyes bormelők is részt vehetnek, akik a saját bormelőlésükhöz szükséges hordók készítéséhez való dongafát maguk akarják ily módon beszerezni.

Az e czéla kihasítandó vágasterületek kiterjedésének, illetve az eladásra bocsátandó tölgyfák mennyiségének megállapítása végett az előrelátható donga, illetve dongafaszükséglet a főerdőhivattal évenként idejekorán közlendő lévén, szőlészeti és borászati szakközveimet utasítottam, hogy ezen intézkedéséről a hordógyártással foglalkozó kisiparosokat és kisiparos szövetkezeteket, ugyszintén a hegyközségeket és bormelőket alkalmas módon oly felhívással értesítsék, hogy minden évben, tehát már a folyó évben is május hó végéig jelentsék be, hogy a következő évre mennyi és mily méretű dongát szándékoznak készíteni, hogy a fentemlített árveréseken résztvenni szándékoznak-e.

Az erre vonatkozó bejelentések a budafoki m. kir. pinczemesteri tanfolyam vagy valamelyik állami vinczellériskola igazgatóságánál vagy pedig a szőlészeti és borászati felügyelőknél teendőek meg.

Megjegyzem, hogy az említett bejelentés czélja csakis az, hogy annak alapján tájékozás legyen szerzhető arra nézve, hogy évenként milyen kiterjedésű vágasterületek bocsátassanak árverésre, a bejelentők azonban nem kötelesek az árveréseken résztvenni, viszont az árverésen, mely rendszerint szeptember-október hónapokban tartatik meg, a fenti foglalkozást űző oly egyének is részt vehetnek, akik dongafaszükségletüket előre nem jelentették be.

Felkérem a czimet, hogy saját részéről is sziveskedjék lehetőleg odahatni, hogy ezen intézkedésem a hordókészítéssel foglalkozó kisiparosoknak és kisiparos-szövetkezeteknek, továbbá a bormelőknek és hegyközségeknek minél szélesebb körben tudomásukra jusson.

Budapest, 1908. évi január hó 23-án.

A miniszter helyett:

Mezőssy  
államtitkár.

A magunk részéről e körlevélhez csak ennyi a megjegyzésünk: a földművelésügyi miniszter megadta az alkalmat a dongafa jutányos beszerzésére. Tessék azt kihasználni!

### „Köztelek“ társasvacsora.

A „Köztelek“ szerkesztősége abból a czélból, hogy az OMGE. vezető férfiai, továbbá a „Köztelek“ rovatvezetői és belső munkatársai között bizalmasabb érintkezésre adjon alkalmat, e hó 10-ikén este a „Royal“ szálloda külön termében társasvacsorát rendezett. Jelen voltak: *Dessewffy Aurél* gróf, az OMGE. elnöke, *Bujanovics Sándor*, *Zselénski Róbert* gróf és *Pallavicini Ede* gróf az OMGE. alelnökei, *Baross János* dr., *Bolla Mihály*, *Belczey Géza*, *Brzovay Kálmán*, *Cselkó István*, *Cserháti Sándor*, *Dömötör László* dr., *Darányi Gyula* dr., *Enődy József*, *Elek Emil*, *Földes Béla*, *Förster Aurél*, *Fabricsus Endre*, *Gaal Jenő* dr., *Hartyáni Imre* dr., *Hegedűs András*, *Horváth Zoltán* dr., *Jeszenszky Pal*, *Jancsó Dezső*, *Kodolányi Antal*, *Küszler Henrik*, *Kerpely Kálmán*, *Kenéz Zoltán*, *Krassay Jenő*, *Kovácsy János*, *Lázár Pál*, *Löhnerer Andor*, *Marton Andor*, *Mutschentacher Emil* dr., *Perczel Ferencz*, *Propper Samu*, *Poka József*, *Péterfy Tamás*, *Paikert Alajos*, *Reusz Henrik*, *Rubinek Gyula*, *Sierbán János*, *Serfűző Géza*, *Sporzon Pál* ifj., *Szählender Gyula*, *Szilárd Ferencz* dr., *Székely Győző*, *Vantsó Gyula* dr., *Zorád István* és *Buday Barna*.

A minden tekintetben sikerült estélyen a pohárköszöntők sorát az O. M. G. E. elnöke: *Dessewffy Aurél* gróf nyitotta meg. Beszédében utalt arra, hogy egyesületünk hivatalos közlönye a „Köztelek“ lap tisztehető évi fennállása alatt ugy szellemi nivó, mint tartalmasság és helyes vezetés és szakszerű beosztás dolgában olyannyira emelkedett, hogy Európa legelső mezőgazdasági szakközlönyei közt foglal helyet.

Hogy lapunk ezt a sikert elérte, az én nézetem szerint az főképpen annak köszönhető, hogy a lap belső szervezetében a rovatvezetői szisztémát léptették életbe, amelynek értelmében minden szakrovat élén kiváló szakférfi áll, aki tudományos készültséggel irányítja a rovatot. Ezzel rovatvezetőink kettős szolgálatot tesznek az ügynek, u. m. irányítják az olvasóközöniséget és egyben gyűjtött ismereteiket átsepegtetik a jövő generációba.

En arra kérem a rovatvezető urakat, hogy legyenek szivesek szemelőtt tartani gazdaközöniségünk érdekében rovataik vezetésénél a gyakorlati irányt is, mert sajnos, e tekintetben még igen sok igényei vannak olvasóközöniségünknek.

Amit még megjegyezni akarok, ez az, hogy agrárius országgyűlési képviselőink közül igen kevesen vannak itt együtt, pedig óhajtható volna, hogy a „Köztelek“ és a mi irányzatunkat ők a törvényhozás előtt is istápolják és képviseljék.

Amidőn tehát lapunk igen tisztelt rovatvezetőit itt arra kérem, hogy továbbra is azzal a buzgalommal szolgálják mezőgazdasági haladásunkat, mint eddig, őszintén kívánom, hogy ezen önzetlen munkájukat a legteljesebb siker koronázza, az Isten őket számos évekig éltesse.

*Löhnerer Andor* nem rovatvezető a „Köztelek“nél, ő csak rovást szokott vezetni: elismeri, hogy a „Köztelek“ magas nivón áll s ez annak a vezető szellemnek tulajdonítható, amely a szerkesztést is irányítja. A lap szerkesztéséért nemcsak *Buday*, de *Rubinek* igazgató is felelősök és így könnyen lenyesegethetik a száraz hajtásokat a „Köztelek“ lap ma már terebélyes fájáról. Őszintén kívánom *Rubinek* barátomnak, hogy minél előbb sikerüljön neki a magyar gazdatársadalmat a kamarai rendszer alapján szervezni.

*Buday Barna*: Azt mondják ugyan, hogy az embernek tarsaságban nem illik beszélni a maga mesterségéről, de ez alkalommal kivételt tesz. Mint *Dessewffy* gróf, ugy ő is abban a beismerésben van, hogy elsősorban a szakrovatvezetők érdeme, hogy a „Köztelek“ Európa első-rangu szaklapjai közé tartozik. Tisztában van azonban azzal is, hogy az erőpazarlás egy nemét folytatjuk, mert az a sok szorgalom és fáradság, melynek eredményeit a „Köztelek“ publikálja, nem jut át oly mértékben a közforgalomba, amint arra szükség van egy olyan országban, ahol minden száz ember közül 75 a mezőgazdaságból él. *Rubinek* igazgatóval többször töpren-

kedés tárgyává tették, hogyan lehetne a „Köztelek” olvasottságát emelni, miképpen lehetne elvezetni a gazdasági tudást Magyarországon még a legkisebb tűzhelyhez is. Igen nehéz és nagy feladat ez, de valamit mégis kell tennünk, hogy a megoldáshoz közelebb jussunk.

Ezután Buda rövid programba foglalta össze a „Köztelek” gyakorlati irányban való fejlesztésére vonatkozó feladatokat s így fejezi be: Egy szóval dolgozzunk a régi lelkiismeretességgel, de ne csak nagy bankókkal, hanem aprópénzzel is, mert ezt a közforgalom jobban átveszi, már pedig a szaktudás csak oly mértékben válik a kultúra erejévé, amily mértékben azt a közforgalomba átvisz sikerül. Arra kérem a rovatvezetőket és azokat, akik a „Köztelek” szellemi vezérletében résztvesznek, foglalkozzanak ezen kérdéssel és igyekezzenek lehetővé tenni, hogy azt a nagy tökélet, amely szellemi munkásaink tudásában és ismeretében rejlik, levezethessük a gazdák ezreihez, átadhassuk a magyar nemzet gazdasági erejévé. A „Köztelek” még igen nagy, ma parlagon heverő területet hódíthat meg s ennek művelés alá vételével oly szolgálatot teljesíthetünk, amelyből az országra haszon és áldás áramlik. A „Köztelek” rovatvezetőire, munkájuk sikerére emeli poharát.

**Emöly József:** Önagyméltósága apostrofálta a képviselőház meg nem jelent agrárius tagjait és egészen méltán, mert a mai szép estén majdnem megtörtént az a csoda, hogy a főrendház többségben van a képviselőházzal szemben. Szóla a képviselők elmaradását azzal okolja meg, hogy őket országos nagy gondok tartják fogva Bécsben és nem azon gyanúsítások tartják őket távol, amelyeknek a legutóbbi időben mindnyájan kitéve vagyunk. Az agráriusokat meghamisított jelszavakkal illetik a hírlapokban s reakzionáriusoknak tüntetik fel őket akkor, midőn ők maguk küzdenek első vonalban azoknak a szabadságért, akiket egy rossz, 30 éves politikai rendszer lenyűgözve tartott s amelynek rossz gyümölcsét éppen a mai közéleti ülésen tárgyalták az alföldi gazdálkodás reformjavaslatai kapcsán. Vádolják őket felekezeti türelmetlenséggel éppen azok, kik legtürelmetlenebbek az érvényesülésben. Kétségbe vonják az agráriusok demokratikus érzelmeit s ugyanakkor felállítanak egy második demokráciát, amely minden egyéb, csak éppen nem demokrácia. Szóla meg van győződve, hogy azok a képviselő társai, akik a mai összejövetelre nem jöttek el, ezen fenyegetések és gyanúsítások által nem lettek megfélemlítve, hanem mást vannak elfoglalva. Azt kívánja, hogy a „Köztelek”, melynek ünneplésére összegyűntünk, olyan reakzionáriusok és oly borkabátos népnézűk vezetésével álljon továbbra is, mint ma. Az egyesület teljes számban megjelent elnökségét élteti.

Több beszéd nem hangzott el, de a társaság vidám hangulatban az éjféli órákig volt együtt.

## VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Oldal
Az OMGE. közleményei	317
Egy meghívó Szerbia marháinak	313
Külföldi szemle	314
Gazdatársadalmi mozgalmak	315
Levélszekrény	316
Gazdatiszták küldöttsége a földmivélsügyi miniszternél	316
Dongafa-éledés	317
„Köztelek” társasvácsora	317
Vegyesek	318
A Kecskeméti G. E. küldöttsége a „Köztelek”-ről. — Subayda István dr. — A nagy szarjóról. — A Szegedi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése. — Haziiipar Veszprém vármegyében. — Ienyésállatvásárok. — Gazdasági dátumok	319
Kereskedelem, tőzsde	319
Szerkesztői üzenetek	320

A Kecskeméti G. E. küldöttsége a „Köztelek”. *Koritsánszky* János elnök vezetése alatt a Kecskeméti Gazdasági Egyesület díszes küldöttsége jelent meg f. hó 10-én délelőtt a „Köztelek”, hogy f. évi január 26-iki közgyűlésük határozatából átadják egyesületük dísztagsági oklevelét *Rubinek* Gyulának, az OMGE.

igazgatójának és *Szilassy* Zoltánnak, a GEOSZ. ügyvezető-titkárának, akiket a Kecskeméti G. E. a magyar mezőgazdaság felvirágoztatása, az alföldi gazdálkodás reformja és Kecskemét sokirányú termelésének felendítése, valamint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének létesítése és fejlesztése körül szerzett hervadhatatlan érdemeik méltóságul dísztagjai sorába választott. A művészi kiállítás oklevelét, mely Szabó Antal fiatal kecskeméti művész sikertől munkája, *Koritsánszky* János elnök szép beszéd kíséretében nyújtotta át *Rubinek* Gyula igazgatónak, aki meleg szavakkal mondott köszönetet a maga és a hivatalos elfoglaltsága miatt távollevő *Szilassy* Zoltán nevében az őket ért kitüntetésért. A küldöttség tagjai voltak *Koritsánszky* János elnökön és *Kenéz* Zoltán ügyvezető-titkárán kívül *Szegedy* György városi gazdasági tanácsos, *Grasselli* Miklós földmivélsékolai igazgató, *Kerekes* Dezső városi intéző, *Bajnóczy* Károly főkeresztés, *Hankovszky* Zsigmond és ifj. *Szapponos* Elek. A „Köztelek”-ről a küldöttség a földmivélsügyi miniszteriumba ment, ahol *Forster* Kálmán miniszteri tanácsosnak nyújtotta át a mezőgazdasági szaktudás fejlesztése és fellendítése körül szerzett békros érdemei elismeréséül az egyesületi dísztagsági oklevelét. *Forster* min. tanácsos is rendkívüli szívélyességgel fogadta a kecskeméti gazdák képviselőit és meleg szavakkal mondott köszönetet munkásságának a legilletékesebb oldalról jövő méltánylásért, kérve a gazdáközönység jóindulatu támogatását a jövőre nézve is.

**Suhayda István dr.** A magyar szövetségi életnek gyásza van. Meghalt *Suhayda* István dr. ügyvéd, az Országos Központi Hitelszövetkezet főügyésze. Beene egyikét siraítjuk azoknak a férfiaknak, akik úgy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, mint a vele rokonszövetségű intézmények munkájában és küzdelmeiben évtizedek óta és olyan időkben is részt vettek, amikor ez nagy bátorságot és a jövőbe vetett erős reménységet tételezett fel. Ott állott a hitelszövetkezeti mozgalom keletkezésékor *Károlyi* Sándor gróf oldalán; aztán mai napig kitartott a hitelszövetkezetek mellett. Az OMGE-nek régi tagja és részvevője mindama működésében, amely a kisemberek szociális érdekeit szolgálta. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél és a Háztartás Fogyasztási Szövetkezetnél mint felügyelő-biztosági tag foglalt helyet a vezetők között. Pest vármegyei tiszteletbeli főügyészi címét viselte. Mindenki ismerte és mindenki szerette, becsülte. Póz nélkül, tiszta józansággal és erős igazságszeretettel jelent meg mindig a nyilvánosság előtt, amely elismerésére sohasem számított. Ugyane tulajdonságok jellemezték akkor is, amidőn nyáronként visszavonult kisecseti (Nógrád m.) 600 holdas birtokára gazdálkodni. Itt is d-rekasan megállotta a helyét s aki megtekintette birtokát, nem minden tanulság nélkül távozott.

*Suhayda* István 1850-ben Budapesten született. Atyja hírneves jogi író, *Suhayda* János egyetemi tanár, majd kuriai bíró volt. Köz-piskoláit a piaristáknál, egyetemi tanulmányait szintén Budapesten végezte. 1886-ban *Károlyi* Sándor gróffal, *Hajós* Józseffel és *György* Endrével együtt alapította a Pestvármegyei Hitelszövetkezetet s úgy ennél, mint a később alakult Hazai szövetkezetek központi hitelintézeténél, és az Országos Központi Hitelszövetkezetnél az ügyészi állást töltötte be. Buzgó látogatója volt az OMGE. és a Magyar Gazdaszövetség üléseinek. Évek hosszú során át reumatikus bántalmak kínozták, amelyek most szívére huzódtak és 3 heti ágyban fekvés után kioltották az életerősnek látszó férfi életét.

A temetés f. hó 10-én folyt le az Országos Központi Hitelszövetkezet Baross-utcai palotájából. Résztvettek azon mindazoknak a testületnek a képviselői, amelyeket az együttműködés emléke fűz hozzá.

A nagy szarjóról. Mult év október 10-én, mint erre még mindenki emlékszik, munka-

szünetet rendezett a nemzetközi szociálista párt. E munkaszünetről most adta közre a kereskedelmi miniszter a statisztikát, amely nagyon sok érdekes adatot tartalmaz. A nemzetközi szociálista párt 1907 szeptember 1-én elhatározta, hogy október 10-én, azon a napon, melyen a képviselőház a nyári szünet után megnyílik, az általános választói jog mellett való tüntetés ezejából általános munkaszünetet rendez. E határozatához csatlakozó-ra hívta az államvasutak alkalmazottjait, magántisztviselőket, villamos munkásokat, sőt a polgárságot is. Egy hónapon keresztül lapjaiban, falragaszokon, rüpatokban, népgyűléseken biztatta a népet a munkaszünethez való csatlakozásra, mely erőpróbája lesz a közeledő választóreform körüli harcoknak. A mozgalomhoz azonban a szervezett ipari munkásságon kívül senki sem csatlakozott és így a munkaszünet semmi esetre sem mondható az alsóbb rétegek politikai tüntetésének, hanem csak egyszerű pártakciónak. A résztvevők a szociálista szakszervezetek tagjai voltak és a fővároson kívül alig volt valahol jelentékeny hatása a munkaszünetnek. Az ország területén 176,285 ipari alkalmazott szünetelt 1907 október 10-én. A statisztika szerint ugyanakkor 700,000 ipari munkás volt alkalmazásban. Hozzávetőlegesen állítható tehát, hogy a munkaszünetben az összes ipari munkásoknak körülbelül 26%-a vett részt. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni az egyes vállalatoknál kifejtett szociálista terrorizmust, másrészt, hogy a munkaadók a béke érdekében engedékenyek voltak és szólanul beenyugodtak a munkaszünetbe. Sok munkást viszont az is vitte a szünetbe, hogy a vállalat egy fontos szakmája abba hagyta a munkát és így ők is kénytelenek voltak szünetelni.

A szünetelő vállalatok száma 18,082 volt. Az 1900. évi statisztika 154,448 ipari vállalatot mutat ki. Ehhez viszonyítva a szünetelő vállalatok számát, az eredmény az, hogy 11,71%-a szünetelt. Kétségtelen azonban, hogy az utóbbi 7 év alatt a vállalatok száma is jóval szaporodott, úgy, hogy ezen arány szám is leszallítandó.

Általában megállapítható, hogy október 10-én csak a szociáldemokrata alapon szervezett és a kénytelenségéből szünetelő munkások nem dolgoztak, a mozgalom pedig csak a fővárosban volt érezhető. A fővárosban ugyanis 81,524 munkás nem dolgozott. Az országban összesen szünetelt munkások számából tehát 46,25%, a szünetelő üzemek számából pedig 30,04% jut a fővárosra. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a forgalmasabb helyeken a kereskedők biztonsági szempontból zárták be az üzleteiket és így azok több ezer alkalmazottja is be van számítva. A főváros környékén is elég általános volt a munkaszünet, de néhány nagy vidéki városban kívül alig volt valahol észrevehető. Mindössze 20 törvényhatóság, 27 rendezett tanácsú városban és 26 járásban érte el a szünetlők száma a százat. Ezen adatokból azt látjuk, hogy a szociálisták ígérkezett általános munkaszünet egyáltalán nem volt általános.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése. A szegedi kereskedelmi és iparkamara január 30-án tartotta teljes ülését, melyen az adóreform és az uzoratórvénytervezetekkel foglalkoztak behatóan. Az adóreform tárgyaival kapcsolatban kimondotta a kamara, hogy annak jelenlegi alakjában való törvényerőre emelése gyökerében támadja meg a magyar ipar és kereskedelem fejlődését, ez okból széleskörű akció indítását határozza el a sérelmes intézkedések megváltoztatása érdekében. Így a többek közt sürgeti az arányos adózás biztosítását, az önadózás nagy elvénél kereszttülvitelét; felszólamlásnál s a ház-dó-körzetek beosztásánál működő bizottságokban a törvényes érdekképviselet-k választottai foglaljanak helyet. Sürgeti, hogy egy a mezőgazdasági mellékiparágak, mint a börtönök, fegyházak iparműhelyei, ha versenyző vállalatok-

ként lépnek fel, kereseti adó fizetése alá tartozzanak. Az adókulcs ne legyen magasabb 3%-nál. Az elavult minimális tételek is csak ily kulcs mellett alkalmazhatók esetleg. A vallomáshoz kihagyandó az álló és forgó tőke nagyságának bevallása. Az adókiadás 3 évre történjen. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóját is az adókiadó-bizottság vesse ki. A nyers jövedelemből levonhatók legyenek az egyenes adók, illetékek, jótékony adományok, már megadóztatott jutalmak. A szövetségek is, ha eszközpótlának, adókötelesek legyenek. A 15%-os adó alól fölmenthesse a pénzügyminiszter a 8%-on felül dolgozó pénzintézeteket is súlyos pénzügyi viszonyok esetén. A részvénytársaságok és szövetségek a jövedelmi adó tekintetében egyenlő elbánásban részesüljenek. A jövedelmi adónál együttes megadóztatás alá csak a férj és feleség együttes jövedelme essék. Az egyenes adók, illetékek a jövedelmi adónál is levonhatók legyenek. Az ideiglenes adómentesség a jövedelmi adónál is figyelembe vétessék. A gyermekek száma, betegség s egyéb a kereset gátló körülmények figyelembe vétessenek. A köz- és magántisztviselők között adózás tekintetében különbség ne tévessék. Az adótételek progressziója ne legyen gyorsabb, mint Ausztriában. Különösen a túlzásba vitt ellenőrző rendszabályok az egész vonalon elhagyassanak, illetve enyhíttessenek. Az adómentes létminimum 800 K. legyen. Ha valamely adónem a kontingenst meghaladja, úgy a többlet ennek az adónemnek csökkentésére fordítandó. Az usztorátörvény-tervezet is foglalkoztassa a kamarát, mely ez ügyben is részletesen megokolt véleményt fogadott el. Kívánságai között a leglényegesebb, hogy ezen a közönség széles rétegeit érdeklő törvény világosabban szövegeztessék, mert sok részletében nehezen érthető, bonyolult és különféle magyarázatokra ad alkalmat. A maximális kamatlábat, melyben minden egyéb költség is bennfoglaltatnék, nem 8%-ban, hanem a mindenkori hivatalos bankkamatlábhoz felül 4%-ban vélné a kamara igazságosan megállapítandóknak.

Háziipar Veszprém vármegyében. A veszprémi Gazdasági Egyesület a földmivelésügyi kormány támogatásával 5 községben szervez háziipari társulatot. Zircen és Nagykamondon már befejeződött a 6 hetes kosárfonó háziipari tanfolyam. Ugodon, Devecserben és Vanyolán most van folyamatban. Az 5 tanfolyamon 225 tanuló sajátítja el a kosárfonást s különösen a szőlő- és gyümölcszálított kosarak készítésének elsajátítására fektet az egyesület nagy súlyt, amennyiben ezekből itt a

Balaton mellékén igen nagy a kereslet. A tanfolyamokat Kajdacsy Endre g. e. ügyvezető-titkár szervezi.

Gazdasági dátumok. 1908. február 1-től április 15-ig szeszfőző tanfolyam szeszgyárvezetők részére a kassai m. kir. gazdasági akadémián.

1908. február havában nagyszabású tenyészszarvasmarha- és lókiállítás Zombolyán.

Március 23. Tenyészszarvasmarha- és bikavásár Gyöngyösön.

Április 1-2. Tenyészbika- és kanvásár Szombathelyen.

Április 11-30. Elelmezési, háztartási és konyhaművészeti kiállítás Temesváron. Bejelentési határidő március 15.

Lapunk mai számához csatolva van a világhírű Deckert és Homolka cég prospektusa, melyre különösen felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

**NYILTTÉR.**

A Bór- és Lithion-tartalmú, természetes és vasmentes

## Salvator-forrás

Kitűnő sikerrel használják vesebajknál, a húgyhólyagbántalmánál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Szinye-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál, Budapest, V. Rudófrakpart 8.

**KERESKEDELEM, TŐZSDE.**

**Budapesti gabonátözsde.**

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége gabonaosztályának tudósítása a „Köztelek” részére.)

A télies idő tovább tart és állandó jellegűnek igazkodik. Legutóbbi jelentésünk óta az ország majd minden vidékéről állandó hídeget jelentenek. Komoly aggodalmak merülnek fel az irányban, hogy a védő hótakaró nagyjából hiányzik; ott, ahol gyenge havazás fordult is elő, az erős szél elhordta a havat és a vetések ki vannak téve védőtakaró nélkül a hideg viszontagságának.

Ami az üzleti viszonyokat illeti, a világpiacon némileg szilárdabb hangulat következett be. Amerikából magasabb árjegyzések híre érkezett. Az angol piacokon kezdetben lanyha hangulat uralkodott, később szilárdabb irányzat következett be. Franciaországban általánosságban kielégítő időjárási viszonyok uralkodnak, az üzleti forgalom csendes mederben mozog. A német piacokon szilárdabb jegyzések jutottak érvényre. Az oroszországi export emelkedett.

Ami a magyar és osztrák piacokat illeti, a forgalom a lehe 5 legminimálisabb és az árjegyzésekben nagyobb fluktuációk jutottak érvényre. A malmok a vásárlá ok-

ban igen tartózkodóak és mint pozitívumot emlegetik a malmok üzemredukcióját, hogy csak a hét négy napján át dolgoztanak. Ugyanígy elhatározás előtt állnak a vidéki malmok is, erre nézve azonban egyöntetű megállapodás még nem jött létre. Mindenesetre az üzemredukció folytán az amegy is gyenge üzletmenet még többet veszít. Az egyes gabonaneműekről és az azokban végbement változásokról napjelenlétünkben számolunk be.

**Napjelenlítés a gabonátözsdeiről.**

1908 február 11

A budapesti és egyetértőleg a vidéki nagy malmok közös elhatározást alkottak üzemük redukcziója tekintetében. Örlőképeségük majdnem fe é kiaknázatlanul hagyják. Szerintük kénytelenégből, mert a lisztüzlet hónapok óta rossz és veszteséget eredményez.

A mai forgalom 4000 q-ra terjedt, végül 15-20 fill. javulással.

Rozs, mely hetek óta elhanyagolva volt, jobb kereset folytán 20-30 fillérral drágábban fizetteik.

Árpa változatlan.

Tengeri szinte kedvezőbb helyzetbe jutott Budapesten, 13-50 K.-ig talál vevőkre.

Zab jobb minőségben hiányzik, néhány fillér áremelkedést állapíthatunk meg.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 75 k. 23 K. 10 f.

Mezőtúri: 1600 mm. 76 k. 24 K. 35 f., 730 mm. 75-7 k. 24 K. 30 f.

Pestvidéki: 200 mm. 78 k. 24 K. 10 f., 100 mm. 74 k. 73 K. 10 f.

Zentai: 1000 mm. 75-5 k. 24 K. 14 f.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 75 k. 23 K. 20 f.

Rozs: 100 mm. 20 K. 10 f., 200 mm. 20 K. 10 f. par.

Tengeri: 400 mm. 13 K. 40 f., 100 mm. 13 K. 40 f. paritás.

Zab: 100 mm. 16 K. 10 f.

**Határidőárak.**

(Déli zárlat.)

Buza 1908 áprilisra --- 24-06 K.

1908 októberre --- 20-90 "

Rozs 1908 áprilisra --- 21-35 "

1908 októberre --- 18- "

Zab 1908 áprilisra --- 16- "

Tengeri 1908 májusra --- 13-70 "

Repcze 1908 aug.—szeptemberre 33-20 "

**Budapesti takarmányvásár.** (IX. kerület, Mester-utca. 1908. február hó 11-én. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 75 szekér réti széna, 12 szekér muhar, 19 szekér zsupszalma, 6 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 3 szekér egyéb takarmány (lőhere, luczerna, — zabosbukkony, köles stb.), 4-0 zsák szecska.

A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 740-840, muhar 820-880, zsupszalma 600-640, alomszalma 500-560, takarmányszalma —, — kéve tengeriszár —, —, egyéb takarmány 500-620, zabosbukkony 800-840, lőhere —, zöld luczerna —, köles —, sárju —, szalmaszecska 600-620. Összes kocsiszám 119. Összes súly 142,800 kg.

**Nemzetközi gabonapiacz 1908 február 8-tól 1908 február 12-ig.**

	Kelet	Budapest	Liverpool	Wiss	Prága	Mannheim	Páris	New-York	Chicago	Buenos-Ayres	Odessza	Határidő	Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicago
		Effektiv árak											Határidős árak				
Buza	11	24-10	20-47	16-10	14-20	27-14	21-04	18-76	—	16-40	20-98	Február	23-86 <sup>1</sup>	19-58 <sup>2</sup>	25-40 <sup>2</sup>	21-66 <sup>2a</sup>	17-81 <sup>2</sup>
	7	24-30	20-47	16-20	14-20	27-14	21-48	18-90	18-62	16-40	20-93	Márcz.	20-84 <sup>5</sup>	19-58	25-24 <sup>4a</sup>	21-88	—
Rozs	11	20-20	—	21-20	12-—	14-78	17-12	—	—	—	18-78	Február	23-66 <sup>1</sup>	19-83	25-62 <sup>2</sup>	21-90 <sup>2a</sup>	17-96 <sup>2</sup>
	7	20-20	—	21-10	22-—	14-78	17-12	—	—	—	18-78	Márcz.	20-66 <sup>5</sup>	19-80 <sup>2</sup>	25-58 <sup>4a</sup>	21-70	—
Zab	11	16-60	—	17-80	16-60	22-12	—	—	—	—	—	Február	15-96 <sup>1</sup>	—	20-— <sup>2</sup>	—	—
	7	16-50	—	17-80	16-60	22-12	—	—	—	—	—	Márcz.	—	—	—	—	—
Tengeri	11	13-75	14-92	15-10	16-60	19-47	—	14-02	—	11-24	—	Február	13-76 <sup>2</sup>	13-61	17-56 <sup>2</sup>	—	12-16 <sup>2</sup>
	7	13-75	14-92	14-90	16-60	19-47	—	13-88	12-08	11-24	—	Márcz.	—	13-75	17-48 <sup>2</sup>	—	—
Árpa	11	15-40	—	19-—	19-—	25-96	—	—	—	—	—	Február	13-62 <sup>2</sup>	13-58	17-48 <sup>2</sup>	—	12-10 <sup>2</sup>
	7	15-40	—	19-30	19-—	25-96	—	—	—	—	—	Márcz.	—	13-75	—	—	—

Jegyzet: 1) április 2) május 2a) május—aug. 4a) július. 5) október.

**Szeszüzet.**

A szeszüzletben e hét elején a kínálat ismét élénk volt és a szeszárak főleg azonnali szállításra valamivel olcsóbban árulnak.

Elkelt finomított szesz adózáva nagyban 185 K., adózatlanul 66 K.-ig azonnali és 1.0-1- K.-ig drágábban későbbi kérésre.

Élesztőszesz adózáva 162.50-163 K., adózatlanul 63.50-64 K. nagyban.

Denaturált szesz gyérből kereslet mellett változatlan és 56 K.-ig kelt el kérésre hordóval együtt.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz 58-58.50 K. volt ajánlva ab termelő állomás és több tétel el is kelt.

Budapestben a kontingens nyersszesz ára 61.50-62.50 K.

**B u d a p e s t i j e g y z é s**

	nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz	61.50-62.50	
Finomított szesz adózáva	165-166	
" adózatlan	66-66.50	
Élesztőszesz adózáva	163-163.50	
" adózatlan	64-64.50	
Nyersszesz adózáva	163-163.50	
Denaturált szesz	56-56.50	

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénzfizetés mel lett értendő.

**Gazdasági áruszükségleti cikkek.**

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

**Fémüzet.** A lefolyt jelentési időszakban a fémek többé-kevésbé árvátzasoknak voltak alávetve és a hangulat általában nem monható éppen kedvezőtlennek. Vöröscéz időről-időre hanyatlott, mert azon br volt elterjedve, hogy a szünetelő rézbányák ismét feltáratnak, ami eddig demontálva sem lett. Onban élénk volt az üzlet és az áremelkedés majdnem rohamosnak mondható, minek az az oka, hogy Amerika jelentékeny mennyiségű önt vásárolt. Horgany a fogyasztók állandó érdeklődése dacára visszament, míg Ólomban tartós árak mellett nagy vásárlások eszközöltek.

**Chililésítrom.** Az irányzat a lefolyt héten állandóan szilárd volt.

Az árak a következők:

	Márka
február-márczius	11.02 1/2
márczius	11.0
április	11.-
április 1-15-ig	11.07 1/2
május 1-15-ig	10.80
május	10.65

**Liszt, őrlemény és abraktakarmányok.**

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete erőtakarmány-osztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

**Liszt.** A lisztüzletben a lefolyt hét elején a gabonárak emelkedése folytán szintén némi élénkség mutatkozott, később azonban ugyancsak a gabonapiacra heállott hanyatlás folytán teljes üzletlenség uralkodott, olyannyira, hogy a malmok kénytelenek voltak üzemiiket további egy nappal korlátozni, hogy ily módon legalább némileg megakadályozhassák raktárkészletüknek további szaporulását.

A malmok árakait ismét mérsékeltek és a készletek egyre gyarapodnak. A külföldi forgalom szünetel.

Heti lisztforgalom 53,016 q. volt.

A fővárosi malmok átlagos buzálistt jegyzései 100 kg.-ként Budapestben, elegysúly tisztasúlyként, zsákostul.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7
Ár K:	34.80	34.40	34.-	33.60	33.20	32.80	31.80	30.20
	7 1/2	7 3/4	8					
	28.20	24.80	16.-					

Rozsúlisztárak:

Szám:	O.	O/I.	I.	WR.	II.	II/B.	III.
Ár K:	31.20	30.60	30.-	29.40	28.80	27.60	25.80

A korpa-üzlet irányzata szilárd volt, mert a malmok korlátolt üzemével szemben a fogyasztás gyarapodott. Németország is érdeklődő t korpa iránt.

Heti korpaforgalom 16,830 q. volt.

Az abraktakarmány-cikkek árai a következők voltak Budapestben zsákkal, teljes vagonrakományok vételénél 100 kg.-ként.

Finom korpa prompt szállításra	12.30-12.20
Goromba "	12.30-12.20
Finom korpa 1908. febr.-május száll.	12.70-12.60
Goromba "	12.70-12.60
Finom korpa 1908. szept.-decz. száll.	10.80-10.60
Goromba " 1908. "	11.-10.80
Rozskorpa "	12.80-12.60
Árpadara és árpaderceze	13.80-13.60
Malomkonkoly	12.60-12.50

Budapesti gyári repcepogácsa	14.60-14.50
Derby melásze ab Hatvan v. Pozsony	11.40-11.30
Szárított moslék zsák nélkül	14-13.90
Malátacsira	13.20-13.-
Szárított répaszelet	13.40-13.30
Szörp 48-50% cukortart. hordó nélkül	
ab cukorgyár	10.60-10.50

**Élelmiszkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.**

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. február 11-én.

Lényeges változást a piac az utóbbi napokban nem mutatott. Báromfi iránt ismét jobb kereslet mutatkozott. Vajáraink a szokatlan magasságukat megtartották. Tojás-piacunkon a hozatalok növekvők, az árak visszaestek néhány koronával.

**Mai árak:**

Husneműk: vidéki marhabús hátulja 1.18-1.44 K., eleje 1-1.16 K., vidéki borjú bőrben, hosszan méve, sulylevonás nélkül 1-1.16 K., helybeli borjú-hus 1.2-1.30 K., sertéshús szalonnával 1.22-1.24 K., lehozott sertés 1.24-1.26 K., szalonna friss 1.30-1.32 K., szalonna sózott 1.16-1.20 K., szalonna füstölt 1.40-1.60 K., olvasztani való 1.20-1.24 K., háj 1.36-1.40 K., sertésszír 1.40-1.44 K. kg.-ként. Füstölthús (vidéki) kg.-ja 1.20-1.80 K., hazai sonka 1.80-2- K., szalámi magyar 3.20-4- K., szalámi nyári 1.20-1.60 K., bárány párja - K.-ig.

Vad: őz 0-0-0- K., szarvas 0.90-1- K., vaddisznó 0.80-1- K. kg.-ként egészben, nyul nagy 3-3.20 K., nyul sült 2.20-2.40 K., fogoly 0-0-0- K., fácán 3-3.40 K., erdei szalonna - K., dámvad 0-0-0- K. kg.-ként.

Baromfifélék: élő rántani való csirke 2-2.60 K., sütni való 3.20-4- K., liba fiatal 0-0-0- K., kacsa sovány 3.60-4.6 K., kacsa hizott 6-8- K., lud hizott 12-18- K., tyúk 4-4.40 K., pulyka 9-11- K., élő sovány liba - K. páronként. Vágott szépen tisztított baromfi, hizott lud 1.44-1.56 K., hizott rucza 1.40-1.60 K., hizott pulyka 1.20-1.50 K., levestyúk 1.20-1.40 K., pulyka sovány 0-0-0- K. kg.-ként. Poulard 1.80-2- K., gyöngytyúk - K. darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 2.40-2.60 K. II. 2-2.30 K., főzővaj (köpült) 1.4-1.30 K., tehénturó 2-2.6 fill. kg.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségfélék: burgonya (vagonárú) sárga 5.40-6- K., róza 5.40-8- K., fehér 4.80-5.20 K., kifli 9-10- K., sárgarépa 7.50-8 K., petrezselyem 12-16 K., vöröshagyma makói 11-12- K., vöröshagyma közönséges hazai 7-8- K., fokhagyma 36-44 K., káposzta 2-3- K. 100 kg.-ként. Kalarabé 0-0-0- K., 100 db spárga solo 0-0-0- K., közép 0-0-0- K., levestpárga 0-0-0- K. kg.-ként. Zöldbab, hüvelyes 0-0-0- K., kifejtett 0-0-0- K., zöldborsó, hüvelyes 0-0-0- K., kifejtett 0-0-0- K., paradicsom 0-0-0- K. 100 K. kg.-ként Uborka salátának való 0-0-0- K., ezetbe 0-0-0- K., savanyítani 0-0-0- K. 100 db-ként.

Gyümölcsfélék: cseresznye és meggy 0-0-0- K., sárgadinnye 0-0-0- K. kg.-ként. Alma: elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbátiot, batul stb.) 0.60-1.-, másodrendű 40-50, harmadrendű apró áru 12-24 K., körte elsőrendű 1-2- K., másodrendű 60-80 K. q.-ként. Dió I 40-0, II 30-40 K. 100 kg.-ként. Szőlő 1.20-1- K., finom 0-0-0- K. chass-las 0-0-0- K., szagos 0-0-0- K. kilója.

Tojás: bácskai 90-92 K., erdélyi apróbb áru - K. eredeti ládánként (1440 db).

**Hideghus-vásár** az Orzsi-uti élelmi piacon 1908 év február hó 11. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 27 árus 73 drb sertést, - árus - drb süldőt, 2400 kg friss húst, 700 kg. füstölt húst, 800 kg. szalonnát, 600 kg. hájat.

Videkről és pedig - drb sertést. Forgalom közepes. Árak a következők: Friss sertéshus 1 kg. 128-136, süldőhús 1 kg. 144-180, füstölt sertéshus 1 kg. 152-180, szalonna zsirnak 1 kg. 124-136, füstölt szalonna 1 kg. 152-176, háj 1 kg. 136-152, disznózsír 1 kg. 152-160, kocsonyahús 70-100 füstölt sonka 1 kg. 180-200 fillérig.

**Hideghus-vásár** a Garai-tér élelmi piacon 1908 év február hó 11. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 72 árus 30 drb sertést, 3 árus 12 drb süldőt, 2600 kg. friss húst, 1500 kg. füstölt húst, 1600 kg. szalonnát, 1000 kg. hájat.

Videkről és pedig összesen 415 drb sertést, 17 süldőt. Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertéshus 1 kg. 124-200, 1 q 110-116 K., süldőhús 1 kg. 140-160, füstölt sertéshus 1 kg. 160-180, szalonna zsirnak 1 kg. 128-132, füstölt szalonna 1 kg. 167-180, háj 1 kg. 136-144, disznózsír 1 kg. 156-160, kocsonyahús 1 kg. 72-90, füstölt sonka 1 kg. 180-220 fillérig.

**Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.**

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. élet 40% levonással vevő javára értendő.)

Óreg nehéz (páronként 400 kg. felül)	fillérig
Óreg közép	3.00-4.00 "
Fiatál nehéz	320 kg. felüli suly 117-118 "
" közép	250-300 kg. 118-110 "
" könnyű	250 kg.-ig 120-122 "
"	251-320 kg.-ig "
Szerbiai nehéz	260 kg. felüli "
" közép	240-260 kg. "
" könnyű	240 kg. terjedő sulyban "

Irányzat: szilárduló.

**Bécsi szarvasmarhavásár.**

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1908 február hó 10.

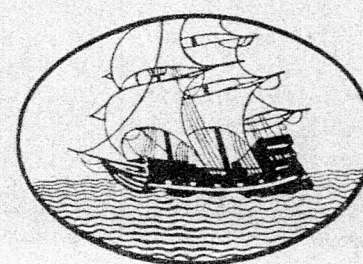
Felhajtás összege:	Minőség szerint:
Hizott marhában felhajtás	drb
Csontozni való marhában felhajtás	drb
Összesen	drb
Eladatlan maradt	drb

Származási hely szerint:	Nem szerint:
Magyarországi	Ökör
Galicz s. bukovinai	Bika
Osztrák tartományokból	Tehén
Összesen	Bivaly

Árak (100 kilogrammonként élőszuliban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	78-84-86	64-76	52-63
Galicziai hizott ökör	82-86-90-94	72-80	66-71
Tarka hizott ökör	84-92-94-102	73-83	68-74
Bikák	58-72-74-80		
Hizott tehén			
Legelőmarha			
Kisgazd. hizó ökör	14-86		
Bivaly	44-50		

Irányzat: élénk, prima ökör 1 kor-val, ugyszintén összes többi minőségek, valamint bika és csontos marha 1-2 K.-val drágább.



**Meinl Gyula**

Budapest, W. Kossuth Lajos utca 1.

**Kávészó behozatal  
tészta behozatal  
kakaó és csokoládé.**

Posta-küldemények Magyarországon minden helységébe. Kérjen árjegyzéket ingyen és bérmentve.

**TAKARMÁNYRÉPAMAGOK**  
**ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE.**  
**WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT**



**ÉCKENDORFI, MAM MUTH, OBERNDORFI**  
**TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVALASZTÁS ALAPJÁN.**  
**NAGY TÁPANYAG-TARTALOM és TÖMEGTERMELÉS**  
**~ SZAVATOLÁS MELLETT ~**  
**WOHANKA és TÁRSABUDAPEST,**  
**V. VÁCI-KÖRÜT 76.**  
HELLER MGR. BPEST.

### Szőlővessző-eladás.

A Pallavicini Sándor ögről hitbizományi uradalmának perc-sórai filloxeramentes szőlőtelepén eladó:

300,000 drb	sima vessző	Olasz Rizling,
170,000 "	"	Ezerjő,
230,000 "	"	Kövidinka,
10,000 "	"	Nagyburgundi,
8,000 "	"	Kék Kadarka,
9,000 "	"	Oportó.

Ezrének ára 6 kor. csomagoláson kívül kisteleki állomásra szállítva. Posta: Cs.-Sövényháza. Percsórai gazdaság. 311

### „WELKOMME“ VETŐ-ZAB

a legbőtermőbb és legnehezebb fehér, kiváló minőségű zabfaj, nagyon igénytelen, jó és puha takarmányszalmája meg nem dől. Ára, vevő által bérmentve küldött zsákban, (Csempezkopács, Máv., vagy Dömsötöri, Déli) vasutállomásra szállítva 100 kilogrammonként: 500 kilogrammon felül 20 korona, 500 kilón alul 24 korona. Megrendelések intézendők: **Gazdasági intézőség, Nemeskollta, Ves megye, u. p. Csempezkopács.** Kívánatra minta bérmentve küldetik. 312

### GÖZEKE Acetylen-lámpák.

Éjjeli szántásoknál **gözekékre** különösen alkalmasak, mert nap-pali fényt adnak.

### Automobil-lámpák.

Kézi-, kocsis-, spritzbogen-, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló-

### Acetylen-lámpák.

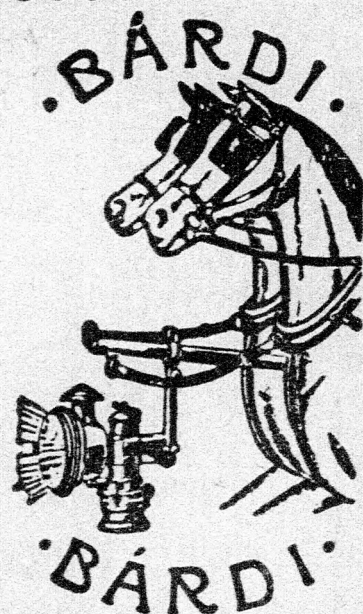
### BÁRDI JÓZSEF

Budapest, VI., Mozsár-utca 9. sz.,

Fővárosi Orfeum mellett.

Telefon 4100. Sürgőnyeztet: Pneumatik.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.



### Mindennemű OLAJPOGÁCSÁK

valamint répaszelet, korpa s egyéb erőta-karmányok legolcsóbb árakon kaphatók

**Mezőgazdasági Áruhitelbanknál**  
 Budapest, V., Balthory-utca 5. sz.

### ELADÓ

3 kévekötő aratógép, 12 fehér jármosökör, 6 pár kettes fogat ló, székelytengeri, 2 m. magas vörösfenyő-, tölgy-, vadgesztenyefa **Zaleski Jenő** gazdaságában **Pa-Teczlak**, állomás **Aszód**. Czim: Budapest, Baross-utca 8. sz. 309

### Eredeti friz jerekékre és kosokra

1908. tavaszi és őszi  
szállításra előjegyzést  
elfogad:

8591

**Dr. Bernolák Károly, Haraszt, Szepesm.**

Prima, nyitramegyei, uradalmi

### HANNA-ÁRPA

vetési célra, **FLEISCHL SAMU** gabonakereskedő cégénél, Budapest, Szabadság-tér 16., jutányos árban beszerezhető. 314

UPTON SINCLAIR

### A POSVÁNY

(THE JUNGLE) című híres amerikai regénye kapható a "PÁTRIA" könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25.

A kit a kivándorlás kérdése érdekel, olvassa el e regényt. Ára 4 korona. Bérmentes küldéssel 4 kor. 20 fillér.

**Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete**

BUDAPEST (Központi vásarcarnok)

Iszogatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít hecsféléket, baromfi, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt mézet és MINDENMÉLYÉLELMICZIKKÉK. Erdőbor-értékesítő osztály. Égetett szeszok értékesítése.

A Magyar Országos Mezőgazdasági Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. Mindenemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

**Eladó peronoszpóra-mentes burgonya.**

A mi-osi uradalom eladásra bocsátja az alant, importált mag után termelt, kézzel válogatott burgonyafajtákat, métermázsánként 7 koronáért az Zalabér állomás, vevő által frankó állítandó zsákokban, 1908 tavaszszal szállítva, 100 kilogrammos legkisebb mennyiségben. **Professor Märker:** fehér husu, magas keményítőtartalma, bőtermő. **Wolmann:** vörös színű, nagyon keresett faj ipari célokra. **Industrie:** sárga husu, ugy étkezési, mint ipari célra nagyon alkalmas faj. **Up to date:** igen keresett fehér husu burgonya, nagyon bőtermő, étkezési célra a bécsi piacon nagyon keresett. **Cymbal:** korán érő, sárga husu, bőtermő étkezési faj. **Ascher.** **P. Krüger és Weisse-Königin:** mindhárom faj ugy étkezési, mint ipari célra nagyon alkalmas. **Eigenheimer, Avenir:** Hollandi tenyésztések, korai, sárga husu; továbbá az ismert **Magyar-Kincs** fajtát, mely 1906-ban Agnellitől hozott eredeti mag termése, bő termő, magas keményítőtartalommal, ugy szintén **Agnelli Pannóniaja**, sárga husu, korai. Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogadják.

Uradalmi intézőség Mikosdpuszta, per Zalabér.

Most jelent meg

**A MAGYAR GAZDASÁGI SZAKIRODALOM KÖNYVJEGYZÉKE 1908.**

Kiadja a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Kívánatra ingyen küldjük.

**Préselt szénát és szalmát**

bérmentve minden állomásra szállít:

**Guttman Jakab**

takarmány-nagykereskedő

Budapest, VIII., Bezerédi-u. 4.

Telefon 88-49.

**CSODÁS!**

A Bonodor folyadék a legbiztosabb árnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. **Elegysulyu 5 kg. csomag bérmentve 7-50 K.** (Elegendő 1 évre.) 1 kg. próbacsomag **2-50 K. csomagolással, szállítás nélkül.** A Bonodor por vízeldek azonnali szagtalanítására kitűnő szer. 5 kilós postacsomag **2-50 K.** 1 kilós próbacsomag **2 K.** csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvé tel. Számos elismerőlevél.

Vezérképviselő:

**FODOR FERENCZ**

Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40 H.

**TAKARMÁNY ÉS TELELTETÉSI AJANLATOK ÉS KERESLETEK**

csimű rovatot nyitottunk lapunkban, mely rovatban a kishirdetések ugyanolyan árszámítás mellett közöltnék, mint a kishirdetések. Ezen rovat nyitása által az a célunk, hogy a t. gazdaközönség feltűnő helyen tehesse közzé ily irányú kishirdetéseit.

Kérjük a t. gazdaközönséget,

**akinek eladó szénája, szalmája van, aki állatokat teleltetésre elvállal, aki szénát, szalmát venni akar,**

keresse fel hirdetésével e rovatot.

**Takarmány kínálat**

**Eladó 1700 mázsa elsősorú uradalmi széna, továbbá egy rendkívül osonfú tenyésztésre alkalmas fekete heigai menesikó Gúrberger Albertügynök, N. g. kanizsán.**

**Eladó 600 mázsa herés árpa-szalma, 1000 mázsa búzaszalma, Lopusnyaki uradalom, vasut és posta Hunyaddobra. 3253**

**Eladó pinkamindszenti gazdaságban 3000 q prima széna és sarju bármily mennyiségben. Vasutállomás helyben, Vas m. 308**

**Tavaszi árpa- és zabszalma 2500 mázsa a tamásdai uradalomnál eladó. Vevő által préseltve és uradalom által ilye állomásra szállítva. Megkeresések uradalmi főintézőséghez Tamásda, posta Nagy-Zerind küldendők 3336**

**Préselt búzaszalmát és zabszalmát**

szállít elsősorú minőségben és legolcsóbban

**Ehrenreich Béla Bajmok (Bácska). 0808**

**Szalma**

10,000 métermázsza buza- és rozs-, 2000 mm. árpa- és zabszalma eladó. A téli szalma 300, a nyári 500 kor. 100 métermázsánként (egy wagon) wagonba rakva, a vevő ponyváival lekötve préselt állapotban. Oly reflektánsok, kik saját gőzpréssükkel préselhetnek, a téli szalmát 250 kor.-ért kaphatják wagononként.

**= Nád =**

1000 kévénkint 240 kor. wagonba rakva, vevő ponyváival lekötve. Egy wagonba, annak nagysága szerint 1000-1300 kévé rakható be.

Az árak az vasutállomás Székelyhid értendőek az árnak előleges beküldése mellett

**Gróf Stubenberg József**

székelyhídi uradalmának számtartól hivatala:

**GAZDÁK FIGYELMÉBE!!**

UJDONSÁG! UJDONSÁG!

Most jelent meg: **ÁLLAT-EGÉSZSÉGTAN.**

223 ábrával. Állattenyésztő és állattartó gazdák és szakiskolai tanulók használatára írta:

**MONOSTORI KAROLY**

okl. állatorvos, a m. kir. Állatorvos főiskolán az állattenyésztés ny. r. tanára.

A MŰ ÁRA: **7 KORONA.**

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

**Sertéseladások és vételek** legjobban és legpontosabban eszközöltetnek sovány vagy hizott állapotban

**URL REZSŐ**

sertésbizomány nál Budapest, VIII., Berkocs-u. 12.

Telefon: 97-05 Interurbán.

Felvilágosításul kérem:  

**HIRDETMÉNY.**

Eladásra kerül nagy mennyiségben első osztályú **sima és gyökeres Riparia Portalis, Vitis Solonis és Rupestris Monticola alanyvessző** Továbbá ily alanyokon készült első osztályú **gyökeres fásoltvány** a legkitűnőbb csemege- és borfajokban; ugy szintén **sima és gyökeres hazai szőlővessző.**

Fajtisztaságért kezességét vállalunk.

**Badacsony - szentgyörgyhegyi szőlőoltványtelep, Tapolcza, Zala megye.**

**Mezőgazdasági szakkönyvkereskedés**

és értékesítés. 79 rajzzal. Írta: Molnár István. Vásonkötésben K 5 20 előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

**Egyetlen gazdaságból sem szabad hiányozni:**

**Balassa Frigyes:**

**A cséplőgépek szerkezete és kezelése**

csimű szakkönyvnek, mely második kiadásban, javított és bővített tartalommal, valamint számos új ábrával gazdagítva most jelent meg.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. miniszter ur ezen a könyvpiacon egyedül álló szakmunkát az összes gazdasági egyesületek és gazdakörök figyelmébe ajánlotta.

Ára bérmentes küldéssel 6 korona 30 fillér.

Megrendelhető a „PÁTRIA” részvénytársaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői ut 25. szám.

hag  
ny  
3 é

g  
b

a g  
urad  
C

Gróf  
Gusz  
sága

vörös  
ÜSZ

1-2-  
vábbá  
való  
szinté

tel

a leg  
egyész  
menny  
alkoz

Spitz

Előre  
Bod

Ök

1-2-3  
vábbá  
romba  
röket  
vagy fr  
ket a  
ban egy  
mily me  
vállkoz

Nelzer

T

Bor  
friss  
és teny  
nyos áro  
hétén ké  
csütörtök  
lók Kispé

Telef

Levél-

Flasch

4748 teh

Bpest, F

A gulyatenyészet felhagyása miatt egy gyönyörű testalkatu, erős, 3 éves

# gulyabeli bika

a gróf Wenckheim-féle uradalomból Békés-Csaba eladó.

Gróf Normann-Ehrenfels Gusztáv uradalmi igazgató-sága Bizovac, Szlavónia.



Elsőrendű fajjellegű

## vöröstarka ökor és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra v. járumba való tarka ökröket, ugyancsak hasas v. friss fejős

## teheneket

legutányosabb árban egyesség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk

Spitzer és Weller

Kis-Czell



Elsőrendű

## Bonyhádi faj vöröstarka ökor- és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra vagy járumba való tarka ökröket, ugyancsak hasas vagy friss fejős teheneket a legutányosabb árban egyesség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozik

Nelzer Antal, Dombóvár Tolna megye.



## Bonyhádi friss fejős-tehenek és tenyészbikák

jutányosáron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Írtalók Kispesten, Üllői-ut 24. Telefon: Kispeszt 1.

Levél- és sürgönyezim:

Flaschner Sándor 4748 tehenkereskedő Bpest, Ferencz-körút 40.

## FARAGO ADOLF

szarvasmarha-, juh- és sertés-ügynök BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 32. sz. Telefon 76-85. Elfogadja a tisztelt gazdaközönség megbízását hízott, hizlatni való és növendék szarvasmarhák, fejős tehenek, juhok és sertések adás-vételének közvetítésére. Sikeres elintézés! Díjtalan felvilágosítás.



Somogy megyei tőz gazdaságaimból tenyésztésre kiválóan alkalmas 1, 2, 3 nyaras gyorsnövésű

## cseh pontyot

és mindenemű tenyészhalt ajánlok. 6941

Dr. HIRSCH ALFRÉD Budapest, V., Alkotmány-utca 10. sz.

## Vegyesek

Korai oszlopt augusztus elejéig elváltatok 8 Hb benzín lokomobilis garnitúrával. Ajánlatok "Cséplés" jellegű alatt poste restante Kővecsevár kerek. 3307

## Eladás

Alkalmi zongoravétel Bönenderfer Schwoighoffer Kora Wirtl kiváló esztergálygyártmányú 300 forintosnál feljebb. Pianó 160 ft, új zongora, vagy pianó 250 ft-től feljebb, minden árban. Zongora-, oximbalombangolások helyben és vidéken, szarvasmarhák, juhok, sertések gyorsan és olcsón esztergálytárnak. REMENYI MIHÁLY a Magyar Kir. Zeneakadémia szállítója, BUDAPEST, VI., Király-utca 58 5473

Gödöllön közvetlen a vasut és szép árnyas liget mellett 2 bérház eladó. Egyik ház 4 szob, hozzávaló összes melléképületek, parkírozott udvar elkülönített gazdasági udvarból áll. Ugyanott a másik bérház 4 lakással, melyek évi bére 1100 korona, szintén eladó. Bővebb értesítés "Ház" jellegű alatt a kiadóhivatalban nyerhető.

Edzetti, szabadban tenyésztett, fekete aranyosára és színtiszta hófehér orngintójakok darabja 50 fillér. Pepiner állatok tojásai 1 kor. Böventőli Emdeni-Olász libatojások drjja 1 kor. Prima pekingsi kacatojások drjja 40 fillér. Rázásmentes csomagolás 12 darabon kezdve ingyen. Lapsnyaki uradalom, posta Hunyaddobra, 3244

Eladó vetőmag! Kétféle Duppani zab q-ja 17 kor., minősége 52 kg. Hanna árpa q-ja 15 kor., minősége 72 kg. Nagyszemű lencse 50 kor. q-ja. Koránérő székely tengeri 20 kor. q-ja. Réty-Erész tevény állomásra szállítva a vevő zskájába Hádnagy Gyula föld-birtokos Dálnok, Háromszék m. 3266

Eladó vetőmag-árpa, eredeti uttermésű Hanna árpa a tavaszi vetéshez q-ként a 18 korona Kapható Olthay Guidó szentgyörgyvári gazdaságban. Szállítás Zala-Apáti vasútállomásról a vevő által franco állított zskákban. 3292

Eladó birtok. Szatmár megyében Szatmár városától kecsin félóra, vasut mellett, 95 hold tisztán szántóföldből álló prima birtok. Uri lakás, istállók, gazdasági felszereléssel 19 ezer forintért, 1000 forint készpénzzel, megvehető. Rác Gyula Mikola, Szatmár m. 3273

Elsőrendű pergettett méz eladó Bányfy Albert báró választói méhészből, q-kint 90 koronáért, szállítás nélkül. Szíves megrendelések a választói uradalmi intézőséghez kértetnek. 3290

Burgonyaszárítógép. német gyártású, 3 éves, 2 méter magas, 2-3 csemeti erős, ezrenként 40 korona, 2/4 méter magas, 3-4 csemeti erős, ezrenként 60 korona. Ugyanott egy darab 4 éves, jó hágozóképesü telivér borzderes schwitz-fajta tenyészbika 500 koronáért eladó. 3349

55 holdas birtok. Pest megyében fehé homok föld, kiválóan szőlőművelésre igen alkalmas, egyszerű lakházzal haláléret miatt kedvezményes ár mellett eladó. Ajánlatok "Kedvezményes vétel" alatt Sikra hár-detését iródjába, Váci-kört 33. kérének. 3318

Eladó sorfának való 3-4 éves jegygyertya. 3500 db fekete, 500 db simonia és 10.000 db sudár jegygye. Venni szándékozónak készpénzzel szolgá felvilágosítás-sal a Faddi gazdaság. Posta és távirat Fadd, Tolna megye. 3302

Még a készlet tart, eladok la tavaszi búkkönyvmagot ab Tápió-Györgye állomás 19 koronáért métermázsánként, a vevő zskájában szállítva. Levélczim: Kolman Károly, Tápió-Szele. 3059

Ákácztacsomete 2 éves mag-tett, 1 1/2 méter magas, ezrenként 20 korona, 3 éves, 2 méter magas, 2-3 csemeti erős, ezrenként 40 korona, 2/4 méter magas, 3-4 csemeti erős, ezrenként 60 korona. Ugyanott egy darab 4 éves, jó hágozóképesü telivér borzderes schwitz-fajta tenyészbika 500 koronáért eladó. 3349

Eladók most tavaszi szállításra akácztacsometek, 13 éves gyökér-hajtás) szakszakként ab Sáros vasútállomás 25 koronáért Esterházy László gróf jószágigazgató-ságánál Sáros, Fejér megye. Ugyanott egy darab 4 éves, jó hágozóképesü telivér borzderes schwitz-fajta tenyészbika 500 koronáért eladó. 3349

Gróf Zichy Sárszentmiklósi gépjárató műhelyben eladó egy teljesen felszerelt stabil benzín-motor járműben. Vasutállomás Sárszentmiklós, posta Sárszentmiklós. Intézőség. 3343

A felaranyosi gazdaságban eladó körülbelül 100 q. óriás munnar-mag tenyésztésre. Ára q-ként vevő zskájában ab Csallóköz, Aranyos állomás 25 korona. 3334

Eladó óriás muharmag míg a készlet tart 100 kilónként 25 korona, vevő zskájában vasut-ra szállítva, 40 mázsá, olasz seprűi csirokszárdli, egy 3 lóerejű benzín-motor, stabil, villanygyújtóval. Sipos István intéző Aranyos, Komárom megye. 3335

## Eredeti Hanna vetőárpat

ajánl FR. VODICKA föld-birtokos, Smrzitz i. d. Hanna, Mähren. 271

## 1085 holdas prima birtok,

közel vasúthoz, urilak, park, gazdasági épületekkel, czukorrépa, tejgazdaság és állattenyésztés kultiválható, 10.000 forintért, adóval együtt, a tulajdonostól bérbeadó. Csak reális reflektánsnak közelebb-öt Österreicher Bernátnál, Nagykanizsa. 220/c

## Most jelent meg a Tejgazdasági Zsebnaptár az 1908. évre.

Szerkesztő Jozeuszky Pál az OMGE ügyvezető-titkára. A tejgazdasággal (állattenyésztés, állategészségügy, takarmányozás, tejkezelés, vaj- és sajtkészítés) kapcsolatos minden kérdést fel-ölel. Tejgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen a Tej-gazdasági Zsebnaptár. Bolti ára 4 K. - A "Patria" iró. váll. Budapest, Üllői-ut 25.) vagy a Tejgazdasági Zsebnaptár kiadó-hivatalánál megrendelve, ajánlati küldőssel 3 K 65 fillér. 3272

## Fiedler János lenfonógyára

## Komárom vesz nyers lenkórót

szál-nyeréshez, valamint kaszált és géppel csépeelt lenszalmát,

tetszés szerinti mennyiségben és elad eredeti (pernai)

## orosz lenmagot.

A Herrmann-féle gazdálkodási rendszer és tengeritermelési mód ismertetése. Irta: Gyárfás József. 1,70 K előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

"Szepességi kárpáti fenyőborovicska, valódi, legfinomabb, régi, gyógyerejű, különlegesség, egyike a legégszesebb italoknak, kitűnő szer gyomorj ellen, hatátság étvágygerjesztő és gyomorerosító, a vesék működésére szerfelett kedvező hatása, postakorsója bérmentve, utánvét mellett 9 kor. 50 fillér. Ganovszky Gusztáv fenyőborovicska-gőzfőzde-társaság Szepesszombat. (Szepes m.) 166

Eladó óriás muharmag míg a készlet tart 100 kilónként 25 korona, vevő zskájában vasut-ra szállítva, 40 mázsá, olasz seprűi csirokszárdli, egy 3 lóerejű benzín-motor, stabil, villanygyújtóval. Sipos István intéző Aranyos, Komárom megye. 3335



Tejgazdaság. Kézikönyv gyártó és tejszövetkezetek részére. Írták: Sierbán János és dr. Koerter István. Vázonkötésben K 5.20 előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Pestmegyei Gyón községben közvetlen vasutállomás mellett 36 holdas, csinos nyárlakkal és vinezellériakkal ellátott

## Szóló szabad kézből eladó,

esetleg kisebb budapesti bérház ellen becserelehető.

Felvilágosítást ad!

Fekete Henrik építési vállalkozó Budapest, Felsőerdősor 11. 302

## Remek szép duppani vetőmagzabot

ajánl métermázsánként 20 koronáért ab Bányfyhunyad vevő zskájában, dr. gróf Bányfy Miklós zentelkei gazdasága. Kívánatra mintát küld Nagy Sándor intéző, Zentelke, u. p. Bányfyhu. yad. 3180

Tavaszi vetésre ajánlok eredeti HANNA

## vetőárpat

Kubicek Ferencz, földbirtokos, Celechovitz, Mähren. 3333

## Legolcsóbb szakkönyvek!!

Pataki Béla: A méhészet vezérelvei. Ára: 30 f.

Pállkás Béla: A szőlő ellenségei. Ára: 30 f.

Szász János: Utmutató a gyümölcsfenyésztésről és a fák neveléséről. Ára: 30 f.

A három füzetet együttvéve 90 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítjuk.

"Patria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése, BUDAPEST, IX. ker., Üllői-ut 25. sz.

Világhírű a szabadalm 18 államban.



## Stádel-Torkos földmérő-taliga

kapható Stádel gépgyárban, Győrött.

## Eladó vetőmagzab.

A mikosdi uradalom eladásra bocsátja az alanti eredeti uttermésű vetőmagzabot, métermázsánként 21 koronával ab Zala-bér állomás, vevő által franco állítandó zskákban, 1908 tavasz-szal szállítva. Duppal, Milton, Ligovó, Loutowitz Előjegyzéseket a vételár 20%-ának beküldése mellett elfogad: Uradalmi Intézőség Mikosd-puszta, per Zalabér. 207



## KELTETŐGÉPEK

díjtalanul próbára. Keltető-gépek a legjobbak és legolcsóbbak. Keltetőgépek sok száz kitűnő bizonyítvány és ajánlatok egész Ausztria és Magyarországból, melyek bárkinek díjtalanul megküldetnek. Keltetőgépek tyúk-, liba-, fogoly-, fácán- és kacatojásokhoz. Keltetőgépek részletfizetésre. Keltetőgépek szabadalmazva Ausztriában és Magyarországon. - Egyedüli készítője G. Mücke, Reisen-berg 2. szám, bol Wien. - Ezen szakmában egyedüli gyár 6904

## LEGYEK

konyhából, kamrából, mé-szarszékéből, istállóból, vágóhídről biztosan elűzet-nek, ha a falakat

## LEGY-BONODORRAL

meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. - Egy kiló elegendő 25 m<sup>2</sup>-méterre, 5 kg. leírással 6 kor. franco utánvétellel. Megrendelhető FODOR FERENCZNEL Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. Számos elismerőlevél. 287

A meteorologia és a mező-gazdaság. Irta: ifj. Konkoly Thege Miklós. K 1.20 előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereske-dése Budapest, IX., Üllői-ut 25.

## Vétel

Burgonyát veszek és eladok minden fajban, vető, étkezési és gyári burgonyát, a vevő vagy eladó állomásáról. Kérdezőkérdekek vagy ajánlatok kértetnek Polák L. burgonya exporteur, Bonyhád. 307

Tejtermelők figyelmébe! Tejet, bármily mennyiségben, legmagasabb árban, azonnali szállításra is veszek ifj. Fleischmann Salamon, Király-u. 12. Tejeskannákat és egyéb gazdasági berendezést meg-vételre keresek. 3326

Fűzösszövetel. Kosár-fonáshoz nagymennyiségű hámozatlan fűz-essző szakszerű barackkosarak készítésére. Ajánlatokat elfogad a Kecskeméti Gazdasági Egyesület titkársága, vagy a Kosárpári R.-T. Kecskemeten. 3277

## Lenmagot

minden vidéki állomáson, legmagasabb árak mellett vásárol 5667

## Krausz Hugó

tarménykiváltó üzlete Budapest, V. Szabadság-tér 6. Csakis árakkal megjelölt követelésekkel ellátott ajánlatokat veszek tekintetbe.

## Kiültetni való 400-500 darab Tilia grandifolia csemetét

(1-80-2 m. magasat) keresek megvételre. Cím a kiadóhivatalban. 3276

## Bérlet

Bérletadás! 2000 holdas bér-telej felszerelés, őszi és tavaszi vetéssel, kedvező feltételek mellett május hóban átadó. Cím a kiadó-hivatalban megtudható. 3306

Alkalmas bérlet nyugdíjasok-élmel Pozsony-tól egy órányira, szép, kb. 15 holdas kertben álló urilak kereskedelmi kertszettel együtt, több évre szonmal haszon-berbe adandó előnyös feltételek mellett. Öv. Kempner Mihályné Nagy-Jóka, Pozsony m. 3332

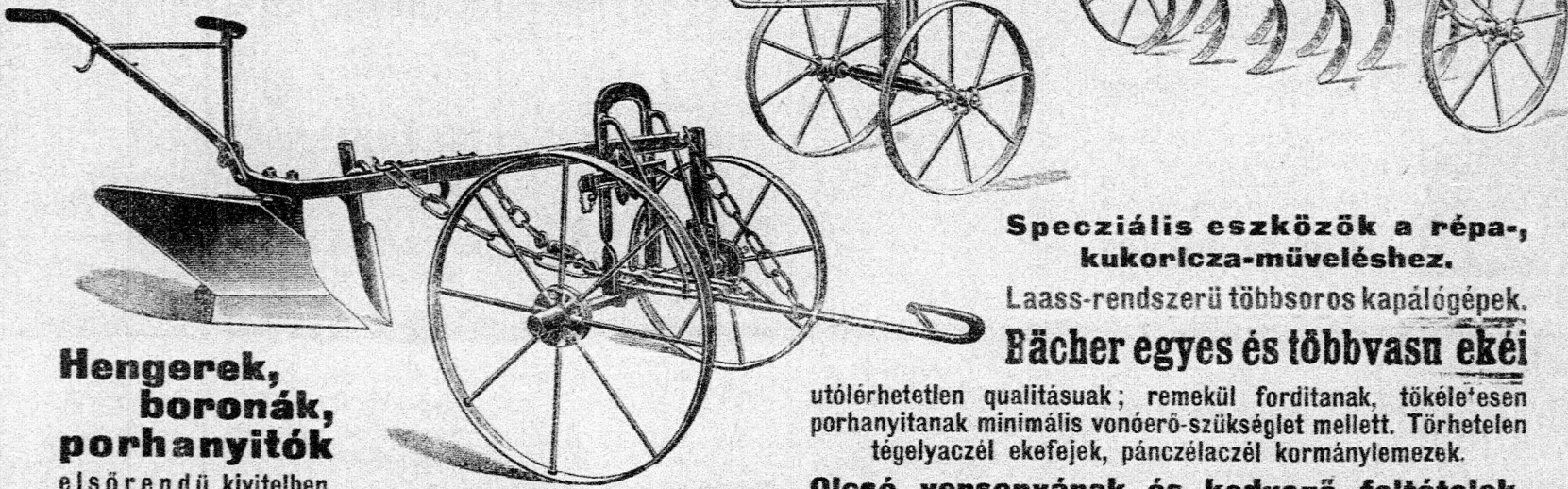
300-400 holdas jó föld-birtok bérbe, esetleg 200 holdas meg-vételre, lehetőleg magyar lakta vidéken, vasutállomás és postahöz közel, tavaszi átvételre, instruk-cióval együtt felszerelve és árral megjelölt kerestetik. Megker-éssek Kántzy, Russ, Hunyad megyébe küldendők. 3333

## A tavaszi talajelőkészítés legczélszerűbb eszköze a **RUGALMAS FOGU KULTIVÁTOR**

mélyjáratszabályozó - emeltyüvel.

Több ezer darab legnagyobb megalégedésre használatban.

Modern talaj- és rétművelő eszközök.



**Hengerek,  
boronák,  
porhanyítók**  
elsőrendű kivitelben.

Specziális eszközök a répa-  
kukoricza-műveléshez.

Laass-rendszerű többsoros kapálógépek.

**Bächer egyes és többvasú ekei**

utólérhetetlen minőségűek; remekül fordítanak, tökéletesen  
porhanyítanak minimális vonóerő-szükséglet mellett. Törhetetlen  
tégelyacél ekefejek, páncélacél kormánylemezek.

Olcsó versenyárak és kedvező feltételek.

**BÄCHER RUDOLF** specziális eke- és talajművelő-eszközök gyára.  
Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

## Az „eredeti Melichar“-gyártmányú **„UNICUM DRILL“** páros sorszámú **„UNICUM DRILL“** a jelenkor legtökéletesebb sorvetőgépe.

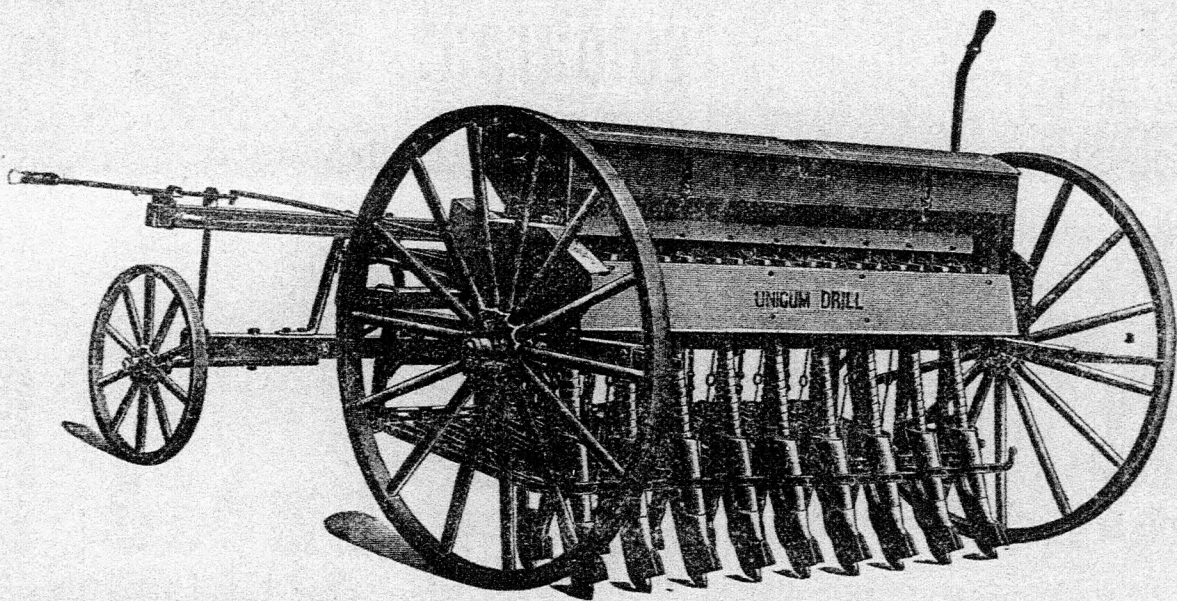
Utólérhetetlenül precíz vetés, hegynek-völgynek teljesen egyforma, ideálisan tökéletes magelosztás, végtelen könnyű és biztos kormányzás, feltűnően csekély vonóerőszükséglet, szilárd kivitel, elsőrendű anyag, bámulatosan egyszerű szerkezet és könnyű kezelés ama jellegzetes tulajdonságok, melyeknek ezen sorvetőgép általános kedveltségét köszönheti. Több mint 32000 db használatban. Számtalan elsőrendű kitüntetés és sok száz elismerőlevél a világ minden részéből.

Ujabb specziálisítások:

Mütrágyaszórógépek és mütrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek.

Különleges répa- és kukorica-amerikai rendszerű kukorica-fészekbevetők (a Hermann-féle művelésmóddhoz).

Chiliszórók a cukorrépa fejtrágyázásához.



**MELICHAR FERENCZ** sorvető- és mütrágyaszóró-gépek gyára.  
Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND.**

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Föld...  
Dij...  
A...  
és...  
K...  
birt...  
figye...  
állás...  
helyb...  
böző...  
gyez...  
Az...  
dij...  
osot...  
zető...  
lásra...  
tet a...  
az il...  
sokat...  
sok...  
meg...  
Tisz...  
birt...  
kat...  
sok...  
iro...  
kő...  
igé...  
ked...  
A. M...  
Ors...  
Bet...  
Bere...  
jere...  
latok...  
nek...  
gos...  
Gazd...  
megjel...  
alkalm...  
gazdat...  
Szurd...  
Göze...  
Zsigm...  
Veszpr...  
bizony...  
czimre...  
Gazd...  
van...  
Tolna...  
tatik...  
intézet...  
német...  
tökéle...  
teljes...  
tés...  
János...  
vámeg...  
Gépes...  
apátság...  
április...  
sajt...  
a...  
lékhan...  
Legény...  
höz...  
dők...  
Gazda...  
das...  
nős...  
kis...  
gazdas...  
képessé...  
tal...  
melés...  
ma...  
teljes...  
gyaron...  
beszél...  
értenek...  
kezelés...  
ben...  
másolat...  
a...  
évi...  
Gyula...  
Temes...  
solatok...  
Gazda...  
szab...  
helyen...  
pésre...  
tész...  
József...  
küldend...  
Gözeke...  
évi...  
nyitvány...  
dalomhoz...  
küldend...  
Keres...  
némileg...  
ért...  
Götein...

# KIS HIRDETÉSEK

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szög 4 fillér, kövér betűkkel minden szög 8 fillér beiktatásunként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

Hirdetési ár 25 szög 1 korona, ezen felül minden szög 4 fillér, kövér betűkkel minden szög 8 fillér beiktatásunként. A legkisebb hirdetési díj 1 korona.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csak a munkaadó bírtoKos vagy bérleK címének kiállításával közlünk. Kis HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

### Földbirtokosok figyelmébe!

**Díjmentes állásközvetítés!**  
**A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete** (Budapest, IX., Üllői-ut. 25.) felhívja a t. birtokos és bérleK urak figyelmét

állást közvetítő osztályára, helyben gazdatisztok a legkülönbözőbb állásokra elő vannak jegezve. Az állásközvetítés teljesen díjmentes. Magokosok esetén az egyesület ügyvezetősége a betöltendő állásra megfelelő gazdatisztot ajánl s a tulajdonosnak az illetők bizonyítványát eladja és az illetők munkabérszámláira vonatkozó adatokat megküldi.

Tisztelettel felkérjük a t. birtokos és bérleK urakat, hogy gazdatiszt állások betöltése esetén alulírott egyesület állásközvetítő osztályát igénybe vonni szíveskedjenek.

A Magyar Gazdatisztok és Erdőgazdák Országos Egyesülete elnöksége.

### Betöltendő állás

**Béresgazda** több évi gyakorlattal április elsőjére felvétetik, bizonyítványát eladja, melyek vissza nem küldendők Kishorgosi bérlegadás, Horgos czimzendeK. 3230

**Gazdatiszt** 28-30 éves, nőtlen, eszes magyaros megjelölés, azonnal maradó alkalmazást talál. Füst Lajos gazdatiszt, posta és személyállomás Szurdokpáspóki, Heves megye. 3231

**Gözekegépész** és fűtő felvételre a Székelyudvarhelyi Zsigmond gazdaságban Mezőlak, Veszprém megye. Kérvények bizonyítványokkal fenti címre küldendők. 3297

**Gazdasági irnoki** állás üresedésben van egy 2500 holdas birtokban, Tolna vármegyében. Megkérve, hogy az illető a gazdasági intézetet jó sikerrel végezte. A német nyelvet szótban és írásban tökéletesen bírja. Javadalmazása teljes ellátás és 600 kor. évi fizetés. Pályázatok küldendők Zöld János kaszárának Szentes, Tolna vármegye. 3293

**Gépezés-kovács** kerestetik a szentjohanni apátság uralomába folyó év április 1-re. A kovácsmunkához saját szerszámai kötelesek használni, a cséplés után pedig külön jutalékban részesül. Megkeresések Legény Oszkár uradalmi intézőhöz Szentjohann, Bihar m. küldendők. 3296

**Gazdatiszt** felvétetik 1908. július 1-re 1900 holdas gazdaságba. Pályázhatnak olyanok, kis családú egyének, kik a gazdaság önálló vezetésére való képességüket több évi gyakorlati igazolással tudják, a növénytermelés összes ágaiában, a szarvasmarha-, ló- és sertéstenyésztésben teljes jártassággal bírnak s a magyaron kívül németül és románul beszélni tudnak vagy legalább értenek. Az erdő és oltványozás kezelésében jártas egyének előnyben részesülnek. Bizonyítvány-másolatokkal felszerelt pályázatok a fizetési igények megjelölésével 1. évi márczius 15-ig Manasz Gyula földbirtokoshoz Klapodla, Temes megye beküldendők. A másolatok vissza nem adandók. 3294

**Gazdát** keresek, megbízható, erőfeszítő, április elsőjére felvételre. Bizonyítvány-másolatok felszerelésével Braum Józsefhez Szentgyörgy, Somogy küldendők. 3331

**Gözekegépész** és fűtő kerestetik a Sárói uradalomhoz Nagy-Sáro, Bars m. küldendők. 3330

**Keresek** egy gépezés-kovácsot saját szerszámaival, ki nemleges a bogárnármunkához is ért. Április elsőjére kell lépni. Goitein Dávid, Ada. 3328

### Gözeke-gépész,

a ki úgy szerű kijavításában, gépek szakmái munkálatok, szakszolgálatok, közléseiben, kellő gyakorlattal bír, kerestetik azonnali belépésre. Ajánlkozók küldjék bizonyítvány-másolatokat a Csabacsüdi uradalmi számtartól hivatalnak Csabacsüd, Békés m. 3327

**Gazdasági gyakornok**, kezes, 18 éves, ki gazdasági intézetre készült és a magyar nyelven kívül a németet is tökéletesen bírja, márczius 1-én felvétetik. Havi fizetés 30 korona, szabad lakás, fűtés, teljes ellátás (mosásán kívül). Kérvények gróf Batthyány Tivadar lajtalusi uradalomhoz intézendők. 3329

### Állást keresők

**Önálló** intézői állást keres egy róm. kath. vallású, 38 éves, magyar-óvári gazdasági akadémiát végzett, önálló állásban lévő gazdatiszt, aki helyét változott családi körülményei folytán, változtatni kénytelen. Állást folyó évi július elsőjére foglalná el. Szíves megkereséseket L. O. jellege alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3224

**Állást keres** 35 éves, 15 évi gyakorlattal bíró, elméletileg és gyakorlatilag képzett szőlész, gazdasági gazdász, ki a szőlőszót, borászat, gyümölcsészet minden néven nevezendő ágában, a mai kor igényei szerint teljesen jártas, ugyancsak a mezőgazdaságban és állattenyésztésben, valamint az irdai területeken. Szíves megkereséseket „Erőfeszítő” jellege alatt kér. 3088

**Gazdatiszt** állást keres azonnali belépésre. 11 évi gyakorlattal, kassai tanintézetnél gyakorlati vizsgát jó eredménnyel tett, 35 éves, római katolikus, nőtlen, gyermektelen, ki magyar, német és szerb nyelvet szótban és írásban tökéletesen bírja, teljesen megbízható, erőfeszítő, józan életmódot él, nem ismerek, gazdaság önálló vezetését és könyvvitelt teljesen érti, gyakorlati nagy intenzívon kezelte gazdaságokban szeres. Szíves megkereséseket „Ellamert jó gazda” jel alatt a kiadóhivatalba. 3222

**Gazdasági irnoki** vagy segédintézői állást keres középkorú, kiscsaládú, gyakorlatilag képzett, keresztény egyén. Megkereséseket kérek: B. K. Budapest, Városmajor-u. 49. sz. II. em. 6. alá címezni. 3222

**Öklevales** családos műkertész keres állandó alkalmazást, beszéli a magyar és német nyelvet, nagyobb műkertészetekben hosszabb időtök sikeresen töltötte, a gombatenyésztésben speciális kintű bizonyítványokkal rendelkezik. Megkereséseket a kiadóba kéretnek. 3166

**Ispáni** állást keres azonnali belépésre 13 évi gyakorlattal, földmives- és tejjgazdász, szakszolgálat végzettségű, nő, kiscsaládú, református gazdatiszt. Czinkorépa, dohánytermelésben, tehén- és hizlalásban, könyvvezetésben teljesen jártas. Utóbb egy középirtokot kezelte önállóan. Megkereséseket „Ispán” czímen a kiadóhivatalba továbbít. 3260

**Kulcsári** állást keres azonnali belépéssel, 32 éves, kiscsaládú, 10 évi praxissal, ki az irdai területeket önállóan végzi, és az összes gazdasági dolgokban gyakorlati bír. Czím: Uradalmi kulcsár Apáca-Szakállas, Komárom megye. 3281

**Állást keres** gépezés-kovács, ki már nagyobb uradalomban volt alkalmazva és minden gazdasági gépek és eszközökhöz ért. Czím: Bíró János, Pest-Pilis. 3287

**Gépezés-kovács** állást keresek, ki már nagyobb uradalomban volt alkalmazva és minden gazdasági gépek és eszközökhöz ért. Czím: Bíró János, Pest-Pilis. 3287

### Szőlőkezelő

állást keres márczius 1-ére egy föltételül megbízható, józan, erőfeszítő, szorgalmas és erélyes fiatal agglégény, aki a középiskola m. kir. állami szőlészeti szakszolgálat kiváló sikerrel végezte; a köztét és immunis talaju szőlők modern újalakítását és szabályszerű metszését és kezelését korrektek érti, egy a gyümölcsfakertesét és méhészetben is perekte és önállóan működni és irányítani képes. Több évi kintű gyakorlatról ösöd bizonyítványt előkelő főúri uradalománál szereszte. Szíves megkereséseket eszedik Török Győző Budaörs, Erzsébetvá. 3235

**Földmivesiskolát** végzett, 24 éves, nőtlen, 7 évi gyakorlattal bír Pest melletti nagyobb tehénüzettel rendelkező, elfogad külső- és irányítási képes. Több évfoglalással háztartást is vezetett. B. J. Vécse, Pest m. 3286

**Intézői**, ispani állást keres 23 éves, nőtlen, 12 évi gyakorlattal bíró, 43 éves, nőtlen, gyermektelen gazdasági Keszthelyen gyakorlati vizsgát tett. Szíves megkereséseket kér. „Vizsgázott” jellege alatt a kiadóhivatalba. 3285

**Szorgalmas** és erélyes ref. vallású, 21 éves, nőtlen ifjú, földmivesiskolát jó sikerrel végzett, kelő gazdasági gyakorlati rendelkezik, annál inkább is, mert kiskorától fogva gazdaságban nevelkedett, szintén gazdaságban megfelelő állást keres. Igénybevevőknek szíves megkereséseket küldök Miklós Mezőtur, Virág-utca 34. sz. 3283

**31 éves** izraelita gazdatiszt, ki magánosan alkalmazva, nőtlen, 13 éves, nőtlen, kiscsaládú állást keres. Czím: Balla, Budapest, IV. ker., Sütőutca 2. 3314

**Urasági** inas, nő, kis családdal, állást keres április elsőjére, beszéli magyarul, románul, kezeset németül, nyolc éves bizonyítványt rendelkezik, rófi háznál. Szíves megkereséseket a kiadóba kér. 3313

**Gazdaasszony** ajánlkozók magánosan urhoz 28 éves csinos leány, ki baromfi-tenyésztés iskolát végzett, igen jól főz és a gazdaasszonyi teendőket minden ágában jártas. Czím: Kovács Erzsike, Szentes, Pályaudvar. 3312

**Főtiszt** állást keres 36 éves nyitrai megyei gazdatiszt, tökéletesen jártas a gazdasági ügyekben, vállalkozókedvelő, józan életmódot él. Czím: a kiadóhivatalban. 3311

**Irnokkulesári**, esetleg hasonló er állást belépéssel földmivesiskolát teljesen végzett, 26 éves, kiscsaládú, tehénüzemben is jártas fiatal ember, aki a mezőgazdaságban, szőlészetben, könyvvezetésben teljesen jártas. R. K. kulcsár Füzés-Gyarmat, Polgárcsúfányi bérlegadásig cizmen kér. 3324

**Főtiszt** vagy intézői állást keresek, 30 évi gyakorlati képzett, megbízható, szíves megkereséseket „3316” szám alatt azonnali kiadóhivatalba továbbít. 3316

**Házvezetői** állást keres inas, 35 éves urnő, leginkább vidékre avagy pusztára menne magánosan urhoz. Összes háztelendőt, gyümölcsösök és kert kezelését igen jól érti, igényei igen szerények. Jó bánásmódra vágyik. Szíves megkereséseket kér a kiadóhivatalba „Intéző özegeye 101” jellege alatt. 3315

**Gazdasági intézői, ispani** állást keres azonnali v. későbbi belépésre ökleveles, róm. kath. vallású, 39 éves, gyermekkora óta gazdaságban nevelkedett, nőtlen kiváló fiatal ember, aki a mezőgazdaság minden ágában, valamint a könyvvezetésben is teljes jártassággal bír. Kívánatra felajánl az állás betöltésénél próbaidőt is. Czím: A. B. Zalavár. 3338

**Állást** keres egy 25 éves, nőtlen, gyermektelen malom, érti a benzín- és szivógázmotor önálló kezelését. Bármitkora belépethet. Csak állandó állásra reflektál. Czím: Erdei Peter molnár-mester, Nagymutk, u. p. Zaguzsán, Nagy-Szörény m. 3341

### Vizsgázott

gazdatiszt, 34 éves, nőtlen, 17 évi gyakorlat, r. kath., ki a magyar, német és tót nyelvet érti, állást keres. Szíves megkereséseket a lap kiadóhivatalába kéretnek „jó eredmény” jel alatt. 3339

**Önálló** ispani állást keres intelligens, nőtlen, 39 éves, erélyes és szolid, ir. vall., 12 1/2 évi nagy és belterjes uradalmaktól szerzett gyakorlattal azonnali belépésre is. Czím a kiadóhivatalban. 3343

**Intelligens** családból való, 3 éves gimnáziumot, földmivesiskolát végzett, 24 éves, hadmentes, r. kath. fiatal ember, 4 évi nagyobb belterjesen kezelt gazdaságban szerzett gyakorlattal mint segédintéző, vagy közgazdász, mint kezelő alkalmazást keres. Czím a kiadóhivatalban. 3340

**Segédintéző**, irnoki v. gyakorlati, noki állást keres azonnali v. későbbi belépésre, egy évi praxissal, tanintézetet végzett, magyarul és németül tud, rófi, kath. vallású, szerény igényű, ökl. gazdász. Czím a kiadóhivatalban. 3344

**Gazdatiszt** állást keres egy földmivesiskolát végzett, 15 évi praxissal, 35 éves, nőtlen, gyermektelen, rófi kath. kisigényű, teljesen megbízható, erélyes, józanéletű, fáradságot nem ismerő, gazdaság önálló vezetését és könyvvitelt teljesen érti, gazdaság összes ágában teljes gyakorlati bír, ugyanint állattenyésztést, hizlalást, növény-, dohány-, szőlő-, répatermelés, tehén- és gazdaság kezelését, kezeset magyarul, románul, kevésbé németül, az állást bármikor elfoglalhatja. Szíves megkereséseket a D. G. jellege alatt a lapkiadóhivatalba kér. 3342

**Ispáni** állást keres, kiscsaládú, keresztény gazdatiszt, ki már önállóan is működött. Belterjes üzemi gazdaságokból tizenegy évi gyakorlati bír. Földmives- és tejjgazdász szakszolgálatot végzett. Azonnali is belépethet. Megkereséseket a kiadóhivatal „Bérgazdaság” czímen továbbít. 3346

**Földmives-** és tejjgazdász állást keres, 33 éves, nőtlen, gazdatiszt, kezelő vagy segédintéző állást keres azonnali belépésre. Jönévi gazdaságokból, 14 évi gyakorlati bír. Megkereséseket „Ispán” czímen a kiadóhivatalba továbbít. 3347

### Állatok

**12 darab yorkshirei** begörögött, illetve malaczos fiatal anyadiszó és egy másfél éves kan, mind teljes egészében és a legszebb példányok kg-ja egy koronáért (vagy a többlet igézőnek) egymint vagy összesen eladók föltételül herceg Esterházy tenyésztéséből. Dér föld, u. p. Rézpekóvalom, vasutállomás Kőszeg. 3337

**Eladó** lovak méltóságos Esterházy Sándor gróf keményi méneseiből: 1 pár jesytelen angol félvér pejkancza 5 és 6 évesek, 15 magasak, áruk 1100 kor. 1 pár könnyűfogathoz alkalmas angol félvér, szürke herit és pejkancza, 15-3 magas, 8 évesek, 700 kor. 1 hibátlan félvér, irlandi erős hátsó, pejherit, 15-2 magas, 7 éves, 1000 kor. 1 pár dupla póni pejherit és kancza, 6 és 7 évesek, 1000 kor. Ertelekhezint az Urad. tisztartóságánál Pta-Kemenesen, u. p. Keniesen-Magasi, Vas m. 3264

**Eladó ménék.** Államilag engedélyezett, Venuell angol félvér, 4 éves, 182 cm. magas, világos pej szőri. Furozó 5 éves angol fajtájú 180 cm. sögésű. Kis csillaggal. Megtekinthető bármikor tanyámon Csölyös-Pusztá 54. számú. Posta Májsa, Post megye. Komoly vevőknek kocsimat Kistelek vasutállomásra bekiadó, ha előre értesítenek. Juhász Lajos földbirtokos. 3289

**Tenyésztésre** igen alkalmas Merino Precoce tenyészcsok eladók Szécsény gazdaságban Mezőlak, Veszprém megye. 3298

### Yorkshirei tenyészállatok

eredeti fajta tenyészettől, Angliából importált, legnagyobb fehér faj, 8-10 hetes malacok 4 25-30 kor., idősebb malacok és tenyészállatok élő súly kilogrammonként 2.50 kor. Megrendelések Frey Károly hercegi uradalmi intézőhöz Pusztavacs, Pest megye. 3245

**Hollandi tehének és üszök, valamint bíka, eredeti Hollandiából importáltak** (4 tehén, 12 üszök és 1 bíka) kintű tenyésztésű, azonnali eladó helysége miatt. Bövebbet Földes Győző, Budapest, V. Alkotmány-u. 16. I. 3. sz. Állatok megtekinthetőek Résztes, v. All. Sárhagárd, Fejér m. 3073

**Belteryesztés** elkerülése végett minőségű csoportozat félvér ménem, mely a folyó évre is tenyészigazolványai, apja Urmen Nonius, anya Míra angol félvér, Pallavicini gróf pusztaszert méneséből származik, ára notum 700 korona. Kakucs! László József cs. és kir. asztalnok, földi. Ináres-Kakucs, vasut-, posta-, távirduállomás. 3243

**Simmenthali** jellegű, számosságú, 10 darab hasas tehén és szóp 4 darab 2 éves simmenthali jellegű bíka szintén eladó. Levelek címezendők az Uradalmi felügyelőséghez O-Szöny, Komárom m. 3267

**Eladó** a gróf Lázár Imréné (Beszterce-Naszód megye) gazdaságában Sparker-féle bíka után nevelt, számfeltű, részben kishorjas, részben felizetett, 10 drb magyar fajta, tejelőjellegű tenyésztehén; 6 drb 2 éves tenyész-bíka és 1 drb 6 éves, Sparker-féle bíka, kiváló tenyésztehénből választott, kiváló borjakat nevelt és még legjobban tenyészképességgel bíró, nagytűsi és hatalmas csoportozat bíka. Erdeklődőknek felvilágosítást nyújt Sparker Ferenc, Lakása Szentdemeter, u. p. Nagy-Kend. 324.

**Yorkshire** tenyészállatok elsőrendű minőségben kaphatók dukai Takács Ferenc gazdaságában, Duka, Vas megye. 3188

**Eladó** angol félvér mén, Radl, Rache, jeltelen sötét pej, 170 cm. magas, 4 éves, erős csoportozat, teljesen hibátlan, több versenyt nyert. Tarányi Ferenc, vasutállomás Nyirák, posta Simegy, Zala megye. 3266

**Bérlés** felhagyása miatt eladó 40 db 1-2-3 éves Furozó XXIII-15. áll. bérmentől származott csikó, 300 drb anyva és tokyó bíka. Egy gözmalom berendezés és épületekkel országú mellé. Mező Gyula Hegyháthorász, u. p. Nádasd. 330

**Megvételre** keresek 20-30 db hért. Ajánlatokat kér Honig Zsolt, Zrinypusztá, Bars. 3299

**Eladó** lovak méltóságos Esterházy Sándor gróf keményi méneseiből: 1 pár jesytelen angol félvér pejkancza 5 és 6 évesek, 15 magasak, áruk 1100 kor. 1 pár könnyűfogathoz alkalmas angol félvér, szürke herit és pejkancza, 15-3 magas, 8 évesek, 700 kor. 1 hibátlan félvér, irlandi erős hátsó, pejherit, 15-2 magas, 7 éves, 1000 kor. 1 pár dupla póni pejherit és kancza, 6 és 7 évesek, 1000 kor. Ertelekhezint az Urad. tisztartóságánál Pta-Kemenesen, u. p. Keniesen-Magasi, Vas m. 3264

**Eladó ménék.** Államilag engedélyezett, Venuell angol félvér, 4 éves, 182 cm. magas, világos pej szőri. Furozó 5 éves angol fajtájú 180 cm. sögésű. Kis csillaggal. Megtekinthető bármikor tanyámon Csölyös-Pusztá 54. számú. Posta Májsa, Post megye. Komoly vevőknek kocsimat Kistelek vasutállomásra bekiadó, ha előre értesítenek. Juhász Lajos földbirtokos. 3289

**Tenyésztésre** igen alkalmas Merino Precoce tenyészcsok eladók Szécsény gazdaságban Mezőlak, Veszprém megye. 3298

### GRÓF TELLEKI ARVÉD DRASSÓI URADALMABAN

posta KONCZA, kaphatók: **Magyar bíkák,** üszök és igászokrók, **Polandkina kanok,** **Olasz emdeni gunarak,** **Pekingi gácsérok,** **Bronz pulykakakasok,** **Lámpanaköli költőgépek,** **Fenti baromffajok**

**tojásai.** **Pernai lenmag,** **Székely, putyi, prairie tengeri.** **Óvári, Oberndorfi tak.** **répamag** **Amerikai di-, köris-, szil-, disz-, sorfak.**

**Kiváló csontos nemes és jófejűdesű Bonyhád-Simmenthali keresztezésből eredő 1/2-2 éves tenyészbíkák**

eladók. Fedeztetés próbálva. **Yorkshire tenyész. Pusztá-Forna, posta Csákvár.** **Az intéző.**

**Muraközi hidegverű (nori) Igás tenyészlovak**

és tenyészmenek vásárlásánál közvetlen a tenyésztőtől, segédkezesem felajánlom s a folyó évben Muraköz és vidékén tartandó lóvásárok jegyzékét kívánatra szívesen küldöm. Elsőrendű referenciák rendelkezésre állnak!

Czímem: **Idősb Heinrich Mór** lóvásárló ügynöksége **Csáktornya (Muraköz)** **Sörgyőnczím:** **Heinrich Senior, Csáktornya.** 5789

A „KIS HIRDETÉSEK” folytatása a 323. oldalán.

# GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gőzekével

hajlandó vagyok elvállalni; épügy

mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kéretnek, hogy a nálunk címünkhöz forduljanak.

**WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.**

## = ELADÓ BIRTOK. =

Ugocsa megye, Karácsfalva község határában (posta, távirat és vasuti állomás Tiszaujlak) a vasuti állomástól 8—10 percnyire eső, egytagban fekvő 257 hold jó minőségű, sík talajú szántóföld, 3—4 holdas belsőséggel, gazdasági épületekkel, olajútó, lisztőrli és köleshámozó szárazmalommal és 50—60 hold buzavetéssel eladó. Értekezhetni Bartók Mihály, Tiszaujlak község jegyzőjénél.

### Bérlet megszűnte miatt eladásra kerül:

- 52 drb 6—8 éves erdélyi jármosökör,
- 18 „ 4—5 „ szimmenthali tehén,
- 8 „ futó- és igásló,
- 11 „ csikó.

Gazdasági gépek, Sack-ekék, szekerek, 6 év óta használt 8 ló-erejű M. A. V. gépgyárból való gőzcséplőgép-garnitúra elevátorral, százados marhaméreg. Futó- és igás ó-szerszámok

Mesterházy Jenő Kaszaháza, u. p., v. és t. Zala-Egerszeg.

Gazdasági Könyvviteli  
nyomtatványokat  
levélpapirokat  
borítékokat és egyéb

## nyomdai munkákat

jutányosan és csinos  
kivitelben készít

**“PÁTRIA”**  
IROD. VÁLLALAT  
ÉS NYOMDAI R.-T.

BUDAPEST  
IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Költségvetéssel kész-  
séggel szolgálunk.

## Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladataul tűzi ki a belterjesebb és az eddigéig hasznosabb gazdálkodás előmozdítását a gyakorlati szaktanácsadás útján.

**Kidolgozza** az okoszerű gazdasági berendezés alapjait szolgáló **üzemtervet**. Elvállalja a **gazdaságok állandó felügyeletét** és ezek **üzemének ellenőrzését**. **Tanácsot** ad a gazdasági számviteli **könyvek berendezésénél**, vezetésénél és azok lezárásánál. **Elvállalja** a gazdaság **számvitelének felülvizsgálását** vagy állandó **ellenőrzését**. Elvégi a gazdaság számadatainak elkönyvesítését, időszaki jelentéseket alapján. Évi zárlatokat és jövedelmezőségi számításokat elkészít. **Tanácsot** ad **birtokbérbeadásnál**, valamint **mezőgazdasági pénz- és hitelügyi kérdésekben**. **Gazdasági ügyekben jogi tanácsot** szolgál és **vítás ügyekben** a választott szakbírói tisztelet elvállalja. **Birtok** és mindenemű **mezőgazdasági értékecseléseket** végez. A bejelentett **eladó és bérbeadó birtokok**at törzskönyvileg **nyilvántartja**.

**Gazdatisztek**et és egyéb **képzettebb gazd. személyzetet** **ereszköket** nyilvántart.

**Adóügyekben szakvéleményeket** ad, az **adókönyvek alapján felülvizsgálja az adó helyes kivetését és tulfizetés esetén az összeg visszatérítését** kieszközli. **Adóelengedések ügyében utbaigazítással** szolgál.

## Nyilvántartásra bejelentetett:

### Eladó birtok:

- 200 m. hold** Zalában, a Balaton partján, emeletes 14 szobás kastélyval, árnyas kerttel, gyönyörű kilátással. Kifinomott utak, vasutállomás 10 perc. Fürdőtelepek igen alkalmas. 1198
- 543 m. hold** Zalában, vasutállomás a birtokon szeszgyárral, téglavéssel, csementarúgyártással, iparvagyás s mérleggel, 1598
- 197 m. hold** plüssesabai vonalon, fővárostól 39 km.-re, 4 község között, orvos, gyógytár Nyergesújfalun, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertésenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csürrökkel magtárakkal, 455
- 200 m. hold** sík fekvésű l. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfelelő épületekkel, 3849
- 370 m. hold** Sáros m. gyében, melyből 310 hold erdő, urilakással és 5 hold díszkerttel, köves ut mentén. 3743
- 100 kat. hold** körülí l. o. bácskai föld, 15 percnyire a vasutállomástól, jó utakkal, a Ferenczcsatornától 8 percnyire, urilak és gyümölcsösök. 3851
- 500 m. hold** Szatmár megyében, vasutállomástól 2 km.-re, kényelmes urilakkal. 4129
- 1015 kat. hold** Torontálban a Tisza és vasut mentén, köves uttal, egészben avagy csak egy körülbéli 500 holdas része, gazdasági épületekkel. 4130
- 608 kat. hold** Erdélyben, vasutól 7 kilométerre, épülő vasut helyben, 40 kat. hold dohányenyéldélyvel, kelő lak- és gazdasági épületekkel. 4261
- Temesvár határában**, a várostól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedésű birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cselédházakkal, 150 darab marhára való istállóval, nagy kukorica-góréval, eladó a birtok talaja a legjobb minőségű föld, az egész **primissima klasszisu kert talaj**, egy a legintenzívebb művelésre, mint tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A véteit megkönnyíti a birtokon levő nagyobb összegű, igen olcsó és előnyös törlesztés kölcsön. 4601
- 280 m. hold** Budapesttől fővonalon gyorsal 1/2 óra, vasutállomástól minton 4 km.-re, megfelelő gazdasági épületekkel, vízvezetékekkel, csinos kis parkban urilakkal, 60 m. h. erdőállományokkal. 4756
- 400 m. hold** J.-N.-K.-Szolnok megyében, várostól 5 km. kelő gazdasági épületekkel és lakóházzal; 150 hold őszj vetéssel, 230 drb rambouillet és fésűs keresztzetű törzshühnyájjal és 200 drb bárányal. Nagymennyiségű széna, takarmány és száma. 4701
- 586 hold** Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1/2 h. szőlő, 20 h. legelő, 90 h. erdő, a többi rész major, udvar és ut. Vasutállomástól 5 km.-re. Teljes felszereléssel 400.000 korona. Esetleg bérbe is kivethető. 5640
- 384 hold** szőlővel való, egyenes felületű, vasut közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó. 5477
- 1000 m. hold** Hont megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbeadandó. 6320
- 3000 m. h.** Fejér megyében, kifinomott talaj elegendő, szilárd anyagból épült gazd. épületekkel. 6
- 2488 hold**, 50 hold termőgyümölcsös Erdélyben, saját kezelés alatt levő birtok, megfelelő száma kifinomott épületekkel, 10 szobás kastélyval, szeszgyár és finomító, jó munkáviszonyok. Ára felszerelés nélkül 560.000 K. Amortizációs teher 200.000 K. Esetleg bérbe adó. 602

### Birtokvétel:

- 200 m. hold** birtok 30—40 km.-nyire a fővárostól. 455
- 400—800 m. holdas** jó minőségű birtok, jó ut mentén, vasutól nem távol, családának való tágas és egészséges lakással, árnyas kerttel. 7
- Kisebb birtok**, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasutállomáshoz közel, lehetőleg fővonalon. 8
- 400—1000 h.** birtok, melynek nagy része vágható erdő. 2916
- 1000 holdig** cserébe fővárosi házért egy tulnyomonan erdőből álló, Hont, Nógrád, Gömör, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 567
- 400 holdas** birtok Abauj megye déli részén. 3378
- 2—300 hold** birtok, jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasut közelében. 3950
- 200 holdas** birtok urilakással, lehetőleg Kecskemét vidékén. 3982
- 10—15000 hold** erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9
- 2000 hold** elsőrendű talajú birtok, czukorrépa vidéken, vasutállomás közelében, szép kastélyval és parkkal. Bécstől legfeljebb 6 órányira. 5215
- 800—1200 m. hold birtok**, kelő gazdasági épületekkel felszerelve, megfelelő lakóházzal. 456
- 200 hold** jó talajú birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasúthoz. 5216
- 250—300 m. hold** főváros vagy vidéki nagyobb városokhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, tehermentes vagy olcsó amortizációs kölcsönrel. 1216
- 3—400 hold** egytagban legalább 5 szobás lakással, vasutól legfeljebb 1/2 órányira jó nton. Lehet az egész birtok erdő. 12

### Bérbeadó birtok:

**490 m. hold** Abauj megyében 7 km. a vasutól, országot mellett, 7 szobás udvarházzal, kelő gazdasági épületekkel. 5003

### Birtokbérlet kerestetik:

**180—200 m. h.**, amely kereskedelmi növények termesztésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzethető. 2530

**800—1500 h.** Erdélyben vasúthoz közel, jó urilakkal és gazdasági épületekkel, rét és legelővel. 496

Ezekon kívül nyilvántartjuk a **visszavándorlók** leteleptésére alkalmas birtokokat és **bérlőszövetkezetek** alakításánál közbenjárunk a Magyar Gazdaszövetségnek.

Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket

**AZ OMGE. ÜZEMOSZTALYA.**